
Protokoll

Regionstyrelsen

30 maj 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 30 maj 2024, klockan 09.00–12.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, ej § 155 Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande, § 155 ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande, § 137-154, 156-163, 185 Filip Reinhag (S), ej § 168 Oscar Lindster (S), ej § 155, 183 Jenny Larsson (S), ej § 155 Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M) Johan Malmros (C), ej § 168 Eva Ahlin (C), ej § 155 Johan Asplund (KD) Saga Carlgren (V) Jennifer Medin (MP), § 137-159, 185 Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), tjug ersättare § 155, 168, 183 Katrina Ansarfwe (S), ej § 168, tjug ersättare § 155 Lena Broén (S), tjug ersättare § 155, 168 Mikael Blad (M) Lina Runander (M), ej § 168 Fredrik Gradelius (C), ej § 168, tjug ersättare § 155, 164-167, 169-184, 186-200 Bibbi Olsson (C), tjug ersättare § 155, 168 Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP), tjug ersättare § 160-184, 186-200 Cecilia Lange Rosén (SD)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Malin Östre, stadssekreterare, RSF Anna Evensen, stadssekreterare, RSF Barbro Engström, kommunikator, RSF Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 145-148 Lena Larsen, ekonomichef, SBF, § 145-148 Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 185 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 185

Datum för justering	5 juni 2024
Paragrafer	§ 137–200, varav § 176 och 179 justerades omedelbart
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Malin Östre Ordförande Meit Fohlin Ordförande § 155 Andreas Unger Justerare Filip Reinhag Justerare Johan Malmros Justerare § 168 Oscar Lindster Justerare § 168 Eva Ahlin

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-05-30
Protokollet anslås	2024-06-06
Anslaget tas ned	2024-06-28
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 137	Delårsrapport 1 2024 - Regionstyrelseförvaltningen	8
RS § 138	Månadsrapport april 2024 - Regionstyrelseförvaltningen	9
RS § 139	Delårsrapport 1 2024 - Räddningstjänsten	10
RS § 140	Månadsrapport april 2024 - Räddningstjänsten	11
RS § 141	Delårsrapport 2024:1 Region Gotland	13
RS § 142	Begäran om tilläggsanslag inköp av lastbil	17
RS § 143	Justering av vårdavgifter	18
RS § 144	Revidering av avgift för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem.	22
RS § 145	Taxa. Plan- och bygglagen (PBL)	24
RS § 146	Revidering av livsmedelstaxa	27
RS § 147	Miljöbalkstaxa	29
RS § 148	Taxa. Geografisk information	31
RS § 149	Återrapportering av uppdrag. Lönesatsning på jämställdhet och bristyrken	33
RS § 150	Återrapportering av uppdrag. Effekter i hela måltidskedjan vid produktion och leverans av kyld mat	34
RS § 151	Återrapportering av uppdrag. Ideell kvinnojoursverksamhet på Gotland genom IOP – idéburet offentligt partnerskap	36
RS § 152	Idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Region Gotland och Röda Korset Gotland 2025-2028	39
RS § 153	Återrapportering av uppdrag. Implementering och organisering för Klimatanpassningsplan för Gotland.	42
RS § 154	Återrapportering av uppdrag. Tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare	46
RS § 155	Ansökan och förslag om verksamhetsbidrag ur regionstyrelsens näringslivsanslag 2025	48
RS § 156	Återrapportering av uppdrag. Försöksprojekt, Kostnadsfria mensskydd i skolan	50
RS § 157	Återrapportering av uppdrag. Lägesrapport Alléskolan	53
RS § 158	Återrapportering av uppdrag. Införande av en kultur- och fritidsnämnd	54
RS § 159	Förändrad organisationstillhörighet ungdanshuset Fenix	57
RS § 160	Återrapportering av uppdrag. Förslag till fortsatt arbete med kultur och hälsa	61

RS § 161	Återrapportering av uppdrag. Långsiktig lösning Slite ishall- sekretess	65
RS § 162	Återrapportering av uppdrag. Fritidsbanken- långsiktig lösning	66
RS § 163	Återrapportering av uppdrag. Verksamhetsanpassning Rävåsen	68
RS § 164	Kriterier och process för lånefinansiering vid nybyggnation av idrottsanläggning	71
RS § 165	Återrapportering av uppdrag. Förstudie ishall	73
RS § 166	Återrapportering av uppdrag. Badhus i Visby	79
RS § 167	Återrapportering av uppdrag. Resurser för genomförande av investeringar	82
RS § 168	Borgensavgifter AB Gotlandshem samt Wisby Strand Congress och Event Gotland AB	84
RS § 169	Mål och budget 2025 - 2027	87
RS § 170	Internränta 2025	97
RS § 171	Exploateringsplan och budget 2025-2029	99
RS § 172	Detaljplan för Visby Fänriken 1 m fl – Antagande av detaljplan	103
RS § 173	Exploateringsavtal gällande Visby Fänriken 1 m fl	105
RS § 174	Ägardirektiv och bolagsordning Gotlands Filmfond	108
RS § 175	Planeringsstrategi för Region Gotlands översiktsplan	109
RS § 176	Förvaltningsrätten - laglighetsprövning enligt kommunallagen	112
RS § 177	Utökning av verksamhetsområdet för VA i Västergarn	114
RS § 178	Ställningstagande av EU strukturfonder.	116
RS § 179	Remiss. Delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18)	117
RS § 180	Finansieringsstrategi - Anslag 1:1	119
RS § 181	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Forskningsamverkan för regional utveckling	120
RS § 182	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Uppföljning, utvärdering och lärande	122
RS § 183	Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Gotländsk mat och besöksnäring i transformation	124
RS § 184	Projektansökan Klimatstäder 2030	126
RS § 185	Avsiktsförklaring Elflyg Gotland	128
RS § 186	Rapportering av erbjudande. Bredbandskoordinator	131
RS § 187	Återrapportering av nationellt erbjudande. Digitaliseringskoordinator	133

RS § 188	Återrapportering av uppdrag. Organisation och analys kring 30-årig brytning för Heidelberg Materials Cement Sverige AB utifrån samtliga mål i Regionala Utvecklingsstrategi.	135
RS § 189	Återrapportering av uppdrag. Beskrivning av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet	137
RS § 190	Återrapportering av uppdrag. Regionalt evenemangsarbete	139
RS § 191	Avtal Blått Centrum Gotland	142
RS § 192	Information. Hansedagarna i Visby 2025	144
RS § 193	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	146
RS § 194	OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	147
RS § 195	Almi företagspartner – ny struktur	149
RS § 196	Avsägelse och fyllnadsval	151
RS § 197	Anmälan av delegationsbeslut	152
RS § 198	Information. Vissa inkomna handlingar	153
RS § 199	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	154
RS § 200	Regiondirektörens information	155

RS § 137 **Delårsrapport 1 2024 - Regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/848
Paragraf föregående instans: AU § 82

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens delårsrapport 1 2024 godkänns.
-

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas delårsrapport 1 för regionstyrelseförvaltningen inklusive politikerorganisationen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-15
Delårsrapport 1- RSF 2024-04-18

Skickas till

Ärende 2024/5

RS § 138 Månadsrapport april 2024 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/846
Paragraf föregående instans: AU § 83

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens månadsrapport för april 2024 godkänns.
-

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas månadsrapport april för regionstyrelseförvaltningen inklusive politikerorganisationen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-08
Månadsrapport april 2024 - Regionstyrelseförvaltningen

Skickas till

Ärende RS2024/10.

RS § 139 Delårsrapport 1 2024 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/1024
Paragraf föregående instans: AU § 84

Regionstyrelsens beslut

- Räddningstjänstens delårsrapport 1 2024 godkänns.
-

Sammanfattning

Delårsrapport 1 2024 har upprättats i enlighet med regionstyrelsens anvisningar. Delårsrapporten omfattar ekonomiskt utfall för perioden 1 januari till 31 mars 2024 samt helårsprognos för både drift och investeringar.

Bedömning

Bedömningen är att delårsrapport 1 redovisar hur verksamheten bedrivits första kvartal 2024 samt verksamhetens ekonomiska läge och förväntat utfall 2024.

Delårsrapporten redovisar förvaltningens ekonomiska läge och förväntade utfall för 2024.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 1 2024 - räddningstjänsten
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-10

Skickas till

ekonomiostyrning@gotland.se med ärendenummer RS 2024/5
registrator-rs@gotland.se med ärendenummer RS 2024/5

RS § 140 Månadsrapport april 2024 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/1025
Paragraf föregående instans: AU § 85

Regionstyrelsens beslut

- Räddningstjänstens månadsrapport för april 2024 godkänns.
-

Sammanfattning

Räddningstjänstens aprilrapport för 2024 har upprättats i enlighet med anvisningar. Aprilrapporten omfattar ekonomiskt utfall för perioden 1 januari till 30 april 2024 samt helårsprognos för driften.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuell

2. Ekonomiskt perspektiv

Rapporten beskriver räddningstjänstens ekonomiska läge.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuell

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2024 - räddningstjänsten
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-13

Skickas till

registrator-rs@gotland.se med ärendenummer RS 2024/10
ekonomistyrning@gotland.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen räddningstjänsten

RS § 141 Delårsrapport 2024:1 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/5

Paragraf föregående instans: AU § 110

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Delårsrapport 1:2023 för Region Gotland godkänns.
- Regionfullmäktiges beslut om att samtliga nämnder ska följa upp och säkerställa att verksamheten ryms inom de budgetramar regionfullmäktige fastställt gäller (RF 2023-11-19, § 201).

Reservation

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut om avslag till tilläggsyrkandet att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Regionfullmäktiges mål följs upp i samband med delårsrapport 2 och regionfullmäktiges prioriteringar följs upp i årsredovisningen. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges kommuner och regioner under februari 2024.

Antalet månadsanställda medarbetare inom Region Gotland fortsätter att öka och uppgick i februari till 6 962 vilket är en ökning med 155 medarbetare i jämförelse med februari 2023. Antal anställda har ökat i samtliga förvaltningar förutom regionstyrelseförvaltningen. Den faktiskt arbetade tiden för månads- och timavlönade omräknat till heltidsarbetande var i februari 2024, 5 649. Det är en ökning med 343 medarbetare i jämförelse med samma period 2023. Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-februari 2024 uppgår till 6,4 %. Jämfört med samma period föregående år, ses en sänkning av sjuktalet med 0,3.

Nämndernas sammanlagda årsprognos visar en budgetavvikelse på -183 mnkr. Det totala resultatet för Region Gotland prognostiseras till -311 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -389 mnkr.

Alla nämnder utom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -96 mnkr. Stora underskott finns även i socialnämnden, barn och utbildningsnämnden och tekniska nämnden. I förhållande till sin budget har miljö- och byggnämnden och räddningstjänsten procentuellt sett stora budgetavvikelser.

Under finansförvaltningen redovisas intäkter från fastighetsförsäljningar, skatter och generella statsbidrag, pensionskostnader samt finansiella intäkter och kostnader. Finansförvaltningen har negativa budgetavvikelser på -1 mnkr.

Den inrapporterade prognosen för investeringar och exploateringar uppgår till 1 010 mnkr. Efter årets första tre månader har 10 % eller 141 mnkr förbrukats så en mer rimlig bedömning av prognosen är 650 mnkr. Budget för investeringar och exploateringar uppgår till 1 366 mnkr.

I regionens riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns fyra finansiella mål. De finansiella målen för resultat, självfinansiering av investeringar i skattefinansierad verksamhet och soliditet bedöms inte kunna uppnås 2024. Endast målet om låneskuldens andel av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag bedöms uppnås för året.

Enligt kommunallagen ska ett underskott regleras inom de tre följande åren. I budget 2024 har planerats för att använda 127 mnkr ur resultatutjämningsreserven, RUR, för att reglera det budgeterade resultatet på -127 mnkr. Det prognostiserade justerade resultatet innebär att hela RUR kommer att behöva användas men trots det så kommer balanskravsresultatet att bli -25 mnkr och innebär att det kommer att behöva återställas inom kommande tre år.

Regionfullmäktige beslutade 2023-11-20 § 201 att samtliga nämnder ska följa upp och säkerställa att verksamheten ryms inom de budgetramar regionfullmäktige fastställt. Alla nämnder har i delårsrapporten redovisat vilka åtgärder som beslutats eller planeras. Trots dessa åtgärder är prognosen kraftigt negativ vilket tyder på att det finns en fortsatt osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt åtgärderna kommer att få. Alla nämnder behöver därmed fortsätta och ta ytterligare beslut för att nå ekonomisk balans. Gemensamma åtgärder har planerats och beslutats av regiondirektören tillsammans med koncernledningsgruppen, dessa åtgärder gäller alla verksamheter, dvs även de enheter som inte har negativ budgetavvikelse. En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats.

Den ekonomiska situationen är sammantaget mycket allvarlig. Att nämnderna totalt sett har så här stort underskott trots budgettillskott på över 6 % är inte bra. Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -311 mnkr, vilket är en negativ budgetavvikelse på -184 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -389 mnkr. Underskottet är till viss del en effekt av ett allmänt högre prisläge men det kommer också av att de riktade statsbidragen från staten minskat

samtidigt som verksamhetens kostnader inte minskar i samma omfattning. Det här är särskilt tydligt inom vården.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen normalt återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan medel ur RUR disponeras för att slippa reglera ett underskott. RUR består av tidigare års överskott. I budget 2024 har planerats för att använda 127 mnkr ur RUR för att reglera det budgeterade resultatet på -127 mnkr. Det prognostiserade justerade resultatet innebär att hela RUR kommer att behöva användas men trots det så kommer balanskravsresultatet att bli -25 mnkr och innebär att det kommer att behöva återställas inom kommande tre år.

Nettokostnadsutveckling i perioden är mycket hög. Nettokostnaderna inklusive finansnettot prognostiseras öka med 7 %. Skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag prognostiseras öka med endast 2,6 % enligt SKR:s skatteprognos från februari. För att ha balans i ekonomin ska nettokostnaderna inte öka mer än skatteintäkterna, utjämningsbidragen och de generella statsbidragen.

Alla nämnder har rapporterat att åtgärder pågår för att minska kostnaderna eller höja intäkterna. Trots detta är prognosen kraftigt negativ. Det är tydligt att det finns en osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt planerade åtgärder kommer att få eller att ytterligare åtgärder krävs. Regiondirektören har tillsammans med koncernledningen även beslutat om gemensamma åtgärder som gäller alla verksamheter. Dessa är:

- Alla verksamheter ska vara mycket återhållsamma. Alla beslut och uppdrag som innebär utgifter ska övervägas noga.
- Samtliga medarbetare ska i första hand ta ut semesterdagar före flex- eller komplementdagar i de fall det finns risk att semesterdagar över trettio annars betalas ut i pengar eller att de lagstadgade 20 dagarna av årets semester ej kan tas ut.
- Minska på resandet och i första hand delta i möten och konferenser digitalt.
- Alla konferenser ska i första hand läggas i egna lokaler.
- Antalet leasingbilar ska ses över och en minskning ska utredas.
- Investeringar ska om möjligt skjutas fram eller omprövas.

Den ekonomiska situationen är sammantaget mycket allvarlig. Att nämnderna totalt sett har så här stort underskott trots budgettillskott på över 6 % är inte bra. Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024. I detta instämmer Johan Asplund (KD).

Filip Reinhag (S) yrkar avslag till Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande.

Ordförande ställer proposition på Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut om avslag till tilläggsyrkandet att regiondirektören får i uppdrag att månadsvis återrapportera förväntade effekter av nämndernas åtgärder och prognos för att hålla budget 2024.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 1, 2024

Nämndernas delårsrapport 1, 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-26

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 142 Begäran om tilläggsanslag inköp av lastbil

Ärendenummer: RS 2024/504
Paragraf föregående instans: AU § 86

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 2,0 mnkr för inköp av lastbil.
- Finansiering sker ur eget kapital.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt tilläggsanslag på 2,5 mnkr för inköp av lastbil till varuförsörjningen. Ny information har kommit där det framgår att priset ligger något lägre varför tilläggsanslag på 2 mnkr räcker.

Varuförsörjningen inom teknikförvaltningen förser Region Gotlands olika verksamheter med varor. Ansvaret omfattar hela kedjan från upphandling och inköp till lagerhållning och leverans. Försörjningsavdelningen använder två lastbilar för transporter av varor. En av dessa har nu uppnått slutet av sin tekniska livslängd och behöver ersättas.

Tekniska nämnden har en investeringspott för anskaffning av fordon och maskiner till den skattefinansierade verksamheten. Vissa år räcker inte potten då större anskaffningar av den här typen behöver genomföras. Därmed bedöms tilläggsanslag nödvändigt.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att tilläggsanslag kan beviljas. De ökade kapitalkostnaderna finansieras med de avgifter som kunder erlägger för köp av varor och tjänster.

Enligt regionfullmäktiges beslut 2023-11-20, § 196 kan regionstyrelsen, inom en ram av 20 mnkr per år, anvisa medel ur Region Gotlands eget kapital för tilläggsanslag för investering.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2024-02-02, § 21
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-11

Skickas till

Tekniska nämnden

RS § 143 Justering av vårdavgifter

Ärendenummer: RS 2024/426
Paragraf föregående instans: AU § 87

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderade vårdavgifter antas att gälla från och med 2024-09-01.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden gav i sitt beslut 2023-11-27, § 136 hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av vårdavgifter och återkomma med minst två förslag. Samtliga alternativa förslag till avgiftshöjningar finns redovisade i bilaga 2. Senast regionen fattade beslut om storleken på vårdavgifterna var 2013. Den allmänna prisnivån har sedan dess ökat med cirka 30 % (uttryckt som förändring av konsumentprisindex, KPI).

Det av förvaltningen förordade alternativet är det som i bilaga 2 benämns ”Förenklad avgiftsstruktur, alternativ 2”. Förslaget är det som ger den sammantaget högsta intäkten (uppskattas till ökad intäkt på 3 004 tkr) för förvaltningen, samtidigt som möjligheter till effektiviseringar i vårdadministrationen främjas.

Följande förändringar av vårdavgifter föreslås (se bilaga 1 där samtliga avgifter redovisas):

Primärvård, (Vårdcentraler)		
Avgiftsbelagda vårdkontakter		
Besök på vårdcentralen	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller även vid hembesök av läkare
Besök primärvårdsjour	500 kr (tidigare 200 kr)	Vardagar 17-8 och helger. Gäller även vid hembesök av läkare
Kontakt med vårdcentralen via video eller telefon (distanskontakter)	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller kontakter som motsvarar ett fysiskt besök, inte kontakter av administrativ karaktär.
Provtagning	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller provtagning som görs som ett eget besök.
Gruppbesök	150 kr (tidigare 100 kr)	Gäller även gruppbesök på distans

Uteblivande från planerat besök	300 kr/ 150 kr (tidigare 200 kr/100 kr)	Avgift motsvarande den patientavgift som skulle betalats för besöket. Högkostnadsskydd gäller inte. Avgiften är inte grund för högkostnadsskydd. Full avgift för samtliga patienter. Avgiften debiteras även vid uteblivande från gruppbesök.
Specialiserad sjukvård. (Visby lasarett, Psykiatrin och Habiliteringen)		
Avgiftsbelagda vårdkontakter		
Besök hos annan vårdpersonal än läkare	300 kr (tidigare 200 kr)	
Kontakt med annan vårdpersonal via video eller telefon. (Distanskontakter)	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller kontakter som motsvarar ett fysiskt besök, inte kontakter av administrativ karaktär
Besök på akutmottagningen Visby lasarett och akutmottagningen Psykiatrin	500 kr (tidigare 400 kr)	Gäller alla tider på dygnet. Gäller oavsett vilken vårdpersonal som utför vården
Ambulanssjukvård	500 kr (tidigare 400 kr)	Gäller när patienten vårdas på plats men inte behöver köras till akuten
Röntgenundersökning	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller undersökning som görs som ett eget besök
Provtagning	300 kr (tidigare 200 kr)	Gäller provtagning som görs som ett eget besök
Gruppbesök	150 kr (tidigare 100 kr)	Gäller även gruppbesök på distans
Dygnsavgift vid slutenvård	130 kr (tidigare 120 kr)	Avgift när patient lagts in på avdelning

Uteblivande från planerat besök	300 kr/ 150 kr (tidigare 300 kr/100 kr)	Avgift motsvarande den patientavgift som skulle betalats för besöket. Högkostnadsskydd gäller inte. Avgiften är inte grund för högkostnadsskydd. Full avgift för samtliga patienter. Avgiften debiteras även vid uteblivande från gruppbesök.
---------------------------------	---	---

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inför införandet av nya kassarutiner uttryckt ett önskemål om att regionen i största möjliga mån tillämpar enhetliga vårdavgifter. Förslag lämnas därför också där avgifterna för merparten av vårdkontakter inom den regionala sjukvården har samma vårdavgift.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning är följande:

- Regionens vårdavgifter har inte förändrats sedan 2013, samtidigt som den allmänna prisnivån i samhället har ökat med cirka 30 %. Hälso- och sjukvårdslagens fastställda belopp för högkostnadsskydd beräknas varje år som en andel av det för året gällande prisbasbeloppet. För 2024 innebär detta att beloppet höjs från 1 300 kronor till 1 400 kronor. En rimlig ändring av vårdavgifterna är att även dessa ändras på motsvarande sätt. Eftersom inga ändringar gjorts sedan 2013 torde en höjning av vårdavgifterna med 30 % bedömas vara rimlig. Konsumentprisindex har under tiden från 2014 till idag ökat med 28,5 %. Prisbasbeloppet har under samma tidsperiod ökat med 29,1 %. Att genom differentierade vårdavgifter styra patienters konsumtion av vård har enligt de flesta genomförda undersökningar, visat sig vara tämligen verkningslös. Den effekt som har kunnat påvisas är när en vårdkontakt varit avgiftsfri, kontra avgiftsbelagd. Därmed sagt så är förvaltningens bedömning att det fortsatt är rimligt att de verksamheter som är tillgängliga dygnet runt (akutmottagning, ambulans och primärvårdsjour), har en högre vårdavgift.
- Mer än hälften (14 av 21) regioner tillämpar en förhöjd avgift för sina akutverksamheter (redovisade i bilaga 3). Ungefär hälften av regioner i landet har beslutat om eller väntas besluta om höjningar av sina vårdavgifter inför eller under 2024. Vilka avgifter som troligen kommer att tillämpas i övriga regioner under 2024 redovisas i bilaga 3.
- Då högkostnadsskyddet inför 2024 höjs med endast 8 %, kommer inte avgiftshöjningen att resultera i en andelsmässigt lika stor ökning av intäkten. De simuleringar som gjorts på avgifter uttagna under 2022 indikerar att vid 15 % ökning av det generella avgiftsuttaget kommer ca 60 % av den teoretiska intäkten att falla ut som verklig intäkt.

Motsvarande siffra vid en 30 % ökning av avgifterna är 40 % av den teoretiskt beräknade intäkten.

- De föreslagna förändringarna i vårdavgifter kan driftsättas i förvaltningens kassasystem utan särskilda systemutvecklingsåtgärder.
- Samråd med regionjuristerna har inte bedömts som nödvändigt.

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att anta revidering av vårdavgifter i enlighet med denna tjänsteskrivelse och bilagor.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag gällande höjda patientavgifter och yrkar att patientavgifterna ska vara kvar som nuvarande. I detta instämmer Jennifer Medin (MP).

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens (V) yrkande om avslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-02-07, § 6
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-28

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 144 Revidering av avgift för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem.

Ärendenummer: RS 2024/423

Paragraf föregående instans: AU § 88

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Avgiften för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem genom nyetablering är 22 000 kronor.
- Avgiften för den som ansöker om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem är 11 000 kronor.
- Ändringarna gäller från den 1 september 2024.

Sammanfattning

Sedan den 1 januari 2019 finns bestämmelser om ägar- och ledningsprövning i skollagen. Bestämmelserna innebär att det infördes skärpta krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för enskilda att bedriva verksamhet. För Region Gotlands del innebar de skärpta kraven en skyldighet att göra en utökad prövning av ägar- och ledningskretsen bakom en ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem. Med anledning av de utökade kraven om ägar- och ledningsprövning i skollagen gavs även en möjlighet för kommunerna att ta ut en avgift i samband med ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fritidshem samt vid utökning av befintlig verksamhet.

När regionfullmäktige 2020-06-15, § 97 beslutade om avgifterna, beslutades även att avgifterna skulle revideras vartannat år, med början 2022. Regionfullmäktige beslutade 2022-12-12, § 232 att avgifterna skulle vara oförändrade.

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att avgifterna, som varit oförändrade sedan 2020, räknas upp med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och förslaget är att:

- Avgift om 22 000 kr (tidigare 20 000 kr) tas ut för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem genom nyetablering.
- Avgift om 11 000 kr (tidigare 10 000 kr) tas ut vid ansökan om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem.

Ändringarna föreslås gälla från och med 1 september 2024.

Bedömning

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att avgifterna, som varit oförändrade sedan 2020, räknas upp med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot barn- och utbildningsnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Barn- och utbildningsnämnden 2024-02-06, § 8
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-25

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden
Författningssamlingen
Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 145 Taxa. Plan- och bygglagen (PBL)

Ärendenummer: RS 2024/462
Paragraf föregående instans: AU § 93

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderad taxa – plan- och bygglagen antas att gälla från och med den 1 juli 2024.

Reservation

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Sammanfattning

En genomlysning av taxan gjorde senast 2015/2016. Kostnaderna täckts i dagsläget inte av intäkterna från taxan. Det ska de göra i enlighet med självkostnadsprincipen i kommunallagen. Dessutom har region Gotlands taxa i jämförelse med relevanta kommuner visat sig vara låg. Kostnadsutvecklingen i samhället har också bidragit till högre kostnader. Detta sammantaget har inneburit att en ordentlig revidering av PBL-taxorna behövt genomföras.

Samhällsbyggandsförvaltningens genomlysning har gjorts genom att följa Sveriges kommuner och regioners (SKR) taxekonstruktionsmodell som är en två stegs-process där det initialt räknas ut en handläggningskostnad per timme, därefter räknas kostnaderna för bygglov i taxetabellen fram genom att uppskatta tidsåtgången i respektive process. Antal timmar har analyserats genom att information från sakkunniga inom bygglov samlats in.

Kommunjämförelser har genomförts och i dessa ligger region Gotlands uppskattade timmar på respektive bygglov i paritet med rikssnittet och timtaxan något högre än medianen, men inte i närheten av det högsta timpriset.

Översynen visar att en höjning är motiverad och förslaget är att timtaxan/handläggningskostnaden per timme höjs till 1 387 kr, vilket är 20 % högre än det tidigare priset på 1 153 kr per handläggningstimme. Timpriset har räknats fram efter 2023 års kostnadsnivåer och därefter indexerats upp enligt PKV (prisindex för kommunal verksamhet) till 2024 års nivå. Dessutom har tidsåtgången för de olika ärendetyperna reviderats för att bättre matcha verkligheten.

Syftet med denna revidering är att säkerställa att verksamhetens kostnader bärs av PBL-taxorna så att dessa inte belastar skattekollektivet, i enlighet med rådande lagar.

I plan- och bygglagen (PBL), kapitel 8 § 27, beskrivs att avgifter och andra kostnader som kommunen tar ut för handläggning av plan- och byggärenden

ska tas ut enligt grunder som är rimliga med hänsyn till kommunens kostnader för handläggningen. Avgifterna och de andra kostnaderna ska fastställas så att de täcker kommunens kostnader för handläggning av ärendena. Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet enligt 2 kap 6 § kommunallagen: Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Bedömning

Kostnadsutvecklingen i samhället har drivit upp kostnader även för Region Gotlands del varför en taxejustering behöver göras. Samhällsbyggnadsförvaltningen har gjort en genomlysning av taxan och syftet med denna har varit att säkerställa att verksamhetens kostnader bärs av PBL-taxorna så att dessa inte belastar skattekollektivet, i enlighet med rådande lagar. Idag täcks inte kostnaderna av intäkterna. Handläggningen av bygglov ska vara självfinansierat och i syfte att täcka kostnaderna och därför föreslås att en höjning av timtaxan från tidigare 1 153 kronor till 1 387 kronor.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att taxan bör höjas för att få kostnadstäckning.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör och Lena Larsen, ekonomichef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att handläggningstid reduceras för kategori A3 som gäller nybyggnad av ett en- eller tvåbostadshus eller fritidshus utanför planlagt område (44 076 kr i stället för som i förvaltningens förslag 54 076 kr). Motiveringen är att centerpartiet anser att förvaltningens förslag till höjningen på drygt 60 % är orimlig. Att gå från 33 437 kronor till 54 076 kronor är fel signal samtidigt som vi behöver öka byggnationen. Det riskerar att få negativa konsekvenser för byggandet på i huvudsak landsbygden eftersom det finns få detaljplaner där. Sett i ett nationellt perspektiv är också höjningen orimlig, bygglovstaxan stiger till nästan topp i Sverige för denna kategori. Centerpartiet anser att istället för att höja taxan, så skall förvaltningen förenkla lokaliseringsprövningen av enskilda bygglov/förhandsbesked. Genom en effektivare och förenklad prövning, som inte jämföras med den mera omfattande prövning som sker i en detaljplanen, så minskas antalet timmar och därmed följer taxan självkostnadsprincipen. Detta skapar möjlighet till ett ökat byggande på landsbygden genom förenklad handläggning och en lägre bygglovsavgift. I övrigt stödjer centerpartiet förvaltningens förslag.

Andreas Unger (M) yrkar bifall till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Johan Malmros (C) yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2024-03-26, § 43
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-03

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 146 Revidering av livsmedelstaxa

Ärendenummer: RS 2024/501
Paragraf föregående instans: AU § 94

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderad livsmedelstaxa antas att gälla från och med den 1 juli 2024.

Sammanfattning

I Sverige finns regler om finansiering av livsmedelskontroll i förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. I den slås det fast att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen (livsmedelskontroll) ska finansieras genom avgifter.

För kommunala myndigheter gäller kommunallagens (2017:725) allmänna självkostnadsprincip.

Samhällsbyggnadsförvaltning har gjort en genomlysning av de faktorer som påverkar timpriset i taxan. I takt med att omvärldsfaktorer drivit upp priser i samhället i övrigt behöver även taxans timpris ta höjd för detta. Förslaget är att höja timpriset för livsmedelskontroll från nuvarande 1 412 kronor till 1 591 kronor.

Timpriset omfattar Region Gotlands självkostnad för livsmedelskontrollen och innehåller både direkta och indirekta kostnader. Exempel på direkta kostnader är löner till livsmedelsinspektörer som genomför kontrollen och exempel på indirekta kostnader är den del av förvaltningsövergripande kostnader som ska bäras av livsmedelskontrollen. Uppräkning av taxor sker normalt via årliga indexförändringar efter PKV (prisindex för kommunal verksamhet). Genomlysningen visar dock på ett behov av ytterligare höjning av taxan utöver indexuppräknings.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har även gjort en jämförelse med några andra kommuners taxa för livsmedelskontroll t ex är timtaxan i Stockholm 1 720 kronor, Norrtälje 1 250 kronor och Halmstad 1 526 kronor.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltning har gjort en genomlysning av de faktorer som påverkar timpriset i taxan. I takt med att omvärldsfaktorer drivit upp priser i samhället i övrigt behöver även taxans timpris ta höjd för detta. Förslaget är att höja timpriset för livsmedelskontroll från nuvarande 1 412 kronor till 1 591 kronor.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att taxan bör höjas för att få kostnadstäckning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2024-03-26, § 45
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-03

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 147 Miljöbalkstaxa

Ärendenummer: RS 2024/502
Paragraf föregående instans: AU § 95

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderad miljöbalkstaxa antas att gälla från och med den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Region Gotlands taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område har sin grund i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) modell för taxor. Taxekonstruktionen bygger på att ett timpris räknas fram utifrån de kostnader regionen har för personal som utför tillsynen. Därefter bestäms ett antal timmar utifrån tillsynsbehovet. Tillsynsbehovet fastställs utifrån bedömd risk av verksamheten. Timpriset räknas fram genom en sammanvägning av lönekostnader, gemensamma kostnader och fördelning av arbetstid.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har gjort en genomlysning av de faktorer som påverkar timpriset i taxan för miljötillsynen. Senaste översynen gjordes 2019. Till följd av ökade kostnader, framförallt inom de gemensamma kostnaderna föreslås en höjning av timpriset inom miljöbalkens ansvarsområde. Gemensamma kostnader är alla kostnader som behövs för att bedriva tillsynsverksamheten. Exempel är kostnader för lokaler, kompetensutveckling, resor, transporter, OH m.m. Dessutom har omvärldsfaktorer så som inflation m.m. drivit upp priserna och taxans timpris behöver ta höjd även för detta.

Timtaxan som föreslås är framräknad utifrån 2023 års nivå och har därefter indexjusterats med PKV (prisindex för kommunal verksamhet) för 2024. Förslaget är att timpriset höjs från nuvarande 1 153 kronor till 1 406 kronor.

Möjlighet att ta betalt för prövning och tillsynen enligt miljöbalken regleras i miljöbalken 27 kap 1 §. Av kommunallagen (2017:725) 6 § ska avgiften motsvara de kostnader myndigheten har för de tjänster som utförs. Avgiften ska utformas enligt självkostnadsprincipen.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har gjort en genomlysning av de faktorer som påverkar timpriset i taxan för miljötillsynen. Till följd av ökade kostnader, framförallt inom de gemensamma kostnaderna föreslås en höjning av timpriset inom miljöbalkens ansvarsområde. Förslaget är att timpriset höjs från nuvarande 1 153 kronor till 1 406 kronor.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att taxan bör höjas för att få kostnadstäckning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2024-03-26, § 44
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-03

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 148 Taxa. Geografisk information

Ärendenummer: RS 2024/503
Paragraf föregående instans: AU § 96

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Reviderad taxa för geografisk information antas att gälla från och med den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Region Gotlands plan- och bygglovstaxa har sin grund i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) modell för taxor. Taxekonstruktionen bygger på att ett timpris räknas fram utifrån de kostnader nämnden har för personal som utför uppdragen. I gällande taxa har enhet geografisk informations personal samma timtaxa som övrig personal inom plan- och bygglovstaxan något som inte tar hänsyn till kostnader för mätutrustning, fordon och licenser som krävs för att utföra kartuppdrag, mätuppdrag och GIS-uppdrag.

Samhällsbyggnadsförvaltning har gjort en genomlysning av de faktorer som påverkar timpriset i taxan för geografisk information. Timpriset fastställs av en sammanvägning av lönekostnader, gemensamma kostnader, fördelning av arbetstid, licenser, utrustning och fordonskostnader. Timpriset har räknats fram med 2023 års kostnadsläge och har därefter uppindexerats med prisindex för kommunal verksamhet, PKV, för år 2024. Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag är att höja timpriset för geografisk information från nuvarande 1 153 kr till 1 392 kr.

För kommunala myndigheter gäller kommunallagens (2017:725) allmänna självkostnadsprincip. Avgift för mät- och kartuppdrag som är kravställda inom bygglov tas ut med stöd av Plan- och bygglag (2010:900) 12 kap 8 §. Övriga tjänster tas avgift ut enligt Kommunallag (2017:725) 2 kap 5 §.

Bedömning

I gällande taxa har enhet geografisk informations personal samma timtaxa som övrig personal inom plan- och bygglovstaxan något som inte tar hänsyn till kostnader för mätutrustning, fordon och licenser som krävs för att utföra kartuppdrag, mätuppdrag och GIS-uppdrag. Därför föreslår samhällsbyggnadsförvaltningen att timpriset för geografisk information höjs från nuvarande 1 153 kr till 1 392 kr.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att taxan bör höjas för att få kostnadstäckning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2024-03-26, §44
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-03

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 149 Återrapportering av uppdrag. Lönesatsning på jämställdhet och bristyrken

Ärendenummer: RS 2022/93

Paragraf föregående instans: AU § 111

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Samtliga nämnder har fått i uppdrag att till budgetberedningen 2024 återkomma med statusrapport rörande arbete kopplat till lönesatsning på jämställdhet och bristyrken (RF 2023-06-19, § 113). Nämnderna ska redovisa ett fördjupat underlag kring fördelning av lönesatsningar på jämställdhet och bristyrken där fördelningen mellan jämställdhet och bristyrken framgår samt fördelning per yrkesgrupp och dels ta fram en struktur för uppföljning av lönesatsningar som ger förutsättningar att analysera utvecklingen inom samt mellan olika yrkesgrupper på längre sikt. Uppföljningen bör särskilt belysa utvecklingen ur ett jämställdhetsperspektiv.

Det långsiktiga målet för lönebildningen inom Region Gotland är att ha marknadsmässiga och jämställda löner för att kunna attrahera, rekrytera och behålla kompetenta medarbetare.

Även en redovisning kring behoven inför budgetberedningen 2025 görs.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att lönebildningen är ett mycket viktigt verktyg för att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Medel behöver avsättas såsom förslaget för att inte få nya kostnader för personalomsättning och vakanser.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är även att satsningarna inom jämställdhet och brist har gett resultat inom flera av våra yrkeskategorier. Det finns en struktur för uppföljning av lönesatsningar som ger förutsättningar att analysera utvecklingen inom samt mellan olika yrkesgrupper. Arbetet med jämställda löner och bristyrkessatsningarna är viktigt och behöver fortsätta.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Nämndernas rapporter

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

RS § 150 Återrapportering av uppdrag. Effekter i hela måltidskedjan vid produktion och leverans av kyld mat

Ärendenummer: RS 2022/648

Paragraf föregående instans: AU § 112

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde i maj 2022, RS § 161, fick regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att till budgetberedning våren 2023 återkomma med vilka kunder som skulle kunna erbjudas kyld mat samt konsekvenserna av detta i hela måltidskedjan. Dessutom komma med ett förslag till vilket av alternativen, nybyggnation eller ombyggnation, som en fullskalig förstudie ska genomföras för. Vid regionstyrelsens sammanträde i maj 2023, RS § 155, beslutades mot bakgrund av det ekonomiska läget i Region Gotland att frågan ska återkomma till budgetberedningen 2024.

Ett projekt startade i augusti 2022 med syftet att identifiera vilka enheter som kan vara aktuella för kyld mat samt att se på effekterna i hela måltidskedjan. Sammanfattningsvis ses många fördelar med att öka produktionen och leveranser av kyld mat till hälso- och sjukvården och till äldreomsorgen där kyld mat efterfrågas i större utsträckning. Även utmaningar har identifierats. Workshops för att identifiera effekter i skola och förskola har inte i samma utsträckning varit genomförbara.

I samråd med teknikförvaltningen är bedömningen att förstudie bör göras för nybyggnation istället för ombyggnation vid ett eventuellt införande av kyld mat i större skala. Förstudien inkluderar test av kyld mat i skola och förskola liksom uppdrag till samhällsbyggnadsförvaltningen att hitta lämplig mark.

Under 2023-2024 har det också än tydligare framkommit att ett inriktningsbeslut är nödvändigt.

Bedömning

Utifrån de positiva effekter som framkommit under detta projekt och utifrån erfarenheter från fastlandet när det gäller bland annat arbetsmiljö, bemanning, kvalitet, effektivitet, flexibilitet och beredskap görs bedömningen att gå vidare med aktiviteter kopplat till en ökad produktionsvolym och leverans av kyld mat där äldreomsorgen och sjukvården efterfrågar kyld mat idag. Effekterna i kedjan för skola och förskola behöver utredas vidare.

I lokalbehovsplanen och under 2023-2024 kompletterande uppgifter i rapporten "Effekter i hela måltidskedjan vid produktion och leverans av kyld mat" har ytterligare kapacitetsbrist uppmärksammats inom måltidsorganisationen. Rapporten understryker behovet av att fatta beslut i vägval om en långsiktig inriktning för en flexibel måltidsverksamhet som kan hantera befintliga och kommande volymer.

Bedömningen är att en förstudie rörande ett nybyggt tillagningskök som kan producera mat från grunden, kyla ner, paketera och förvara måltidskomponenter bör genomföras. Köket bör kunna vara flexibelt för att hantera både varm och kyld mat. Köket bör också ha en viss överkapacitet för såväl planerade volymökningar, framtida piloter för kylmatsleverans, tillfälliga behov som vid ombyggnationer, och beredskap. En förstudie skulle leverera ökad tydlighet i möjligheterna och kostnaderna för att bygga ett nytt tillagningskök. Kostnaden för förstudien kommer vara utspridd över tidsperiod på flera år och inkluderar test av kyld mat i skola och förskola, uppdrag till samhällsbyggnadsförvaltningen att hitta lämplig mark samt teknikförvaltningen att ta fram underlag för nybyggnation. Total uppskattad kostnad för detta är ca 2 mkr över en 5-årsperiod.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att ärendet återremitteras utifrån rådande ekonomiskt läge och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Beslutsunderlag

Rapport - Effekter i hela måltidskedjan vid produktion och leverans av kyld mat 2024-04-23

Bilaga. Möjliga inriktningar för måltidsorganisationen

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-23

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 151 Återrapportering av uppdrag. Ideell kvinnojoursverksamhet på Gotland genom IOP – idéburet offentligt partnerskap

Ärendenummer: RS 2023/2509

Paragraf föregående instans: AU § 113

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-12-11, § 230 att regiondirektören får i uppdrag att inleda dialog med kvinnojourerna med målet att teckna ett idéburet offentligt partnerskapsavtal (IOP-avtal). Bakgrunden angavs vara behovet att säkra en långsiktig struktur för kvinnojourernas arbete med förebyggande och stödjande verksamhet vad gäller våldsutsatthet.

Dialog har skett med Kvinnojouren Amanda och Region Gotland och det föreslås ingå en överenskommelse med en grundfinansiering för att säkra den basverksamhet som Kvinnojouren Amanda erbjuder.

De har den unika kompetens som behövs för att arbeta med våldsutsatta, och deras skydd och stöd, samt arbeta förebyggande med informations- och utbildningsinsatser på olika sätt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att insatsen bidrar till att uppfylla målet ”Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds” i genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland”.

Bedömning

I Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) tydliggörs att Region Gotland, har ett ansvar att förebygga mäns våld mot kvinnor.

Det ena (av tre) övergripande mål är ”Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla”. *Värna en trygg uppväxt fri från våld* lyfts fram inom prioriteringen ”Främja hälsa, delaktighet och trygghet”.

För att nå verkställighet i arbetet har tre genomförandeprogram tagits fram, varav ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland” omhändertar målet att ”Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds”.

För genomförandet av konkreta insatser som bidrar till att stärka likvärdig tillgång till stöd och våldspreventiva åtgärder i regionen behöver Region Gotland samverka med aktörer som har genomförandekapacitet i form av rätt kompetens.

Att möta våldsutsatta och kunna leda samtal och informationsinsatser om våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor, kräver en trygg individ i en stabil organisation, för att kunna ge en trygghet för ett långsiktigt stöd, vilket en IOP med Kvinnojouren Amanda skulle ge än bättre förutsättningar för.

Det är en insats som bedöms gå helt i linje med genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett hållbart socialt hållbart Gotland”.

Ett avtal om fyra år bedöms vara en lämplig tid för att långsiktigt stärka arbetet med att säkra strukturen för basverksamheten, speciellt det långsiktiga arbetet med att finna och utbilda volontärer för kommande insatser. Det skulle innebära en mer långsiktigt stabil förening.

Det bedöms vara viktigt med en löpande dialog mellan regionen och kvinnojouren samt en utvärdering mot slutet av avtalets giltighet inför ställningstagande kring ett eventuellt förnyat avtal efter 2028.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att föreslaget upplägg inte står i strid med lagen om offentlig upphandling, utan att inriktningen på avtalet lever upp till kraven som en IOP ställer enligt beskrivning ovan.

Den 1 april 2024 trädde en ny lag i kraft Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. Lagen innebär bland annat att tillstånd krävs för privata aktörer (till exempel stiftelser, föreningar och bolag) som yrkesmässigt vill bedriva skyddat boende, vilket kan påverka kvinnojourers verksamhet. Historiskt sett har många kvinnojourer drivit skyddat boende för utsatta, vilket den boendes hemkommun betalat för. Fullmäktiges uppdrag att inleda en dialog med kvinnojourer kring idéburet offentligt partnerskap tar sin utgångspunkt i just denna sårbarhet. Syftet med partnerskapet var att hitta en finansieringslösning för att ge långsiktiga förutsättningar för lokal, ideell kvinnojoursverksamhet som inte skulle kopplas till skyddade boenden. Aktuellt IOP-upplägg bygger inte på en samverkan kring skyddat boende varför den nya lagen inte påverkar förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ett IOP-avtal medför ökade kostnader. Uteblivna insatser mot Mäns våld mot kvinnor innebär dock stora samhällskostnader i sig. Den i förhållande ringa ekonomiska insatsen bedöms kunna undvika större samhällskostnader genom ett förebyggande arbete som förstärks.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi arbetet med barnperspektivet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi arbetet med jämställdhet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att med IOP stärker vi allas likvärdiga insatser för att förebygga, upptäcka, skydda och stödja vid våldsutsatthet.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej relevant.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-11

Skickas till

Kvinnojouren Amanda

RS § 152 Idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Region Gotland och Röda Korset Gotland 2025-2028

Ärendenummer: RS 2024/947

Paragraf föregående instans: AU § 114

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

En framgångsrik integration behöver ske i samverkan. Region Gotland har ett upparbetat gott samarbete med Röda Korset Gotland (RKG) för att stödja de personer på Gotland som befinner sig i uppehållstillståndsrelaterade processer samt personer där avvisanden inte kunnat verkställas, bland annat i form av tidigare gemensamma idéburna offentliga partnerskap. Nuvarande partnerskap löper ut i december 2024.

RKG har en upparbetad etablerad kontakt med målgruppen och besöker dessa personer regelbundet för att sprida samhällsinformation, ge samhällslösnings och ett psykosocialt stöd. I särskilda fall kan RKG även bistå dessa individer med basala behov.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att fortsatt samverkan med RKG är ett ändamålsenligt, flexibelt och kostnadseffektivt sätt att möta konstaterade behov och samhällsutmaningar. Att stärka nya gotlänningars förutsättningar till egenförsörjning och medverkan i samhällsutvecklingen bidrar även till att uppnå målen i Gotlands Regionala utvecklingsstrategi avseende trygghet och inkluderande samhälle, hållbar tillväxt och attraktionskraft. Långsiktigheten i samverkansformen stärker förutsättningarna att möta eventuella förändringar i det geopolitiska läget.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att nuvarande omfattning av partnerskap i form av 1,3 miljoner årligen ger förutsättningar att möta konstaterade behov av stöd och samhällsorientering.

Ett behov av arbetsmarknadsinsatser i form av arbetsträning, praktik och möjlighet till anställning med stöd är även identifierat av Region Gotland, vilket inte inkluderas i nuvarande partnerskap, men har erbjudits av RKG vid tidigare samarbete med gott resultat. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är därmed att om partnerskapet utökas med 500 tkr finns möjlighet att även inkludera handledning och stöd i den form som dessa arbetsmarknadsinsatser kräver. En utökning av partnerskapet med 500 tkr skulle innebära en årlig tillförsel av totalt 1,8 miljoner i ramtillskott för att teckna Idéburet offentligt partnerskap med Röda Korset Gotland om det finns utrymme till ett utökat

avtal. Regionstyrelseförvaltningen föreslår dock utifrån rådande ekonomiskt läge att regionstyrelsen under 4 år tillförs 1,3 mnkr årligen i ramtillskott för att teckna ett IOP-avtal med Röda Korset Gotland för perioden 2025-2028.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att fortsatt samverkan med Röda Korset Gotland är ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt att möta konstaterade behov och samhällsutmaningar. Detta mot bakgrund av befintlig lägesbild i kombination med hittills framgångsrikt genomförda aktiviteter.

Vidare bedömer regionstyrelseförvaltningen att den bästa formen för fortsatt samverkan är att ingå ett långsiktigt idéburet offentligt partnerskap (IOP), vilket ger en flexibilitet i utformningen av insatser efter behov. Att stärka nya gotlänningars förutsättningar till egenförsörjning och medverkan i samhällsutvecklingen bidrar även till Gotlands Regionala utvecklingsstrategi avseende trygghet och inkluderande samhälle, hållbar tillväxt och attraktionskraft.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att nuvarande omfattning av partnerskap i form av 1,3 mnkr årligen ger förutsättningar att möta konstaterade behov av stöd och samhällsorientering.

Regionstyrelseförvaltningen identifierar därutöver även behov av att erbjuda personer som uppstår försörjningsstöd möjlighet till arbetsmarknadsinsatser i form av arbetsträning, praktik och anställning med stöd, i samarbete med Röda Korset Gotland. Detta inkluderas inte i nuvarande partnerskap, men bedöms vara en gynnsam samverkansmöjlighet att beakta då behovet av dessa arbetsmarknadsinsatser inte är tillgodosett på annat sätt.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är därmed att om partnerskapet utökas med 500 tkr finns möjlighet att även inkludera handledning och stöd i den form som dessa arbetsmarknadsinsatser kräver. En utökning av partnerskapet med 500 tkr skulle innebära en årlig tillförsel av totalt 1,8 miljoner i ramtillskott för att teckna Idéburet offentligt partnerskap med Röda Korset Gotland om det finns utrymme till ett utökat avtal.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår dock utifrån rådande ekonomiskt läge att regionstyrelsen under 4 år tillförs 1,3 mnkr årligen i ramtillskott för att teckna ett IOP-avtal med Röda Korset Gotland för perioden 2025-2028.

Långsiktigheten i samverkansformen stärker förutsättningarna att möta eventuella förändringar i det geopolitiska läget. Som samhälle behöver vi även vara rustade för att fler människor på flykt kan komma att söka sig hit framöver.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget upplägg inte står i strid med lagen om offentlig upphandling, utan att inriktningen på avtalet lever upp till kraven som en IOP ställer enligt beskrivning ovan.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ett IOP-avtal medför ökade kostnader. Uteblivna insatser som stödjer målgruppens möjligheter till samhällsorientering kan dock innebära ökade samhällskostnader på sikt. Den ekonomiska insatsen bedöms kunna undvika större samhällskostnader genom stöd till ökad samhällsintegrering och möjligheter till egenförsörjning. Förslag till utökat partnerskap med Röda Korset Gotland, i form av arbetsmarknadsinsatser såsom arbetsträning, praktik och möjlighet till anställning hos Röda Korset Gotland, bedöms vara en kostnadseffektiv samverkansmöjlighet att beakta då behovet av dessa arbetsmarknadsinsatser inte är tillgodosett på annat sätt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att ett partnerskap med Röda korset Gotland skapar ökade förutsättningar att stärka barnens rättigheter utifrån barnkonventionen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att Röda korset i den individuella kontakten med personerna inom ovan nämnda målgrupp har möjlighet att verka för de nationella jämställdhetsmålen i form av en jämn fördelning av makt och inflytande.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-08

Skickas till

Röda Korset Gotland

RS § 153 Återrapportering av uppdrag. Implementering och organisering för Klimatanpassningsplan för Gotland.

Ärendenummer: RS 2023/2230

Paragraf föregående instans: AU § 115

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Regionfullmäktige antog 2023-10-23 Gotlands första Klimatanpassningsplan. Planen togs fram utifrån behov som identifierades i arbetet med en ny översiktsplan. Plan- och bygglagen slår fast att en kommun i sin översiktsplan ska redogöra för sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion. Den antagna Klimatanpassningsplanen uppfyller lagens krav, men omfattar däremot inte perspektiven torka och värme och inte heller områden utanför tätorterna.

Klimatanpassningsplanen slår fast att arbetet med klimatanpassning är en kontinuerlig process eftersom att klimatunderlag uppdateras regelbundet tillsammans med lagstiftningar och riktlinjer för arbetet. Nya och ändrade förutsättningar innebär ett behov av att uppdatera och aktualisera Klimatanpassningsplanen med jämna mellanrum. Det är viktigt att Region Gotlands samtliga verksamheter deltar i klimatanpassningsarbetet och att det integreras i organisationens befintliga arbetssätt och budgetprocess. För att säkerställa att klimatanpassningsarbetet får genomförandekraft, kontinuitet och ett brett engagemang behöver det tillskapas processer inom Region Gotland som driver arbetet framåt.

När regionfullmäktige beslutade om antagande av Klimatanpassningsplanen (2023-10-23, § 174) gavs samtidigt följande uppdrag:

1. Regionstyrelsen får i uppdrag att återkomma med planering och process för nästa steg i Klimatanpassningsplanen med fokus på hela Gotland, torka och värmebölja.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att återkomma med hur arbetet med Klimatanpassningsplanen ska implementeras, organiseras och följas upp.

Regionstyrelseförvaltningen återkommer nu med förslag till hantering av givna uppdrag.

Nästa steg, komplettering av Klimatanpassningsplanen

Vid framtagandet av Klimatanpassningsplanen lades huvudsaklig fokus på att uppfylla de krav rörande risk och sårbarhet som plan- och bygglagen ställer på

en ny översiktsplan. Klimatanpassningsplanen omfattar därför tätorter och klimateffekterna översvämning, ras, skred och erosion. Av bland annat ekonomiska och tidsmässiga skäl gjordes valet att utelämna klimataspekterna torka och värme, samt att inte låta planen omfatta hela Gotland utan endast tätorterna. Att komplettera Klimatanpassningsplanen med klimataspekterna tork och värme, samt att utvidga analyserna till att omfatta hela Gotlands geografiska område, är ett relativt omfattande arbete som sannolikt kräver anlåtande av extern kompetens genom upphandling av konsult, vilket uppskattas medföra en kostnad om 700 tkr.

De ekonomiska skälen för att begränsa planen till att endast omfatta ovan klimatperspektiv och tätorter kvarstår och förvaltningen ser därför behov av att prioritera annorlunda. Mot bakgrund av Region Gotlands prognosticerade ekonomiska läge de kommande åren ser förvaltningen inte att det finns möjlighet att genomföra uppdraget med komplettering av planen, eftersom det kräver inköp av extern kompetens.

Implementering, organisering och uppföljning

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att olika kommuner har valt att organisera och hantera arbetet med klimatanpassning på olika sätt. Inom det nyligen bildade nätverket för kustsamverkan, där alla kommuner och länsstyrelser (dock inga regioner) inom Kalmar, Blekinge och Gotlands län ingår, finns det flera exempel på att klimatsamordnarrollen placerats på den fackförvaltning där sakkunskapen i frågan finns.

Klimatanpassningsplanen redovisar ett antal samhällsfunktioner och verksamheter som Region Gotland har rådighet över och där det finns goda skäl för regionen att inrätta en organisation som ges mandat och handlingskraft att planera och genomföra arbetet med såväl förebyggande som avhjälpande åtgärder mot klimatförändringarnas effekter. I ett utdrag ur Klimatanpassningsplanen nedan (tabell 4) redogörs för de sex samhällsfunktionerna med tillhörande verksamheter. De verksamheter och inrättningar där Region Gotland har ett ansvar som verksamhetsutövare omfattar exempelvis skola, vård, barn- och äldreomsorg, VA-ledningar, dagvattenanläggningar, vattenverk, reningsverk, gator, gång- och cykelvägar, hamnanläggningar, räddningstjänst, avfallshantering och kollektivtrafik. En majoritet av de verksamheter och/eller lokaler/inrättningar som omfattas av planen ligger under tekniska nämndens ansvar. I vissa fall som när det gäller äldreomsorg och skola, bedrivs själva kärnverksamheten av annan nämnd, medan tekniska nämnden via fastighetsägandet, ofta har rådigheten över huvuddelen av de klimatanpassningsåtgärder som kan bli aktuella.

Tabell 4. Kategorisering av verksamheter som Regionen har rådighet över.

Samhällsfunktion	Verksamheter
Bebyggelse och byggnader	Befintlig Planerad
Infrastruktur	VA-verksamhet – dagvatten, avlopp, dricksvatten Energiförsörjning – distribution, produktion, fjärrvärme, fjärrkyla Information och kommunikation – radio- och TV distribution, telekommunikation, post
Social infrastruktur	Barnomsorg och utbildning Äldreomsorg, LSS Kulturmiljö, kulturarv Naturmiljö – Ekosystem, biologisk mångfald och miljömålsarbete Turism och friluftsliv
Blåljus och framkomlighet	Hälsa, vård och omsorg Räddningstjänsten Transport – Gång- och cykelvägar, bilvägar, luftfart, sjöfart och kollektivtrafik
Utsläpp och avfall	Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet Avfallshantering och renhållning
Livsmedelsförsörjning	Produktion, tillverkning och distribution Näringsliv – Handel, industri, djurhållning, fiskerinäring, skogsbruk

Ur Klimatanpassningsplan för Gotland, antagen 2023-10-23

Inom teknikförvaltningen pågår för närvarande rekrytering av en person med rollen som klimatsamordnare med stöd av tidigare beslut om utökning av förvaltningens budget med 1 mkr/år ämnat för intentionerna i Klimatanpassningsplanen. I arbetsbeskrivningen för tjänsten framgår att personen ska arbeta med att genomföra åtgärder i Klimatanpassningsplanen, att utveckla förbättringsförslag inom klimatområdet, att samarbeta kring samordning av projekt, att hitta extern finansiering via exempelvis EU samt att hålla i kommunikationsinsatser och kompetenshöjning för kollegor inom klimatområdet.

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att såväl kravprofil som innehållet i den tjänst som teknikförvaltningen nu rekryterar, i allt väsentligt uppfyller behoven på den övergripande klimatanpassningssamordnare som Klimatanpassningsplanen efterlyser. Teknikförvaltningen bedöms, genom den nya resurs som rekryteras under 2024, ha goda förutsättningar för att utgöra den plattformen för klimatanpassningsarbetet inom Region Gotland.

Med tanke på den kärva ekonomiska situation som förutspås för Region Gotland, anser regionstyrelseförvaltningen att det ur ett koncernperspektiv är rimligt att nyttja befintliga resurser och att därför ge tekniska nämnden i

uppdrag att samordna klimatanpassningsarbetet för Region Gotland.
Därigenom behöver inga medel för inrättande av en tjänst äskas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det för närvarande inte är ekonomiskt möjligt att genomföra en komplettering av befintlig klimatanpassningsplan.

Förvaltningen anser att inrättandet av en funktion för implementering, organisering och uppföljning är det främsta att prioritera i detta skede. Funktionen ska bidra till regionövergripande samordning och uppföljning. Klimatanpassningsarbetet bör med fördel samordnas med arbetet med regionfullmäktiges prioritering ”En skyndsam energi- och klimatomställning” där ett nätverk är på väg att startas upp för att accelerera arbetet.

Förvaltningens bedömning är därför att föreslagen åtgärd på ett tillfredsställande sätt hanterar regionfullmäktiges givna uppdrag.

Ärendets behandling under mötet

Jennifer Medin (MP) yrkar avslag till beslutspunkt 1, och yrkar att Klimatanpassningsplanen ska utökas med klimataspekterna torka och värme.

Meit Fohlin (S) yrkar att ärendet återremitteras för att återkomma med förslag på när torka och värme kan inkluderas i planen samt en tydligare beskrivning av hur ansvarsfördelning, implementering och uppföljning av planen ska se ut och hur regionstyrelsen ska ta ansvar för helheten. Ärendet återkommer till budgetavstämningen 2024.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Beslutsunderlag

Klimatanpassningsplan, antagen RF 2023-10-23
Regionfullmäktige RF 2023-10-23, §174
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-26

Skickas till

Teknikförvaltningen
Samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 154 Återrapportering av uppdrag. Tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare

Ärendenummer: RS 2022/1844

Paragraf föregående instans: AU § 116

Regionstyrelsens beslut

- Kostnadsberäkningen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram underlag för utökning av tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare inför mandatperioden 2026-2030. Återrapportering sker till budgetberedningen 2025.
- Uppdrag gällande arbetsmiljö, förmåner och lönerevision för politiska sekreterare tidsätts till att rapporteras till regionstyrelsens ordinarie sammanträde 2024-09-05.

Sammanfattning

Region Gotland införde funktionen och rollen politisk sekreterare i samband med ny mandatperiod efter valet 2018. Under 2022 fick PwC i uppdrag utvärdera rollen som politisk sekreterare i Region Gotland. Syftet med uppdraget var att få en samlad bild över hur rollen fungerar och vilka eventuella förbättringsområden som finns. Rapporten slutredovisades för regionstyrelsen 2023-04-26.

Utifrån rapportens slutsatser fick regionstyrelseförvaltningen i uppdrag av regionstyrelsen att till budgetberedning 2023 återkomma med en kostnadsberäkning vid tjänstgöringsgrad om lägst 40 % för regionens politiska sekreterare.

Regionstyrelsen beslutade 2023-05-30, § 169 att ”Mot bakgrund av det ekonomiska läget i Region Gotland ska frågan om tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare återkomma till budgetberedningen 2024.”

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar den bild som framkommer i PwC's genomlysning, där det påtalas att det upplevs mycket svårt att genomföra och efterleva uppdrag som politisk sekreterare på en tjänstgöringsgrad om 20 %. Regionstyrelseförvaltningen ställer sig därför positiv till en förändring som medger utökad tjänstgöringsgrad till en lägstanivå av 40 %.

En utökning av tjänstgöringsgrad motsvarande en ökning om 60 % innebär en årlig kostnadsökning motsvarande 350 tkr. Utifrån befintligt ekonomiskt läge i Region Gotland föreslår regionstyrelseförvaltningen att en utökning av tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare ses över till nästa mandatperiod.

Regionstyrelseförvaltningen vill, i enlighet med vad PwC föreslår i sin genomlysning, göra medskicket att det är möjligt att uppnå en kostnadsneutral fördelning av tjänstgöringsgrad inom ramen för de fyra heltidstjänster som tidigare beslutats om, vilket inte skulle kräva ekonomiskt tillskott.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport ”Utvärdering av rollen som politisk sekreterare” 2023-03-20

Regionstyrelsen 2023-04-26, § 133

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-02

Regionstyrelsen 2023-05-30, § 169

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-19

Skickas till

Politiska sekreterare

Partiernas kontaktpunkter

PwC

RS § 155 Ansökan och förslag om verksamhetsbidrag ur regionstyrelsens näringslivsanslag 2025

Ärendenummer: RS 2024/1179

Paragraf föregående instans: AU § 117

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att bidrag lämnas till verksamheter enligt upprättat förslag för år 2025 och belastar regionstyrelsens näringslivsanslag enligt regionstyrelseförvaltningens förslag till fördelning.

Jäv

Meit Fohlin (S), Oscar Lindster (S), Jenny Larsson (S), Eva Nypelius (C) och Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Region Gotland beviljar årligen verksamhetsbidrag till ett antal företagsfrämjande organisationer och aktiviteter som bedöms fylla en viktig funktion i det företagsfrämjande systemet. Regionstyrelseförvaltningen sammanfattar i denna tjänsteskrivelse berörda organisationers verksamhet och aktiviteter, samt lämnar förslag till bidrag.

Verksamhetsbidrag i tkr	Beslut	Äskande	Förslag
	År 2024	År 2025	År 2025
ALMI	4 320	4 320	4 320
SPG (fd GIP)	1 500	2 700	2 700
Ungföretagsamhet	500	600	500
Rindi kårhus	710	765	765
Coompanion	400	659	400
Visby Centrum	500	500	500
Verksamhetsstöd Medeltidsveckan	300	300	300
Gotland Grönt Centrum	4 800	4 800	4 800
Gotlands filmfond	1 500	1 500	0
Företagartagen	80	80	80
92-möjligheter	60	60	60
Summa verksamhetsbidrag	14 670	16 284	14 425

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ovanstående förslag till fördelning av bidrag ur näringslivsanslaget till näringslivsfrämjande verksamheter under 2025 är välmotiverade. Science Park Gotlands hemställan om ökat verksamhetsbidrag bedöms vara av särskilt stor vikt för att verksamheten ska klara sitt grunduppdrag.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S), Oscar Lindster (S), Jenny Larsson (S), Eva Nypelius (C) och Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Regionstyrelsen föreslår att bidrag lämnas till verksamheter enligt upprättat förslag för år 2025 och belastar regionstyrelsens näringslivsanslag enligt regionstyrelseförvaltningens förslag till fördelning.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Hemställan verksamhetsbidrag Science Park Gotland
Ansökan om verksamhetsbidrag UF
Avtal Visby Centrum
Ansökan verksamhetsbidrag Coompanion Gotland
Balansrapport Gotlands Filmfond
Ekonomisk redogörelse SPG 2024-04-21
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-12

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning regional utveckling

RS § 156 Återrapportering av uppdrag. Försöksprojekt, Kostnadsfria mensskydd i skolan

Ärendenummer: RS 2024/965

Paragraf föregående instans: AU § 119

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Försöksprojektet att erbjuda kostnadsfria mensskydd i skolan avslutas.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2022-09-19, § 147 att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att genomföra ett mindre försöksprojekt inom Region Gotlands gymnasier och högstadier, för att prova möjliga metoder för att tillhandahålla kostnadsfria mensskydd till elever. Försöket finansierades inom ramen för beslutad budget. Ursprunget till regionfullmäktiges beslut är en motion som tidigare har remitterats till utbildningsnämnderna för besvarande. Ärendet ska återrapporteras till budgetberedningen 2024 vilket härmed görs.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har under 2023 genomfört ett försöksprojekt/pilot med kostnadsfria mensskydd på Wisbygymnasiet och på Solbergaskolan, där mensskyddsautomater har installerats.

- Efter kartläggning begärdes offerter inför direktupphandling från företag som erbjöd olika modeller av dispensers och mensskyddsautomater. Herbox AB leasingpaket av dispensers var den produkt som valdes för installation på skolorna då den var mest fördelaktig avseende pris och utrustning. Dessa dispensers är utrustade med tidlös och matar ut ett mensskydd per tillfälle och en dispenser rymmer totalt 112 tamponger och 30 bindor.
- Under 2023 har det funnits automater uppsatta på Wisbygymnasiet och på Solbergaskolan. Avtalet med leverantören gäller 12 månaders hyra till ett totalbelopp av 25 920 kr för 10 automater. I beloppet ingår en grunduppsättning bindor/tamponger. Uthyrningskostnaden är 216 kronor per månad per dispenser och då ingår fyra påfyllningar till varje automat. Påfyllning utöver de fyra som ingår i månadskostnaden kostar 456 kr per automat. Wisbygymnasiet har inte behövt göra någon extra beställning men Solbergaskolan har beställt tre påfyllningar under hösten 2023. Totalkostnaden för projektet fram till och med februari 2024 är 27 288 kronor.
- Skolorna har placerat automaterna bland annat vid elevhälsans lokaler, vid omklädningsrum och vid toaletter. Det har varit varierande åtgång men tydligt är att det är automaterna vid elevhälsan som används flitigast vid båda skolorna.

- Automaterna har drabbats av skadegörelse vilket resulterat att vissa automater har plockats bort. Det har krävts viss arbetstid av vaktmästare och administrativ personal för att sköta automaterna, vid påfyllning, vid nedskräpning och vid skadegörelse.
- Projektet har fungerat bra och själva frågeställningen att erbjuda gratis mensskydd för elever har fått ett större fokus. Eleverna har överlag visat på intresse och nöjdhet inför försöket även om nyttjandet skiljer sig åt mellan skolorna samt att viss skadegörelse har förekommit.

Region Gotland befinner sig dock i en exceptionell ekonomisk situation som kräver stor återhållsamhet och därför bedöms det inte finnas utrymme att utöka eller fortsätta projektet, särskilt då grundskolan går med underskott.

Förslaget är att nämnderna avslutar försöket och återrapporterar det genomförda projektet till regionfullmäktige.

Bedömning

Projektet har varit ett intressant försök att erbjuda mensskydd på Wisbygymnasiet och Solbergaskolan. Sammantaget har det varit mer positiva synpunkter kring försöket på grundskolan än på gymnasiet. Det är också viktigt att poängtera att det redan tidigare fanns gratis mensskydd vid elevhälsan/skolsköterskorna för de elever som behövde mensskydd på skolorna. Solbergaskolan upplever dock att åtgången av mensskydd har ökat efter att automaterna installerades.

Wisbygymnasiet ser ingen förändring i användandet av de mensskydd som erbjuds utan skillnaden är att det är färre mensskydd som tas från de korgar med mensskydd som funnits sedan tidigare. Eleverna har gett uttryck för att en fördel med automaterna är att mensskydden då finns på flera platser - men att det redan funnits ställen tidigare där eleverna kunde hämta mensskydd vid behov.

Försöket har fungerat bra men Wisbygymnasiet kommer att avsluta projektet med anledning av att skolan och skolsköterskorna redan erbjuder mensskydd, samt att det inte efterfrågats eller kommenterats av eleverna eller personal. Möjligen upplevde eleverna försöket som mest intressant i början eftersom nyttjandet över året inte har varit så stor. Det har även varit skadegörelse och nedskräpning.

Solbergaskolan upplever att försöket har varit bra och att eleverna varit nöjda med möjligheten att hämta gratis mensskydd i automater. Åtgången har varit större på Solbergaskolan, särskilt från automaten som sitter vid elevhälsans lokaler. Solbergaskolan har också haft en viss skadegörelse inledningsvis. Försöket kommer att avslutas även på Solbergaskolan, men eftersom skolan bedömer att det är smidigare med automat än att ha mensskydd i korg så kommer de fortsätta med en automat.

Bedömningen från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen är att försöksprojektet varit bra och resulterat i att frågan om gratis mensskydd har fått ett större fokus, särskilt ur ett jämställdhets- och genusperspektiv. Men eftersom Region Gotland befinner sig i en exceptionell ekonomisk situation som kräver stor återhållsamhet, och då särskilt grundskolan går med underskott, så bedöms det inte finnas utrymme att utöka eller fortsätta med projektet och erbjudandet.

Regionstyrelseförvaltningen delar utbildnings- och arbetslivsförvaltningens bedömning att det inte finns ekonomiskt utrymme att fortsätta projektet och föreslår därför att försöksprojektet avslutas.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2022-09-19, § 147

Barn- och utbildningsnämnden 2022-11-29, § 109

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-11-30, § 85

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-10

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi

RS § 157 Återrapportering av uppdrag. Lägesrapport Alléskolan

Ärendenummer: RS 2019/954
Paragraf föregående instans: AU § 120

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.
 - Uppdraget avslutas.
-

Sammanfattning

Regionfullmäktige har gett barn- och utbildningsnämnden att löpande, vid budgetberedning och budgetavstämning under de år som ombyggnaden av Alléskolan pågår, återkomma med statusrapport och uppdatering av investeringsbudgeten. (RF 2019-11-18 § 279)

Nämnden rapporterar i mål- och budgetskrivelsen att projektet följer både tidsplan och budget. Invigning av den nya skolan kommer att ske till höstterminen 2024.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Barn- och utbildningsnämnden 2024-03-19, § 24
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-18

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

RS § 158 Återrapportering av uppdrag. Införande av en kultur- och fritidsnämnd

Ärendenummer: RS 2022/1853

Paragraf föregående instans: AU § 121

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetberedningen 2025.

Sammanfattning

16 juni 2017 tog regionfullmäktige beslut (RF § 93) att kultur- och fritidsnämnden och tillhörande förvaltning från 1 januari 2018 skulle komma att läggas ned. Större delen av den dåvarande förvaltningen flyttades in som en avdelning inom regionstyrelseförvaltningen (förvaltningen). Med nedläggningen genomfördes en del av den besparing som uppdragits till kultur- och fritidsnämnden inom regionen. Den 26 oktober 2022 (RS § 345) uppdrog regionstyrelsen regionstyrelseförvaltningen att förbereda införandet av en kultur- och fritidsnämnd från den 1 januari 2024. Till följd av den ekonomiska situationen i regionen uppdrog regionstyrelsen förvaltningen den 30 maj 2023 (RS § 184) att återkomma med avgörandet att införa nämnd i samband med budgetarbetet under 2024. I samband med beslutet uppdrogs även förvaltningen att se över de interna stödstrukturerna i regionstyrelseförvaltningen för kultur- och fritidsavdelningen.

Förvaltningen har utifrån uppdragen genomlyst hur införandet kan ske och belyst vad det ger för ekonomiska konsekvenser även i relation till det stöd och den bemanning som idag finns.

Vid nedläggning av förvaltningen möjliggjordes besparingen genom att ett flertal chefstjänster och stödfunktioner minskade. Stödet inom förvaltningen var tänkt att till viss del ersätta minskningen. Över tid har det dock visat sig att arbete, arbetsmiljö och kvalitet har påverkats negativt.

Förvaltningens kultur- och fritidsavdelning bedöms inte till fullo kunna hantera uppdrag och kvalitetskrav som finns gällande t ex systematisk kvalitetsuppföljning, riskanalyser, internkontrollplan, objektsförvaltning, arkivering med mera med de resurser som finns. Chefernas roller inom kultur- och fritidsavdelningen är komplexa och omfattande och det stöd som finns idag möjliggör inte kvalitet och proaktivitet. Det påverkar även arbetsmiljön negativt. För att säkra grundbemanningen bedömer förvaltningen att det krävs en ökning av 2,0 tjänster. Det skulle innebära ett ramtillskott på totalt 2,0 mnkr. När ramtillskott tillförts bedömer förvaltningen det möjligt att införa ny nämnd. En ny nämnd bedöms behöva en ramförstärkning på 1,65 mnkr främst i form av stödtjänster inom registratur, stadsekretariat, politiska tjänster och HR.

Då det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år fortsatt ser kärvare ut bedömer förvaltningen att det inte är möjligt att prioritera införande av ny nämnd från 2025. Förvaltningen bedömer därför att kultur- och fritidsberedningen bör fortsätta med sitt uppdrag tillsvidare.

Gällande förstärkning av kultur- och fritidsavdelningens grundbemanning bedömer förvaltningen att det ekonomiska läget inte heller möjliggör en säkerställning av denna under 2025. Förvaltningen föreslår därför att äskandet fortsatt inkluderas i förvaltningens Mål och budget inför budget 2026.

Inför ett eventuellt beslut om införande av en kultur- och fritidsnämnd bör även en översyn ha gjorts kring verksamheter inom Region Gotlands övriga förvaltningar som har bäring på området och vart dessa verksamheter bör vara organiserade. Detta utifrån tanken att sammanhålla ansvaret för hela kultur- och fritidsområdet inom en och samma nämnd. Förvaltningen föreslår därför att regionstyrelsen ger regiondirektören ett sådant uppdrag att redovisa i anslutning till när beslut om införande av nämnd görs.

Bedömning

Till följd av tidigare besparingar inom kultur- och fritidsområdet bedömer förvaltningen att den bemanning och det stöd avdelningen får del av inte är tillräckligt. Utan ramförstärkning är förvaltningens bedömning att kultur- och fritidsavdelning inte kan hantera de uppdrag och kvalitetskrav som finns gällande systematisk kvalitetsuppföljning, riskanalyser, internkontrollplan, objektsförvaltning, arkivering mm. Det går inte att nå upp till dessa med de resurser som finns. Inte heller kan arbetsmiljön säkerställas fullt ut för de chefer och medarbetare som finns inom avdelningen. Chefernas roller inom avdelningen är komplexa då flertal chefsroller minskat utan att uppdraget minskat.

Förvaltningen bedömer att införande av nämnd inte kan göras utan att grundbemanningen inom avdelningen stärks. Då det ekonomiska läget för Region Gotland kommande år ser kärvare ut och införandet av en kultur- och fritidsnämnd beräknas kräva ramtillskott på 3,65 mnkr bedömer förvaltningen att regionstyrelsen avvaktar med införandet till dess det finns ekonomiskt utrymme. Förvaltningen rekommenderar därför att kultur- och fritidsberedningen fortsätter med sitt uppdrag tillsvidare. Likväl bedömer förvaltningen att den ekonomiska situationen inte heller möjliggör säkerställande av bemanning inom kultur- och fritidsavdelningen.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar att en kultur- och fritidsnämnd ska införas från 2025. I detta instämmer Jennifer Medin (MP).

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens (V) ändringsyrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-23

RS § 159 Förändrad organisationstillhörighet ungkulturhuset Fenix

Ärendenummer: RS 2024/966

Paragraf föregående instans: AU § 122

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Ansvaret för verksamheten ungculturhus Fenix överflyttas från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till regionstyrelsen från och med 1 januari 2025.
- Avsätta budgetmedel, 2 500 000 kronor, ombudgeteras från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till regionstyrelsen.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en rapport om hur ungculturhuset Fenix verksamhet ska tas om hand och utvecklas inom regionstyrelseförvaltningen.

Reservation

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om återremittering.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) tog 2024-03-21, § 35 beslut om att begära att ansvaret för verksamheten och ungculturhuset Fenix överflyttas från GVN till regionstyrelsen från och med 1 januari 2025 med tillhörande budget på 2 500 000 kr. I samband med det begär även GVN en justering av regionstyrelsens och GVN:s reglementen.

Bakgrunden är att när avvecklandet av kultur- och fritidsförvaltningen skedde 2017 så beslutade regionfullmäktige att GVN skulle svara för ungdomsverksamheten, motsvarande det som då drevs inom kultur- och fritidsförvaltningen (RF § 117, 2017-09-25). Regionfullmäktige beslutade 2017-11-20, § 195 därefter om ombudgetering samt om ett budgetanslag till GVN.

Ett av de viktigaste uppdragen för kulturen på Gotland med stöd i Region Gotlands kulturplan och i arbetet med att efterleva de nationella kulturpolitiska målen - är att säkerställa kultur för den prioriterade målgruppen barn och unga. Idag är unga och unga vuxna den målgrupp som står längst bort från det kulturutbud som erbjuds på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen ser stora möjligheter att stärka ungculturhuset Fenix kulturprofil med en organisationstillhörighet närmare kultur- och föreningslivet, kulturutvecklarna, institutionerna och de stödmöjligheter och

nätverk som finns inom regionstyrelseförvaltningen. En viss verksamhetsutveckling behöver ske både av ungdokumenthuset Fenix och inom regionstyrelseförvaltningen. Men det passar väl i tid med pågående översyn av nuvarande Solbergabadets lokaler som en möjlig plats för ungdokumenturen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer GVN:s begäran om att verksamheten skall flyttas till regionstyrelsens ansvar som relevant och ställer sig positiv till förslaget under förutsättning att medel medföljer. Däremot bedömer förvaltningen att en justering av regionstyrelsens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reglementen inte behöver ske till följd av överflyttningen av ansvaret gällande ungdokumenthuset Fenix. Detta då GVN även fortsatt har kultur- och fritidsverksamhet i sin ungdomsavdelning.

Bedömning

Förvaltningen bedömer GVN:s begäran om att verksamheten skall flyttas till regionstyrelsens ansvar som relevant och ställer sig positiv till förslaget. Bedömningen är att en samlad organisering av ungdokumenturen och kulturfrågorna inom regionstyrelseförvaltningen är gynnsam för såväl kulturlivets utveckling liksom för målgruppen unga/unga vuxna.

För att stärka Ungdokumenthuset Fenix kulturprofil och få kulturlivets aktörer att effektivare möta de viktiga målgrupperna unga och unga vuxna bedöms att en verksamhetsutveckling av Ungdokumenthuset Fenix behöver ske. Hösten 2024 bör förnyelse av verksamheten inledas och processledas i samverkan mellan kultur- och fritidsavdelningen och ungdomsavdelningen tillsammans med befintliga och nya unga målgrupper på Gotland. Detta arbete blir då även del i den verksamhetsutveckling/det fördjupade förstudiearbete som pågår kring transformering av nuvarande Solbergabadet till kulturhus - om ett sådant beslut fattas.

Förvaltningen bedömer att tidsperspektivet på övergången är genomförbart. Hösten 2024 kan förnyelse av verksamheten processledas i samverkan mellan kultur- och fritidsavdelningen och ungdomsavdelningen tillsammans med befintliga och nya unga målgrupper på Gotland. Detta arbete blir då även del i den verksamhetsutveckling/det fördjupade förstudiearbete som pågår kring transformering av nuvarande Solbergabadet till kulturhus - om ett sådant beslut fattas längre fram.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att en justering av regionstyrelsens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens reglementen inte behöver ske till följd av överflyttningen av ansvaret gällande Ungdokumenthuset Fenix. Detta då GVN även fortsatt har kultur- och fritidsverksamhet i sin ungdomsavdelning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en överflyttning av de budgeterade medlen är en förutsättning för att regionstyrelseförvaltningen skall kunna motta verksamheten och kunna utveckla den framåt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att verksamheten med en ny organisationstillhörighet kan få ökad samverkan med hela det gotländska kulturlivet. I den fortsatta verksamhetsutvecklingen är medskapande och delaktighet med unga målgrupper en del av processen framåt något som förvaltningen redan genomför i likvärdiga verksamheter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Förvaltningen bedömer att jämställdhetsperspektivet som idag beaktas inom verksamheten fortsatt kommer bibehållas och inte påverkas negativt av en organisationsförändring.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Förvaltningen bedömer att verksamheten kan gynnas av en organisationsförändring genom att verksamheten kan genomföras i ökad samverkan med externa parter även på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en organisatorisk flytt av verksamheten inte har någon vare sig klimat- eller miljöpåverkan.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag om att ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024. I detta instämmer Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C).

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag, och yrkar att ansvaret för verksamheten ungekulturhus Fenix överflyttas från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till regionstyrelsen från och med 1 januari 2025 samt att avsätta budgetmedel, 2 500 000 kronor, ombudgeteras från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till regionstyrelsen.

Meit Fohlin (S) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en rapport om hur ungekulturhuset Fenix verksamhet ska tas om hand och utvecklas inom regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras enligt arbetsutskottets förslag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på egna ändringsyrkanden och finner att de bifalls.

Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om återremittering.

Beslutsunderlag

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2024-03-21, § 35

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-10

Skickas till

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

RS § 160 Återrapportering av uppdrag. Förslag till fortsatt arbete med kultur och hälsa

Ärendenummer: RS 2024/124

Paragraf föregående instans: AU § 123

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Under 2022 initierade Kulturenheten och programmet Hälsa genom hela livet (HSF/SOF/UAF/RSF) ett samarbete för att nå grupper i samhället i riskzon för psykisk ohälsa med fokus på unga och ensamma äldre. Samarbeten inleddes även med kulturinstitutioner, studieförbund, vårdcentralen i Hemse, elevhälsan och Första linjen. En av slutsatserna är att det behövs nya samarbeten för att hantera en målgrupp som söker vård idag för att de inte mår bra men som inte har medicinska behov. I kultur- och hälsa arbetet prövades insatser för dessa målgrupper. Hantverk, biblioterapi/shared reading och dans var insatser som provades med ett lyckat resultat.

Regionstyrelseförvaltningen fick 2023 i samband med slutrapportering av detta arbete i uppdrag att återkomma med hur Region Gotland framåt kan arbeta med uppdrag, ansvar, resurssättning och samverkan för att ett brett arbete med kultur och hälsa ska kunna fortsätta enligt målen i Hälsa genom hela livet.

Med slutsatserna från arbetet under 2022 och 2023 föreslås nu att Region Gotland ska tillhandahålla en kontinuerlig verksamhet av hälsofrämjande kulturinsatser via primärvård och primärvårdsnära verksamhet som löpande kan utvecklas och utvärderas. Ett tjänstetrymme på 50 % behövs för att kunna samordna, utveckla och följa upp insatserna samt verksamhetsmedel för att täcka kostnaderna för insatserna riktade till deltagarna.

Den senaste folkhälsoundersökningen visar att psykisk ohälsa ökar på Gotland. En fjärdedel av den gotländska befolkningen har lågt socialt deltagande, ensamhet klassas som lika farligt som rökning och vården ser att det finns en grupp som söker vård för att de inte mår bra men som inte har medicinska behov. Särskilt sårbara grupper är unga och ensamma äldre.

Arbetet som föreslås på Gotland liknar kultur- och hälsa-arbetet i andra regioner med tvärsektoriell samverkan i fokus utgående från kulturförvaltningar runt om i landet. Området tar avstamp i pågående forskning på internationell och nationell nivå och ett nationellt nätverk samlar sedan 25 år experter och numera även regionala och kommunala samordnare årligen. Insatserna som föreslås utgår ifrån beprövade metoder nationellt och erfarenheterna från de två senaste årens arbete på Gotland.

Kulturaktiviteter för målgrupperna utformas med låga trösklar och bygger på att stärka det friska hos individen. Syftet är att leda till förbättrat mående såväl som ett minskat behov av vårdinsatser.

Insatser som föreslås är bland annat litteratur för hälsa, hantverk för hälsa och dans för hälsa. Insatser erbjuds till personer över hela ön i samverkan med primärvård och primärvårdsnära verksamhet i tex Hemse, Visby och Slite. Föreslagen nivå är att hålla igång två grupper per år inom varje område, där en grupp bestående av upp till tio personer ses åtta till tio gånger under en termin. I samband med avslut av insatsen informeras och uppmuntras deltagande i ordinarie verksamheter inom exempelvis bibliotek, studieförbund eller i föreningsform. Insatsen bedöms totalt kosta 700 000 kr per år inklusive ett tjänstetrymme för planering, samordning, uppföljning och omvärldsbevakning.

Planering och samordning av insatserna sker över flera förvaltningar, inom ramen för en formaliserad samverkan i hälsofrämjande nätverk (även på nationell nivå) och med god kännedom om kulturen på Gotland. Samordnaren placeras på Kulturenheten inom regionstyrelseförvaltningen då arbetet till stor del liknar arbetet med kulturgarantin som i samverkan med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen köper in kultur till skolor på Gotland. Samordnaren bör även ingå i det nationella nätverket för kultur och hälsa där Gotland idag ännu inte är representerat.

Bedömningen är att Region Gotland med kultur- och hälsa-insatser kan förebygga och stärka psykisk hälsa hos utsatta målgrupper i samhället, minska ofrivillig ensamhet och avlasta vården när det handlar om individer som i första hand inte bör behandlas medicinskt. Genom att insatserna förmedlas genom primärvård och primärvårdsnära verksamhet kan helt nya målgrupper nås som idag inte nås genom befintliga strukturer för kulturen.

Satsningen knyter an till uppfyllandet av den regionala utvecklingsstrategins genomförandeprogram Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland samt programmet Hälsa genom hela livet.

Bedömning

Mot bakgrund av den ökade ohälsan och ensamheten i samhället bedömer regionstyrelseförvaltningen att nya metoder krävs för att förebygga och behandla psykisk ohälsa på Gotland. En kontinuerlig insats på kultur och hälsa har potential att öka hälsan hos befolkningen, minska ofrivillig ensamhet samt skapa en ökad hållbarhet för vården i samband med den målgrupp som söker vård men som inte bör behandlas medicinskt. En insats av detta slag är också ett sätt att stimulera kulturaktörer som verkar inom fältet, till exempel studieförbund på Gotland.

Arbete med kultur och hälsa pågår runtom i kommuner och regioner i hela landet och vilar på forskning och ett medvetet, systematiskt arbete. Med två års

erfarenhet av lyckosam tvärgående samverkan på Gotland är bedömningen att verksamheten bör fortsätta i en permanent struktur inom Region Gotland med regelbunden uppföljning och utvärdering.

Insatser inom kultur och hälsa går i linje med Region Gotlands kulturplan och dess intentioner med fokusområdet social hållbarhet med syftet att ”främja allas möjligheter till kulturupplevelser, där kultur kan utgöra en viktig faktor för gemenskap och inkludering.” samt kulturplan mål 1.1, Kultur och hälsa: att ”öka kompetensen och utveckla nya verksamheter inom området kultur och hälsa i tvärssektoriella samarbeten.”

Insatsen är även del i arbetet med Kraftsamling för ett socialt hållbart Gotland exempelvis mot målen ”psykiskt välbefinnande är jämlikt fördelat”, med insatser som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet, målet ”vi rör oss en timme varje dag”, där dans är en av insatserna. Även ”alla kan delta i den demokratiska samhällsutvecklingen” är ett relevant mål samt programmet Hälsa genom hela livet genom att med föreslagna verksamheter bidra till ”insatser för upplevd trygghet att delta i samhället”.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Satsningen skapar ekonomisk hållbarhet genom att avlasta vården med gruppinsatser för personer i ofrivillig ensamhet, istället för att upprätthålla enskilda möten med vårdgivare.

3. Barnperspektiv

Unga med psykisk ohälsa är en av målgrupperna. Dansmetoden föreslås, med möjligt till utveckling av nya insatser. Var fjärde ungdom i högstadiet och gymnasiet upplever ensamhet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Uppföljning och medveten utveckling av insatserna krävs för att säkerställa att de utformas så att de kan nå rätt grupper och bidra till jämlik hälsa.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att insatserna kan genomföras spritt över ön i Hemse, Visby och Slite.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att insatsen inte har någon påverkan på klimat och miljö.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-06

RS § 161 **Återrapportering av uppdrag. Långsiktig lösning Slite ishall- sekretess**

Ärendenummer: RS 2023/146
Paragraf föregående instans: AU § 124

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.
-

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-06

RS § 162 Återrapportering av uppdrag. Fritidsbanken- långsiktig lösning

Ärendenummer: RS 2023/875

Paragraf föregående instans: AU § 125

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Fritidsbanken på Gotland, startad i september 2017, bygger på en cirkulär ekonomi och erbjuder gratis utlåning av återanvända idrottsprylar till de som saknar utrustning för idrott. Verksamheten stöttades initialt av arbetsmarknadsdepartementet och Arbetsförmedlingen Gotland, och finansierades senare med arbetsmarknadsstöd, projektmedel och eget kapital. RF-Sisu Gotland har hela tiden varit huvudman för verksamheten.

Inför 2022 fick RF-SISU Gotland extra verksamhetsstöd från Region Gotland för att utveckla och driva Fritidsbanken. Uppdraget inkluderade att upprätthålla ordinarie verksamhet, återrekrytera barn och ungdomar till aktivare livsstil samt rikta insatser mot skolor, ungdomsgårdar och idrottssvaga områden, främst genom uppsökande verksamhet. Fritidsbankens grundpelare är att alla får låna, allt är gratis, och utrustningen återanvänds. Verksamheten stöder regionala mål, såsom att öka fysisk aktivitet och främja psykiskt välbefinnande. Insatserna har inkluderat uppsökande verksamhet, samverkan med skolor och evenemang, samt utlåningsverksamhet i Klintehamn och Visby. Lokalen i Klintehamn har sagts upp, och utlån koncentreras nu till Visby.

Beslutet 2022 möjliggjorde att verksamheten kunde bedrivas under 2023 och 2024 men från 2025 finns inga medel i förvaltningens budget att fortsätta ge verksamheten stöttning ekonomiskt. Därför fick förvaltningen ett uppdrag 2023-04-26, RS § 123 att återkomma med förslag på hur finansieringen kunde säkerställas på lång sikt.

För att uppnå hållbarhet och långsiktighet föreslås ett idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Gotland. För att implementera detta föreslås en utökad budget på 1,5 mnkr för kultur- och fritidsavdelningen. Detta inkluderar historiska kostnader och en uppskattad budget för framtida satsningar, särskilt inom uppsökande verksamhet.

Budgeten skulle stödja mål från regionala utvecklingsstrategin och Fritidsplanen, inklusive ökad rörelse, tillgänglighet till fritidsaktiviteter för alla, och främjande av en aktiv fritid oavsett bakgrund. En IOP med RF-SISU

Gotland förväntas bidra till att uppnå dessa mål och säkerställa långsiktig hållbarhet i Fritidsbankens verksamhet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ser stora fördelar med verksamheten som Fritidsbanken bedriver. Utlåningen av verksamhet sänker trösklar och ger potential för fler att delta i aktiviteter, vilket i sin tur ger förutsättningar för fler att röra sig med. Behovet av att hitta en långsiktig och hållbar lösning för Fritidsbankens verksamhet är stort. Det är en verksamhet som år från år har haft osäkerhet hur finansiering ser ut, vilket i sin tur resulterar i en svårighet att planera sin verksamhet långsiktigt, inte minst gällande uppsökande verksamhet och hur nya målgrupper ska nås. Ett IOP skulle kunna ge förutsättningar för att utveckla verksamheten ytterligare, och med det Region Gotlands måluppfyllelse.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-22

RS § 163 Återrapportering av uppdrag. Verksamhetsanpassning Rävhaben

Ärendenummer: RS 2022/79

Paragraf föregående instans: AU § 126

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Information om äskandet tas emot. Beslut om budget fattas i samband med beslut om Mål och Budget 2025-2027.
- Beslut om driftbudgetsanslag återkommer när anläggning finns.

Sammanfattning

Wisby ridklubb har påpekat utmaningarna med att driva ridhuset och ridbanorna på Rävhaben. 2022 identifierades behovet av investeringar i den befintliga ridanläggningen och stöd erhöles. En förstudie 2022 undersökte möjligheten att anlägga en ny ridbana på Rävhaben. Trafiken från pågående byggnadsprojektet Stenhuggaren gjorde den befintliga banan olämplig och en ny plats övervägdes på åkermarken bakom ridhuset. Förslaget föll dock på grund av osäkert tidsperspektiv, högspänningsledningar och pris.

Regionstyrelseförvaltningen fick i uppdrag att granska Rävhaben 1:3, tidigare konstgräs och grusplan, för att se hur den kunde anpassas till ridsportens behov, detta utifrån att konstgräsplanen på området flyttades till Rävhaben. En arbetsgrupp med deltagare från ridsportförbundet skapade ett funktionsprogram för en ny ridbana. Den planerade anläggningen inkluderar byggnad, förråd, ridbana, läktare, domartorn, vattenposter, sop- och gödselhantering, belysning, staket, mobilt staket, ridslinga, tillgänglighetsanpassning, parkering, ljudanläggning och digital tidtagning. Ridbanan skulle placeras där konstgräsplanen tidigare låg.

Kostnadsuppskattningen inkluderar mark, byggnader, ledningsarbeten och belysning. Investeringskostnaden beräknas till 67,5 mnkr med en avskrivningstid på 33 år. Driftsdialog pågår med ridsportförbundet och en tidsplan föreslår totalt 18-24 månaders byggprocess efter bygglov.

Kommunekologen har bedömt att åtgärden kan genomföras utan större negativ påverkan på naturvärden.

Den preliminära driftskostnaden, det vill säga internhyran till Fastighetsförvaltningsavdelningen, beräknas ligga på runt 4 mnkr. Den summan måste dock kompletteras med kostnader för verksamhetsdriften vilket innebär att totalkostnaden kommer att bli högre än dessa 4 mnkr. Detsamma gäller investeringsutgiften som fortfarande behöver kompletteras med inventarier för att drifta anläggning och inventarier för att hyra ut den.

Förstudien kommer att fortsätta med att undersöka driftkostnader, driftsform, intern hyra och infrastruktur. Målet är att förbättra ridsportens förutsättningar på Gotland genom två steg. Steg ett med en utomhusyta och steg två genom att utveckla inomhusanläggning. Förstudie av etapp 2 - ridhus - förväntas påbörjas efter sommaren det vill säga när slutrapporten för ridbanan är klar.

Bedömning

Utformningen av förslaget till ny ridbanan är framtaget utifrån de behov som gotländsk ridsport gemensamt har tagit fram. En arbetsgrupp bestående av representanter från ridklubbarna på Gotland har tagit fram funktionsprogrammet som ligger till grund för gestaltningen av området. Det är framtaget för bästa funktionalitet och nyttjande enligt ridsporten själva.

Det är en nationell trend att allt fler kommuner anlägger anläggningar till ridsporten. På Gotland har vi än så länge ingen sådan. Detta är ett första steg att tillgodose behovet även hos ridsporten, steg 2 är att se över möjligheterna för en till inomhusanläggning för ridsport, även den att placeras på Rävåsen. Även för steg 2 behöver Region Gotland utreda driftsform för att få fram bästa möjliga lösning. Trots den tuffa ekonomiska situationen för Region Gotland anser förvaltningen att en investering i en ridanläggning viktig. Detta för att få en jämnare fördelning av regionägda anläggningar gällande nyttjande för tjejer respektive killar. En ridanläggning skulle göra Region Gotland anläggningsbestånd mer jämställt sett till nyttjandet, därav är det en angelägen investering.

Driftskostnaden behöver utredas närmare till slutrapporten som kommer att vara klar till Budgetavstämningen 2024.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att perspektivet ej är aktuellt i detta ärende.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förvaltningen är medvetna om det ansträngda läget i Region Gotland ekonomi och de utmaningar som finns. Förvaltningen anser dock att detta är ett projekt som bör prioriteras då det skulle säkerställa en anläggningsform, i detta fall ridbana, som inte finns i regionens egen regi ännu och där behovet är stort.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en ridbana placerad i Visby avsevärt skulle kunna öka möjligheter för aktiviteter för barn och ungdomar både i närliggande området men även för Gotland som helhet med möjligheten till tävlingar och träningsläger.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en ridbana skulle vara en bra satsning ur ett jämställdhetsperspektiv i och med det underskott på regionala anläggningar i denna form. Ridsport överlag är en idrott dominerad av tjejer som utövare, men det finns ingen regionalt ägd och driven anläggning. Denna snedvridning av anläggningar och resurser skulle rättas upp till viss del med denna investering.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att även om den nya ridbanan placeras i Visby är det viktigt att komma ihåg att ridsporten är stor även på landsbygden. Förvaltningen gör bedömningen att en anläggning i Visby kan komma utövare och föreningar även utanför Visby till gagn, detta genom en utökad möjlighet att arrangera tävlingar och andra arrangemang på den nya banan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att den föreslagna ebb- och flodbanan ger en avsevärt mindre förbrukning av vatten än vad som annars skulle behövas. En ebb- och flodbana är självreglerande i vattentillförseln i ett slutet system så behov av att kontinuerligt vattna banan, så som annars är brukligt, finns inte. På så sätt blir klimatpåverkan avsevärt mindre. Ett visst resande inom Gotland kan uppstå då föreningar och utövare på landsbygden ska ta sig till banan, men det hade uppstått oavsett var ridbanan hade placerats.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rävågen ridanläggning delrapport förstudie 2024-02-16

Utlåtande kommunekolog 2024-02-05

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-06

RS § 164 Kriterier och process för lånefinansiering vid nybyggnation av idrottsanläggning

Ärendenummer: RS 2024/1325

Paragraf föregående instans: AU § 127

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Kriterierna och processbeskrivningen för lånefinansiering vid nybyggnation av idrottsanläggningar godkänns.

Reservation

Saga Carlgren (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Sammanfattning

I och med ärendet kring en ny ishall i Visby (RS 2022/1213) har frågan kring lånefinansiering uppkommit.

För att försäkra sig om att eventuella framtida förfrågningar till Region Gotland kring lånefinansiering behandlas likvärdigt, har regionstyrelseförvaltningen tagit fram en lista med förslag på kriterier och en processbeskrivning som beskriver hur Region Gotland skulle kunna hantera kommande förfrågningar, se bilaga 1.

Kriterierna är uppdelade på åtta punkter. Ingångsvärdet är att Region Gotland bygger och driver idrottsanläggningar i egen regi, men om en förening uppfyller alla kraven kan lånefinansiering komma att prövas. I grund och botten är det också utrymmet i Region Gotlands budget som styr vilken lånefinansiering som finns möjlighet till. En förening kan således uppfylla kraven och kriterierna men en eventuell förfrågan om lånefinansiering kan ändå komma att avslås.

Grundtanken är att anläggningen som ska uppföras ska fylla ett behov av nybyggnation inom idrottsområdet som Region Gotland har verifierat och budgetsatt. Behovsanalysen kan lyftas av både interna och externa parter men behovet ska i slutändan verifieras av Region Gotland. Med det menas till exempel att inga andra, närliggande anläggningar, kan avlasta eller att det finns en rimlig kapacitet kvar i befintlig anläggning.

Den tänkta anläggningen ska också komma fler till gagn än bara föreningen som uppför den. Vidare ska föreningen visa på förmåga att projektleda och genomföra det ansökta projektet och även kunna visa på en kalkyl gällande lånefinansiering och drift av anläggningen. Denna ska sedan ställas mot en av Region Gotland framtagna kostnadsbedömning för att kunna avgöra om det finns ett ekonomiskt incitament att förorda lånefinansiering.

Om samtliga listade kriterier uppfylls samtidigt som det finns ekonomiska incitament och ekonomiska medel kan Region Gotland se lånefinansiering som ett alternativ vid nybyggnation av idrottsanläggningar

Bedömning

Det är av vikt att fastställa hur Region Gotland ska förhålla sig till lånefinansiering framöver med tanke på att ärendet med ishallen i Visby är uppe för beslut. Det är förvaltningens bedömning att förteckningen över kriterier och process är en bra och lämplig avvägning på krav och möjligheter för föreningar att undersöka lånefinansiering som ett alternativ.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens (V) avslagsyrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Saga Carlgren (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

Kriterier och processbeskrivning 2024-04-16

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-29

RS § 165 Återrapportering av uppdrag. Förstudie ishall

Ärendenummer: RS 2022/1213

Paragraf föregående instans: AU § 128

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024.

Sammanfattning

Den nuvarande ishallen i Visby, som uppfördes 1975, har genomgått flera underhållsinsatser men står inför utmaningar på grund av det ökande intresset för isburna idrotter. Trots att ishallen fortfarande är tekniskt fungerande har den begränsade tillgängliga istiden blivit ett växande problem för lokala idrottsföreningar. För att adressera beslutade regionstyrelsen i investeringsplanen 2023-2032 att en förstudie skulle genomföras.

Förstudien, som utfördes med deltagande av idrottsföreningar och kontinuerlig rapportering till kultur- och fritidsberedningen, identifierade flera kritiska behov. Bland dessa behov framhövdes dubbla isytor, fler omklädningsrum och en publikkapacitet på 2000 personer. Dessutom poängterades vikten av att utforma den nya ishallen för att kunna arrangera olika issportevenemang, inklusive SM i konståkning, samt att tillhandahålla utrustning för personer med funktionsvariationer.

Den juridiska aspekten av ärendet, särskilt i förhållande till LOU och EU-regler om statsstöd, och lånefinansiering har fått stor uppmärksamhet i ärendet. För att undvika att LOU blir applicerbart på projektet måste flera faktorer beaktas, inklusive att lånet från Region Gotland till Visby Roma HK måste vara marknadsmässigt och att fastigheten bedöms verka på en konkurrensutsatt marknad. Dessutom måste EU-reglerna om statsstöd beaktas för att undvika snedvridning av konkurrensen. Gällande lånefinansiering var initialt upplägget att lånet skulle gå till ett av föreningen nybildat fastighetsbolag, vilket ger utmaningar i frågan kring kommunala lån och eventuellt stöd till enskilda näringsidkare. I dagsläget har det skiftat till att det är föreningen Visby Roma HK som lånemottagare och det blir ett så kallat föreningslån. Detta utifrån den rättsliga praxis som finns kring föreningslån. Region Gotland själva har haft föreningslån fram till 1990-talet, och flertalet kommuner i Sverige har det fortsatt.

Den nya ishallen förväntas inte bara lösa de befintliga behoven för idrottsföreningarna utan också generera turistekonomiska fördelar för Gotland genom ökat antal gästnätter och möjligheter till olika evenemang. Investeringskostnaden för den nya ishallen beräknas till 258 mnkr, och

finansieringen förväntas ske genom låneavtal med Region Gotland och driftsstöd från samma håll.

En viktig del av planen är att låta Visby Roma HK äga och driva den nya ishallen, medan Region Gotland får möjlighet att nyttja arenan. Genom ett nyttjanderättsavtal kommer Region Gotland att få tillgång till ishallen för en specificerad tid per år mot en avgift. Det slutgiltiga äskandet för ramförstärkning gällande driftstöd och nyttjanderätt beräknas till cirka 17 mnkr per år.

Genomförandeavtal och nyttjanderättsavtal har utformats för att reglera genomförandet och användningen av ishallen. Genom ett effektivt samarbete mellan Region Gotland och Visby Roma HK förväntas den nya ishallen inte bara bli en viktig resurs för lokala idrottsföreningar utan också för att främja evenemangsverksamheten i Visby.

För att säkerställa att markprocessen är färdigställd innan låneavtal kan fastställas får Regiondirektör i uppdrag att bevaka detta. Det är med anledning att ha full kontroll över processen och vara trygg i att rätt process följer på varandra.

Bedömning

Behoven av ett utökat antal isytor i Visby är tydlig. Det är behovet för barn och deras behov av fler ytor som har styrt utveckling för att få till en till isyta i Visby. Dagens ishall har väldigt hög nyttjandegrad och i princip både lag och föreningar som står på kö för att använda den.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att en isyta i Visby inte är tillräcklig för den verksamhet och efterfrågan som finns.

I och med avsiktsförklaringen som togs i regionstyrelsen, RS 2024-01-31 § 10, är utgångspunkten att anläggningen ska placeras på fastigheten Visborg 1:9 och att lånefinansiering och driftsstöd är utgångspunkt och att Region Gotland ska erhålla möjlighet att nyttja arenan. Detta är ett led i verkställande av avsiktsförklaringen.

Ärendet innehåller genomförandeavtal och nyttjanderättsavtal.

Det är regionstyrelseförvaltningens bedömning att låneavtal och driftstöd är att se som verkställande av beslut avseende lånefinansiering och tas fram vid ett senare skede. Det är i låneavtalet som Region Gotland kan ställa av krav på vad som ska vara fastställt och färdigt för att avtalet ska vara giltigt, så som markanvisningsprocessen.

Det har varit tydligt från inledningen av detta ärende att det finns risker gällande avvägningar kring de juridiska frågorna. Regionstyrelseförvaltningen fortsatta bedömning, så som det varit från början, är att det inte går att lämna en definitiv försäkran. Det man behöver göra är att förhålla sig till de olika

juridiska utmaningarna var för sig och se hur man på bästa sätt minskar risker för exponering för överklagan eller andra processer. Att begränsa risken går genom att förhålla sig till de olika regelverken på rätt sätt så som beskrivet i både den här skrivelsen och tidigare handlingar i ärendet. Gör man det riskminimeras processen men det är förvaltningens bedömning att det inte går att eliminera risken helt och hållet gällande LOU, lånefinansiering och statsstödsreglerna.

Regionstyrelseförvaltningen kan se och bedöma stora förflyttningar inom idrotten och möjligheterna som ökade aktivitetsytor ger för barn och unga. Det finns stora utvecklingsmöjligheter även i att locka hit lag från fastlandet för cuper, turnering och träningsläger. Det ger inte bara effekt på barn och ungdomarna på ön utan även en betydande turistekonomisk effekt och en ökad upplevelse för de som lever och bor på Gotland. Gällande samhällseffekterna i stort kan förvaltningen se en ökad möjlighet till större arrangemang i en ny anläggning, så som Melodifestivalen och andra stora musikarrangemang, framför allt höst, vinter och vår. Hur stor den effekten blir är svår att säga då den är beroende av många parametrar, så som möjlighet och organisation för Region Gotland att ta emot den storleken av arrangemang och införsäljningsresurser för att kunna locka hit stor arrangemang. Att det ger en ökad möjlighet är klart, vad utfallet blir kan inte förvaltningen bedöma i dagsläget. Förvaltningen kan således inte heller sätta investeringen i relation till samhällseffekterna i stort, förvaltningen ser däremot stora, påtagliga fördelar inom idrotten med en ny arena utifrån tillgänglighet, aktivitetsytor och utveckling.

Det är i Visby som behovet av en extra isyta har bedömts så pass stort att behovet har resulterat förslaget på den här aktuella anläggningen. I strategin för ett långsiktigt hållbart serviceutbud på Gotland är det fortsatt bestämt att det är minst tre ishallar på Gotland som gäller, en på norra delen, en på södra samt en i Visby. Detta projekt påverkar inte den utgångspunkten eller strategin. Det är det utökade behovet i Visby som ersätts. Det är regionstyrelseförvaltningens bedömning att varken ishallarna i Slite eller Hemse har kunnat absorbera det behovet vi har sett i Visby därav att en nyetablering på Visborg blir nödvändig.

Tvärperspektiven grundar sig på ärendet i sin helhet, då det har varit en omfattande handläggning som sträckt sig över lång tid. De ska ses som en sammanfattning av hela ärendet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det finns ett antal juridiska aspekter att ta hänsyn till. En stor del av ärendehanteringens totalt sett har ägnats åt att gå igenom dessa utmaningar. Den övergripande bedömningen är att genomförandet är möjligt men att de olika behandlade aspekterna måste hanteras. Det är förvaltningens

bedömning att lånefinansiering till en förening via ett föreningslån är mycket mer framkomligt än ett lån till ett företag. Detta beroende på den praxis som finns kring föreningslån historiskt sett på både och Gotland och nationellt. Det är även förvaltningens bedömning att om man följer de riktlinjer som nämnts tidigare kring förhållandet kring LOU att LOU inte behöver appliceras, men flaggar för att det trots allt är en samlad bedömning av projektet som helhet. Med följda riktlinjer minimeras den risken, även om den inte elimineras då det är en samlad bedömning i slutändan. Det är även förvaltningens bedömning att risken att det uppfyller de fyra kriterierna för statsstöd är minimerad, en bedömning vi delar med andra kommuner. Det grundar sig även på två domar i Europeiska kommissionen angående upplägg och finansiering av en arena i Uppsala och Köpenhamn där kommunen har varit medfinansiar. Det är dock också värt att notera att liknande upplägg i sin helhet inte har varit juridiskt prövat tidigare.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en investering i en ny ishall medför högre årliga kostnader för Region Gotland. Beroende på slutlig investeringsutgift, upplåningsränta och avskrivningskostnader beräknas kostnaden att öka med cirka 17 mnkr per år. Utrymmet i den totala investeringsbudgeten är begränsat och för att finansiera ishallen kommer omprioriteringar att behöva göras av de övriga investeringsobjekten. Region Gotlands låneskuld är förhållandevis låg 2023, 380 mnkr. För att finansiera den redan planerade investeringsvolymen kommer ett nytt lån att behöva tas upp under första halvåret 2024. Att låna ytterligare 250 mnkr medför en ökad exponering för ränterisk. Ett sådant lån innebär också att utrymmet för ytterligare nya lån blir mindre eftersom Region Gotlands totala låneskuld inte får överstiga 1 mdkr.

Samhällsekonomiskt görs bedömningen att den nya ishallen kommer att ha ett positivt utfall på besöksnäringen eftersom den kan ta emot större evenemang.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall i Visby med dubbla isytor skulle ge ytterligare möjlighet till aktivitet till barn och unga inom de idrotter som utförs på is. Region Gotlands har i sin Fritidsplan ett mål att öka andelen barn och unga som rör sig minst en timme per dag. Utökad isyta i Visby skulle gå mot måluppfyllelse på det målet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att traditionellt sett är ishockey en idrott som har en övervägande del killar som utövare, men det pågår ett arbete nationellt att öka andelen tjejer inom ishockey och en utökad yta för ishockey skulle sannolikt kunna fortsätta att driva på den processen lokalt. En ny ishall skulle däremot även kunna ge utrymme även för konståkning, en idrott som har en

övervägande del tjejer som utövare. Det kommer även att finnas utrymme för bägge verksamheterna att utvecklas mot att vara mer jämställda inom respektive idrott om isytorna utökas.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en ny ishall bör placeras i Visby. Utifrån ett verksamhetsperspektiv är det i Visby som behovet är störst och sett till spridningen av isytor på Gotland är den god med ishallar i Hemse och Slite, något som är i linje med Region Gotlands strategi kring ”Ett långsiktigt hållbart serviceutbud på Gotland 2019-2030” som säger att det ska vara tre ishallar på Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall, även om det finns påverkan med transporter och dylikt under uppförande, anammar ny teknik som ger en lägre miljöpåverkan på driften än äldre anläggningar.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag om återremittering, och yrkar att ärendet ska avgöras idag, med anledning av den ekonomiska situationen. I detta instämmer Johan Asplund (KD), Johan Malmros (C) och Micke Seid (MP).

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till budgetavstämningen 2024 enligt arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckning anmäls av Johan Malmros (C):

En ny ishall som svarar mot dagens och framtida behov behöver finnas med i regionens investeringsplaner, men inte förrän den ekonomiska situationen för Region Gotland har stabiliserat sig.

Av den rättsutredning som är gjord framgår att den tänkta byggentreprenaden troligtvis bryter mot lagen om offentlig upphandling.

Centerpartiet har under processens gång på olika sätt försökt att belysa riskerna, och bett att få dem mer noggrant utredda för att regionen ska ha en möjlighet att parera för dem, men utan resultat. Under nuvarande förutsättningar är det inte möjligt att fortsätta med det tänkta upplägget.

Det huvudsakliga skälet att avvakta med genomförandet är dock inte de kvarstående rättsliga riskerna, utan att de ekonomiska förutsättningarna att driva två stora idrottsprojekt (badhus och ishall) inte finns just nu. Vi står inför stora ekonomiska utmaningar, och ser redan nu att kvalitén för våra välfärdsverksamheter sjunker. Att addera på ytterligare kapitalkostnader och driftskostnader i nuläget är inte ansvarigt. Badhusprojektet som är påbörjat

behöver fortgå, men vi kan inte påbörja ytterligare ett projekt i samma storleksordning.

Centerpartiet anser därför att beslut bör tas om att pausa ishallsärendet nu, för att ta upp det när de ekonomiska förutsättningarna medger det.

Johan Asplund (KD) ställer sig bakom Johan Malmros (C) protokollsanteckning.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Genomförandavtal

Bilaga 2. Nyttjanderättsavtal

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-15

RS § 166 Återrapportering av uppdrag. Badhus i Visby

Ärendenummer: RS 2019/959

Paragraf föregående instans: AU § 129

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Information om äskandet tas emot. Beslut om budget tas i samband med beslut om Mål och Budget 2025-2027.
- Ny inriktning med tillägg enligt upprättat förslag godkänns.

Sammanfattning

Projektet för nya Solbergabadet har avancerat avsevärt sedan maj 2023. Efter regionfullmäktiges beslut 2023-06-19 om att inkludera en "djupbassäng" och täcka prisindexkostnader, inleddes arbetet med att utforma programhandlingar. Dessa slutfördes i september 2023 och visades upp för projektets styrgrupp. En ny kostnadsbedömning utfördes också, baserad på tidigare badhusprojekt utförda av entreprenören, vilket inkluderade uppskattade byggherrekostnader. Denna bedömning indikerade att projektet fortfarande låg inom den tilldelade budgeten, vilket resulterade i att nästa fas omedelbart påbörjades.

Denna nästa fas innefattade systemhandlingsprojektering och utarbetande av bygglovsdokument, vilka startade i september 2023. Bygglovsdokumenten blev klara i januari 2024, och en ansökan om bygglov lämnades in den 12 januari 2024, registrerad den 15 januari. Initialt planerades bygglovsprocessen att avslutas i MBN den 16 april, men förlängdes sedan till den 3 juli 2024.

En betydande utveckling har skett i de nya beräkningarna för projektet. Med den färdiga systemhandlingen som underlag har en detaljerad kalkyl skapats, inklusive en noggrann analys av byggherrekostnaderna. Resultatet av dessa beräkningar indikerar ett behov av ett utökad investeringsutrymme på 47 mnkr, vilket höjer den totala investeringsbudgeten till 348 mnkr. Denna ökning kommer behöva fördelas över åren 2025-2027.

De främsta anledningarna till behovet av utökad budget inkluderar:

- Utökning av tekniskt utrymme i källarplan från 1 880 kvm till 2 225 kvm under systemhandlingsprojekteringen.
- Utökad omfattning av markarbeten, vilket förlänger produktionsperioden från 24-26 månader till cirka 30-32 månader från produktionsstart.
- Kostnader för byggnadens gestaltning anpassad till platsens krav och behov.

- Stigande kostnader för specifika produkter och underentreprenader, såsom plattsättningsentreprenad, höj- och sänkbar botten, dörrar, snickerier etc.
- Kostnader för mer omfattande utredningsarbete kopplat till platsen, inklusive trafik-, parkerings-, HIA- och buller/vibrationsutredningar.

Utöver investeringarna i projektet behövs det även verksamhetsinvesteringar vid färdigställandet av badhuset. Dessa investeringar kommer att påverka driften och behöver därför budgeteras för år 2027. De föreslagna verksamhetsinvesteringarna inkluderar investeringar i tidtagning, kassasystem, inredning, växter, belysning och liknande. Det totala behovet av verksamhetsinvesteringar uppgår till 6 mnkr.

Ökade investeringar medför även ökade driftskostnader. I samband med detta har en översyn av verksamhetens behov och förutsättningar genomförts. Det framkom att en ökning av bemanningen från 11 till 15 personer är ett behov som verksamheten vill anpassa sig till. Det beror bland annat på beslutet att inkludera en separat hoppbassäng, vilket har ökat behovet av personal för att säkerställa synlighet i alla delar av badhuset. De föreslagna öppettiderna och det nya regelverket kring dygnsvila förväntas också öka behovet av personal. Samtidigt har erfarenheter från nyöppnade badhus runt om i landet visat att bemanningen behöver justeras tätt efter öppnandet för att möta det ökade behovet. Löneläget har också justerats med hänsyn till dagens marknadsläge.

Den totala nettodriftskostnaden med de nya investeringarna, den ökade driften på grund av verksamhetsinvesteringar och en justerad personalkostnad uppgår till 7 mnkr. Detta innebär att förvaltningen behöver en utökad driftsbudget med 7 mnkr utöver de 13,4 mnkr som redan är beviljade, vilket ger en total driftsbudget på 20,4 mnkr.

Vidare finns det sidoprojekt som behöver genomföras för att stödja badhusprojektet. Dessa inkluderar rivning av en befintlig villa med tillhörande garage och miljöbyggnad, sanering av förorenade massor och betalning av bygglovsavgifter. Totalt beräknas dessa sidoprojekt kosta 3 mnkr.

För att förbättra badhusets funktionalitet och kvalitet finns det även förslag på tillval till grundinvesteringen. Dessa inkluderar installation av utrustning för luftbackspolning av sandfilter, återvinning av backspolningsvatten, och uppsamling av dagvatten för bevattning på Gutavallen. Dessa tillval beräknas kosta totalt 5,3 mnkr.

Slutligen föreslås en investering i dagvattensystemet genom att byta ut en befintlig dagvattenledning till Kung Magnus väg. Kostnaden för detta projekt beräknas uppgå till 2,13 mnkr. Det skulle ge en driftkonsekvens på 130 tkr per år med avskrivning och kapitalkostnad.

Bedömning

Internräntan korrigeras från 1,5 % till 2,5 %. Det innebär en relativt stor kostnadsökning, men en kostnad som projekt inte kan styra över eller påverka utan bara förhålla sig till.

Det gäller även de insatser som höjer investeringsnivån med 47 mnkr. Det är investeringar som bedöms som nödvändiga för att projektet ska kunna fortsätta.

Ökad bemanning är en kostnadspost som ökar, det är förvaltningens bedömning att det är nödvändigt utifrån de parametrar som beskrivs i ärendebeskrivningen. De nya bassängerna, nytt regelverk kring dygnsvila säkerställd kvalitet i badbevakningen och ett ökat löneläge är det faktorerna som spelar in, och ingen av dessa anses förvaltningen bör regleras ner.

Gällande de investeringar som inte anses nödvändiga men som kan ge högre kvalitet är projektets bedömning att gå vidare med luftbackspolning, byte dagvattenledning samt uppsamling av dagvatten för bevattning Gutavallen. Och vad gäller återvinning av backspolningsvatten tas beslut utifrån en mer övergripande syn på vattenförbrukningen i stort inom Region Gotland. Förvaltningen håller med, men vill ändå poängtera den relativt lilla vattenförsörjningsvinst som kan göras i relation till kostnad när det kommer till återvinning av backspolningsvatten. Förvaltningen gör även bedömningen att det är rimligt att byta dagvattenledning när markarbete sker i området då det skulle vara fördyrande att göra insatsen senare.

Ärendets behandling under mötet

Andreas Unger (M) tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Projektrapport Nya Solbergabadet 2024-03-18
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-198

RS § 167 Återrapportering av uppdrag. Resurser för genomförande av investeringar

Ärendenummer: RS 2024/1108

Paragraf föregående instans: AU § 130

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Återrapporteringen tas emot.

Sammanfattning

Enligt beslut i regionfullmäktige 2023-06-19, § 104, fick samtliga nämnder i uppdrag att ta fram en process för att säkerställa att det finns resurser för att genomföra de investeringar som äskas i investeringsbudgeten.

Socialnämnden bedömer att det finns god kontroll på investeringsprocessen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att det finns en ändamålsenlig process för att säkerställa att investeringsbudgeten som äskas i mål- och budgetskrivelsen nyttjas.

Tekniska nämnden återrapporterar att ett arbete har inletts inom förvaltningen för att säkra att den investeringsbudget som beslutas också kan genomföras under den period då budgeten tilldelas.

Barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återrapporterar att investeringsprocessen har setts över och tydliggjorts för att säkerställa att det finns resurser för att genomföra de investeringar som äskas i investeringsbudgeten.

Regionstyrelseförvaltningen återrapporterar att den utveckling som skett, med införande av investeringspotter, ny lokalförsörjningsprocess och process för att redovisa långsiktiga investeringsbehov, har förbättrat regionstyrelseförvaltningens investeringsprocess.

Räddningstjänsten och miljö- och byggnämnden har inte inkommit med återrapportering av uppdraget.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att de förändringar som förvaltningarna beskriver är positiva och ger en bra grund för fortsatt arbete.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att de förändringar som förvaltningarna beskriver är positiva och ger en bra grund för fortsatt arbete.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-03-19, § 27
Socialnämnden 2024-03-21, § 42
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2024-03-21, § 42
Tekniska nämnden 2024-03-26, § 47
Barn- och utbildningsnämnden 2024-03-19, § 25
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-22

Skickas till

Socialnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Tekniska nämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

RS § 168 Borgensavgifter AB Gotlandshem samt Wisby Strand Congress och Event Gotland AB

Ärendenummer: RS 2024/1103

Paragraf föregående instans: AU § 131

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Borgensavgiften för AB Gotlandshem fastställs till 0,5 % från och med år 2025.
- Borgensavgiften för Wisby Strand Congress & Event Gotland AB fastställs till 0,6 % från och med år 2025.
- Borgensavgiften beräknas på bolagets totala låneskuld med kommunal borgen per 1 januari för det aktuella året.

Jäv

Johan Malmros (C), Filip Reinhag (S), Fredrik Gradelius (C), Lina Runander (M) och Katarina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

När en kommun/region ställer ut lån till ett koncernbolag krävs ett räntepåslag. Om koncernbolaget lånar själva och regionen tecknar ett borgensåtagande för lånet krävs att regionen skall ersättas för detta i form av en borgensavgift. Anledningen till att det behövs en borgensavgift eller ett räntepåslag utöver den faktiska upplåningskostnaden beror på EU-lagstiftning avseende statsstöd. Det är inte tillåtet att ge offentligt ägda företag en konkurrensfördel genom att subventionera deras finansiering. Bolagens villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och motsvara den bolagen skulle erhålla om de hade varit ett fristående bolag. Vid sidan av EU-lagstiftning måste också skatteverkets regler för internprissättning tas i beaktande. Räntepåslaget eller borgensavgiften får inte vara för hög då det skulle kunna ses som överföring av vinstmedel. Internprissättningen av lån samt beräkning av borgensavgift måste alltså ske på marknadsmässiga grunder.

AB Gotlandshem har sedan 2012 en borgensavgift på 0,3 % enligt beslut i regionfullmäktige 2011-06-13, RF § 126. Bolaget har en borgensram på 2 500 mnkr för sina låneförpliktelser enligt beslut i regionfullmäktige 2021-09-20, RF § 141. Bolaget har en låneskuld på 1.210 mnkr med kommunal borgen som säkerhet.

Wisby Strand Congress & Event Gotland har sedan 2010 en borgensavgift på 0,2 % enligt beslut i kommunfullmäktige 2009-06-15, KF § 80. Bolaget har en borgensram på 130 mnkr för sina låneförpliktelser enligt beslut i

kommunfullmäktige 2009-02-23, KF § 141. Bolaget har en låneskuld på 55 mnkr med kommunal borgen som säkerhet.

För att säkerställa att borgensavgifterna är marknadsmässiga har regionstyrelseförvaltningen anlitat Söderberg & Partners Wealth Management AB, som har en beprövad beräkningsmodell för borgensavgifter och räntepåslag. Söderberg & Partners beräkningsmodell är etablerad sedan flera år och används i drygt 80 kommuner och drygt 300 kommunala företag.

Beräkningsmodellen utgår från vad motsvarande privatägda bolag skulle kunna låna till på egna meriter och utgår från aktuella och relevanta marknadsräntor samt det enskilda bolagets individuella kreditvärdighet. För att bedöma respektive bolags kreditvärdighet används de finansiella nyckeltalen (rörelseresultat/balansomslutning, räntetäckningsgrad och soliditet) som sedan jämförs med genomsnittet för övriga kommun- och regionägda bolag i Sverige med ett tillgångsvärde över 100 mnkr. Mer information om beräkningarna finns i separata rapporter som biläggs.

Vid beräkningen av Gotlandshems borgensavgift har hänsyn tagits till marknadsvärdena på fastigheterna vilket ger en något lägre borgensavgift än om beräkningen baserats på bokförda värden. Bolagens årsredovisningar för 2023 har använts som underlag för beräkningarna.

En marknadsmässig borgensavgift har för Gotlandshem beräknats till 0,5 % och för Wisby Strand Congress & Event Gotland till 0,6 %.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att de beräknade borgensavgifterna börjar tillämpas från 2025.

Bedömning

Regionstyrelsens bedömning är regionen genom att tillämpa de beräknade borgensavgifterna från 2025 säkerställer att Gotlandshem och Wisby Strand Congress & Event Gotland betalar marknadsmässiga avgifter för kommunal borgen.

En höjning av Gotlandshems borgensavgift med 0,2 procentenheter till 0,5 % innebär att bolagets kostnad för kommunala borgen ökar med 2,4 mnkr per år givet en låneskuld på 1.210 mnkr. Bolagets genomsnittsränta uppgår till 1,8 % och räntekostnaden för låneskulden till ca 22 mnkr.

En höjning av Wisby Strand Congress & Event Gotland borgensavgift med 0,4 procentenheter till 0,6 % innebär att bolagets kostnad för kommunala borgen ökar med 220 tkr per år givet en låneskuld på 55 mnkr. Bolagets genomsnittsränta uppgår till 0,8 % och räntekostnaden för låneskulden till ca 400 tkr.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att de beräknade borgensavgifterna ska börja tillämpas från 2025.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C), Filip Reinhag (S), Fredrik Gradelius (C), Lina Runander (M) och Katarina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Gotlandshem AB 2024-04-12
Wisby Strand & Congress AB 2024-04-12
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-18

Skickas till

AB Gotlandshem
Wisby Strand Congress & Event Gotland AB
RSF Ekonomi

RS § 169 Mål och budget 2025 - 2027

Ärendenummer: RS 2024/7
Paragraf föregående instans: AU § 132

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- En grundbudget som ger planeringsförutsättningar för Region Gotlands verksamheter för 2025 fastställs. Slutligt budgetbeslut återkommer till regionfullmäktige i november 2024.
- Investeringsbudget 2025-2026 med investeringsplan 2027-2029 fastställs.
- Regionfullmäktiges mål för 2025 fastställs.
- Tekniska nämnden får i uppdrag att återkomma till regionstyrelsen 5 september med förslag till fördelning av budget per nämnd för höjda internhyror samt försörjningsavdelningens höjda priser.

Regionstyrelsens beslut

- Redovisningen av uppdraget att ta fram (olika) förslag för att genomföra 1 % effektivisering i snitt per år, utifrån lärdomar av tidigare effektiviseringsprogram tas emot. (RS 2023-10-31, § 366)
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma till regionstyrelsen 5 september med förslag till fördelning av budget till nämnderna för personalkostnadskompensation och höjda interna priser i förvaltningens resultatenheter.

Sammanfattning

Regionstyrelsens arbetsutskott har beslutat om en grundbudget som ger nämnderna ekonomiska planeringsförutsättningar. Slutligt budgetbeslut för 2025 tas av regionfullmäktige 18 november 2024.

I det här förslaget till grundbudget 2025 finns beslutat om personalkostnadskompensation på 140 mnkr vilket motsvarar 3,35 % av personalbudgeten. Den beloppsmässiga fördelningen mellan generell kompensation och särskilda satsningar utifrån jämställdhet och bristyrken beslutas av regionstyrelsen 5 september. Resursfördelningsmodellerna ger ett tillskott till nämnderna på 83 mnkr och utgår från befolkningsprognosen från mars 2024. Interna prisökningar och externa avtal har budgeterats till 100 mnkr. Utöver det har ramtillskott på sammanlagt 22 mnkr (varav 11 mnkr är engångsanslag för 2025) beslutats. Totalt äskar nämnderna om 232 mnkr i ramtillskott utöver löneökningar, externa avtal, interna priser och resursfördelningsmodeller. Ingen utdelning från GEAB har budgeterats för perioden 2025-2027. Reavinster har upptagits med 10 mnkr per år och exploateringsvinster med 10 mnkr per år.

Internräntan ska ligga i nivå med den externa genomsnittsräntan. Det senaste året har genomsnittsräntan ökat vilket innebär att internräntan kommer att höjas till 2,5 %. Beslut tas av regionfullmäktige i eget ärende. Nämnderna kompenseras för den här höjningen och samtidigt budgeteras en intäkt på finansförvaltningen.

Det budgeterade resultatet för 2025 beräknas efter dessa justeringar att uppgå till 30 mnkr. Totalt tillförs nämnderna preliminärt 345 mnkr vilket motsvarar 5,2 procents ökning.

Inga ytterligare effektiviseringar har nu föreslagits. Regiondirektören har haft i uppdrag att till budgetberedningen ta fram olika alternativ för att genomföra ytterligare besparingar på 1 % per år. Eftersom nämndernas underskott är stort krävs i första hand åtgärder för att nå en budget i balans och därefter kan ytterligare besparingar genomföras. Vissa gemensamma åtgärder för att minska nämndernas underskott har föreslagits och ska genomföras.

Investeringsbudgeten uppgår 2025 till totalt 755 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 540 mnkr inklusive strategiska investeringar. 2026 uppgår investeringsbudgeten till totalt till 884 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 594 mnkr. Den här investeringsnivån är för hög för att klara att egenfinansiera. I finansplanen framgår att lån på 300 mnkr behöver tas upp 2025 givet att resultatet landar på den nivå som budgeterats i resultatplanen.

För att styra och prioritera fastställer regionfullmäktige årligen mål för nämnder och bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa regionfullmäktiges mål. Målen tydliggör politiska prioriteringar. Regionfullmäktiges mål tas fram genom att nämnderna föreslår verksamhetsnära mål som är få till antalet och som utgår från nämndens uppdrag.

Förslag mål 2025	Berörd nämnd/bolag
Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras.	Samtliga nämnder
Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027.	RS, TN, MBN
Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 % per år.	Samtliga nämnder och Gotlandshem

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut.	Samtliga nämnder och Gotlandshem
Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 % under perioden 2024-2027.	RS, BUN, GVN
Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 % under perioden 2024-2027.	RS, BUN, GVN, SON
Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 % under perioden 2024-2027.	RS
Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 %. Målet för 2025 är att ligga kvar på samma nivå som 2024.	RS
Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetsäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 % år 2025.	RS
Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter.	RS
Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 %.	RS
Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027.	RS
Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 % år 2027.	SON
Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 % under perioden 2024 – 2027	SON
Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 %.	SON

Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 % år 2027.	SON
Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 % 2027.	HSN
Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 % år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer.	HSN
Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025.	HSN
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027.	HSN
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027.	BUN
Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027.	BUN
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027.	GVN
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar ”mycket bra” eller ”bra” på frågan ”Hur mår du rent allmänt”, ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027.	GVN
Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027.	GVN

Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027.	GVN
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027.	GVN
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027.	TN
Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 % per person under perioden 2024-2027.	TN
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 % år 2027.	TN
Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027.	MBN
Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 % under 2025 .	ÖFN
Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2025 jämfört med 2024.	ÖFN
Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 40 stycken under 2025 jämfört med 2024.	ÖFN
Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2027.	PAN
En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	Gotlandshem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa positivt utvecklingsnetto.	Gotlandshem
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 % och soliditet om 25 % i enlighet med tioårsplanen skulder.	Gotlandshem

Bedömning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Verksamhetsperspektivet tar sikte på regionens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För att möta hälso- och sjukvårdens snabbt ökade behov har Region Gotland över tid omfördelat stora resurser från övriga delar av verksamheten. Det har lett till en ekonomisk kris som nu påverkar förutsättningarna för hela den offentligt finansierade servicen på ön. Region Gotland är en alldeles för liten region för att ensam bära kostnaderna för sin hälso- och sjukvård.

Det strukturella underskottet som kan härledas till ö-faktorn i hälso- och sjukvården beräknades under 2023 till cirka 300 mnkr per år. Jämför vi med vilka merkostnader Region Gotland har för hälso- och sjukvård i jämförelse med riket hamnar vi istället på 600 mnkr per år. Staten ställer nu även krav på att regioner och kommuner ska utveckla civilförsvaret. Detta gör att situationen blir ännu mer ohållbar.

Enligt prognosen i delårsrapport 1 blir underskottet 2024 över 300 mnkr. De kraftigt ökade pensionskostnaderna bidrar till det här stora underskottet men en stor del av underskottet handlar också om att nämnderna inte har en ekonomi i balans. Det är av största vikt att Region Gotland har rimliga förutsättningar att ta ansvar för utvecklingen av välfärden.

Med dessa planeringsförutsättningar ges nämnderna tillskott på 345 mnkr vilket motsvarar en ökning på 5,2 %. Den största delen av tillskottet avser personalkostnadskompensation, demografi och medicinteknisk utveckling samt externa avtal. Det innebär att mycket av nästa års kostnadsökningar och ambitionsökningar behöver hanteras genom omprioritering inom befintlig budgetram. Det här gäller under förutsättning att inga nya pengar tillförs i regeringens budgetproposition som kommer i höst.

De finansiella målen avseende resultat, självfinansieringsgrad av investeringar samt soliditet kommer inte uppnås under planperioden utifrån de nu kända förutsättningarna. Låneskulden kommer att öka men förmodligen inte överskrida målet på en skuld på max 15 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Flera av verksamhetsmålen som föreslås kan vara kostnadsdrivande. Det är därför av stor vikt att nämnderna även väger in kostnadsaspekten vid verksamhetsplaneringen. Vid konflikt mellan beslutade prioriteringar och mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade. Ekonomin är den restriktion som sätter gränser för måluppfyllelsen och

verksamhetens inriktning och omfattning. Nämnden har ansvar för att till snarast rapportera om den inte kan uppfylla de mål och åtaganden som regionfullmäktige beslutat om.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör och Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Sammanfattning av driftbudget

	Äskande	Förslag
Personalkostnadskompensation	140,0 mnkr	140,0 mnkr
Gemensamma satsningar HR	4,5 mnkr	0
Totalt behov		
resursfördelningsmodeller efter ny befolkningsprognos	83,2 mnkr	83,2 mnkr
Interna priser och externa avtal	111,7 mnkr	99,6 mnkr
Ramtillskott	227,3 mnkr	21,7 mnkr
Summa ramutökning, 5,2 %	566,7 mnkr	344,5 mnkr
Budgeterat resultat 2025		30 mnkr

Investeringsbudget, mnkr

Regionstyrelsen/regionstyrelseförvaltningen	Budget 2025	Budget 2026
Investeringspott	6,0	6,0
Lokalinvesteringar, kök	10,0	10,0
IT- investeringar pott	22,0	22,0
IT-investeringar ökad redundans	15,0	10,0
Officelicenser	4,0	
Ridanläggning Rävåsen		10,0

Strategiska investeringar

Badhus	81,5	126,0
--------	------	-------

Regionstyrelsen/räddningstjänsten

Investeringspott	6,75	8,0
------------------	------	-----

Miljö- och byggnämnden

Investeringspott	0,5	0,5
------------------	-----	-----

Tekniska nämnden

Skattefinansierad verksamhet

Investeringspott	10,0	10,0
Kollektivtrafik	4,5	8,7
Landsbygdsutveckling	0	2,0
Mark-och stadsmiljö, gator och vägar	30,0	30,0
Gångtrafiklösning kryssningskaj	30,0	0
Belysning Visby innerstad	7,0	8,0
Obligatorisk ventilationskontroll	15,0	15,0
Investeringar fastighetsägaransvar	75,0	75,0
Solceller på fastigheter	5,0	5,0
Utbyte av lysrör och armaturer till LED	10,0	10,0
Reservkraft och ställverk Korpen	0	31,0
Hamnverksamhet	6,8	13,0
Summa skattefinansierad verksamhet	193,3	207,7

Investeringar i avgiftsfinansierad verksamhet

VA-verksamhet	150,0	150,0
Visby vattenförsörjning	50,0	50,0
Avfallsverksamhet	6,5	85,0
Hamnverksamhet, linjehamn	8,8	5,0
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	215,3	290,0

Barn- och utbildningsnämnden

Investeringspott	15,0	15,0
Lokalinvesteringar förskola	26,5	3,0
Inventarier Humlegårdens förskola	0	2,5
Lokalinvesteringar grundskola	4,0	17,5
Idrottshall Visby	0	50,0

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Investeringspott	6,0	6,0
Folkhögskolan Hemse kök	0	6,0

Socialnämnden

Investeringspott	8,0	8,0
Äldreboende Klintehamn	65,0	0
Äldreboende Visby	0	10,0

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Investeringspott	40,0	40,0
Lokalinvesteringar	17,0	17,0
PCI utrustning	0	10,0
Datortomograf	14,0	0
Kemiinstrument	0	4,0
Endoskopiutrustning	5,0	5,0

Total investeringsbudget	754,9	884,2
<i>varav skattefinansierad verksamhet</i>	<i>458,1</i>	<i>468,2</i>
<i>varav avgiftsfinansierad verksamhet</i>	<i>215,3</i>	<i>290,0</i>
<i>varav strategiska investeringar</i>	<i>81,5</i>	<i>126,0</i>

Beslutsunderlag

Beredningsunderlag till budget 2025-2027, regionstyrelseförvaltningen
2024-04-26

Samtliga nämnders Mål och budget 2025-2027

Överförmyndarnämnden 2024-05-07 § 36

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-20

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 170 Internränta 2025

Ärendenummer: RS 2024/1102

Paragraf föregående instans: AU § 133

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Internräntan höjs till (2,5) % från och med 2025. Budgetramarna för nämnderna justeras.
- De nämnder som behöver justera sina interna priser får i uppdrag att se över dessa.
- De nämnder som behöver justera externa avgifter och taxor får i uppdrag att se över dessa och i förekommande fall återkomma med förslag på förändringar.

Sammanfattning

Internräntan ska fastställas årligen baserad på genomsnittsräntan på den externa upplåningen. Internräntan höjdes från 1,0 % till 2,0 % från 2024 och bedömdes då ligga i nivå prognostiserade externa genomsnittsräntan.

Genomsnittsräntan på den externa upplåningen har ökat det senaste året och ligger nu på 2,2 %. Anledningen till att genomsnittsräntan är förhållandevis låg jämfört med aktuella marknadsräntor beror på att huvuddelen av lånen har fast räntebindning. Den genomsnittliga räntebindningstiden är 3,71 år. Räntorna bands när räntorna låg på mycket låga nivåer. Under de fem senaste åren har inga nya lån tagits upp.

Regionen bedöms behöva låna upp minst 100 mnkr 2024 och ytterligare 350 mnkr 2025 till följd av svaga resultat och höga investeringsutgifter. De nya lånen kommer att lånas upp till högre ränta. Den prognostiserade genomsnittsräntan för skuldportföljen år 2025 är 2,5 %.

Enligt Kommuninvest var den genomsnittliga räntan för kommunsektorns upplåning 2,22 % år 2023. Simulering utifrån marknadsränteläge, låneportföljer och förfall visar på en något ökande räntenivå de närmaste åren. Den framskrivna räntan för 2024 är 2,49 % och 2,50 % för 2025. SKR:s förslag till internränta 2025 är 2,5 % (SKR Aktuell Ekonomi 24:13).

Eftersom internränta ska motsvara regionens externa genomsnittliga upplåningsränta behöver internräntan höjas från 2,0 % till 2,5 % från 2025.

Bedömning

Internräntan är en intern kostnad för nämnderna/verksamheterna som ska spegla räntekostnaden för regionens externa lån.

För affärsdrivande verksamhet påverkar kostnaden externa avgifter och taxor.

För interna resultatenheter påverkar kostnaden de interna priserna såsom internhyror och interna priser.

För anslagsfinansierad verksamhet kompenseras verksamheten för höjning av kostnaden för internränta på samma sätt som ramen minskas vid minskning av kostnaden.

Internräntan har ingen påverkan på Region Gotlands externa resultaträkning, kostnaden i den består av de externa räntekostnaderna.

En justering av budgetramarna för de anslagsfinansierade verksamheterna ska göras i samband med budgetarbetet inför 2025. För berörda verksamheter påverkar inte detta det ekonomiska resultatet eftersom det är ett nollsummespel mellan budget och kostnad.

För interna resultatenheter och affärsdrivande verksamheter sker ingen justering av budget. Dock behöver dessa verksamheter se över den interna prissättningen samt externa taxor och avgifter.

Internräntan höjdes från 1,0 % till 2,0 % från år 2024. Genomsnittsräntan för de externa lånen ligger på 2,2 % i mars 2024.

Regionen bedöms behöva låna upp minst 100 mnkr 2024 och ytterligare 350 mnkr 2025 till följd av svaga resultat och höga investeringsutgifter. De nya lånen kommer att lånas upp till högre ränta. Den prognostiserade genomsnittsräntan för skuldportföljen år 2025 är 2,5 %.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att nivån på internräntan ska höjas från 2,0 % till 2,5 % från och med 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-14

RS § 171 Exploateringsplan och budget 2025-2029

Ärendenummer: RS 2024/344

Paragraf föregående instans: AU § 134

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Exploateringsplan och budget för 2025-2029 godkänns.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas förslag till exploateringsplan och budget för 2025-2029. I syfte att skapa förutsättningar för en förvaltningsövergripande prioritering av resurser, både ekonomiska och personella, finns förslag på prioritering mellan de olika exploateringsprojekten.

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Dokumentet ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden.

Exploateringsplan och budget innehåller information om investeringsbehov för infrastrukturanläggningar för vilka regionen ska vara huvudman, där ingår investeringar i vatten och avlopp, gator, gång- och cykelvägar, belysning och park. Utgifter för utbyggnad finansieras genom försäljning av mark i de fall regionen äger mark som ska utvecklas, eller genom exploateringsbidrag från byggherrar. Vidare redovisar dokumentet även kostnader för att iordningställa mark inför en försäljning. Kostnader och intäkter för exploateringsprojekten beräknas och redovisas på årsbasis.

Vid upprättande av exploateringsbudget är det, förutom att redovisa inkomster och utgifter, viktigt att visa projektets påverkan på driftbudgeten.

Exploateringsplan och budget ska därför innehålla både en exploateringskalkyl och en beskrivning av effekter på driftbudgeten för varje exploateringsområde.

Det totala behovet av exploateringsbudget 2025-2029 redovisas i tabellen nedan och är 623 000 tkr år 2025-2029. Stadsutveckling Visborg har behov av 429 300 tkr av den totala exploateringsbudgeten.

Förslag till total exploateringsbudget 2025-2029 (tkr)

	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt perioden
Iordningställande av tomtmark	7 200	700	6 600			14 500
VA	31 700	28 400	44 600	88 600	35 000	228 300
Gata/park mm	69 800	110 400	68 500	93 300	38 200	380 200
Summa	108 700	139 500	119 700	181 900	73 200	623 000

Detaljerade kalkyler för respektive projekt finns som bilagor till denna tjänsteskrivelse.

Exploateringsbudgeten får påverkan på miljö- och byggnämndens driftbudget i form av driftkostnader för personal i exploateringsprojekt, förstudier och utredningar samt tekniska nämndens driftbudget i form av driftkostnader för personella resurser, kapitalkostnader och kostnader för drift och underhåll av utbyggda anläggningar. Driftkostnaderna finns definierade i de detaljerade kalkylerna som finns framtagna för respektive projekt. Miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden utgår från kalkylerna och ansöker om kompensation för kostnaderna i mål och budget. Det är viktigt att både miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden tilldelas ekonomiska och personella resurser kopplat till exploatering även i regionens mål och budget. Risken är annars att exploateringsprojekt som påbörjats behöver skjutas upp eller avbrytas.

Stadsutveckling Visborg

För Stadsutvecklingsprojekt Visborg, som är regionens största stadsutvecklingsprojekt, har successivt under projektets gång och som följd av genomförda utredningar, mer information framkommit som visar på flera utmaningar med den planerade exploateringen. Visborgsområdet ligger inom skyddszon för dricksvattentäkter och området är mycket flackt vilket medför att avrinningen från området är en utmaning. Utmaningar finns också kring investeringar som behöver genomföras i vatten och avlopp som kommer att generera en betydande påverkan på VA-kollektivet men även kring tillståndsfrågor kopplat till naturskydd. För de utmaningar som har identifierats, framförallt kopplat till vatten och avlopp, pågår ytterligare utredningar. Resultatet av utredningarna, som beräknas erhållas under 2024, kommer vara avgörande för Visborgsområdets framtida utveckling och exploatering.

Bedömning

Föreliggande förslag till exploateringsbudget utgår i från idag kända förhållanden och redovisas i enlighet med nya redovisningsriktlinjer som antogs i januari 2022. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att förslag till exploateringsplan och budget kan godkännas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsplan och budget redovisas i enlighet med gällande redovisningsriktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Exploateringsplan och budget ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden. Då ett exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan barnperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan jämställdhetsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan landsbygdsperspektivet påverkas på ett positivt sätt. Då exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat landsbygdsutveckling.

6. Klimat och miljöperspektiv

I samband med att exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsplan- och budget 2025-2029

Bilaga 1. Investeringsäskanden Exploatering 2025-2029

Bilaga 2. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg

Bilaga 3. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg beräkningar

Bilaga 4. Exploateringskalkyl Järnvägen (inklusive tilläggsanslag 2024)

Bilaga 5. Exploateringskalkyl Gråbo

Bilaga 6. Exploateringskalkyl Annelund

Bilaga 7. Exploateringskalkyl Industrimark Visby

Bilaga 8. Exploateringskalkyl Torslunden

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2024-04-22

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen, Avdelning regional utveckling och ekonomi

RS § 172 Detaljplan för Visby Fänriken 1 m fl – Antagande av detaljplan

Ärendenummer: RS 2024/1021

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Planförslaget antas.

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra ett vårdboende på fastigheten Visby Fänriken 1. Planen möjliggör för totalt ca 80 vårdboendeenheter.

Planen har en flexibel användning, om en framtida exploatering av ett vårdboende inte kommer till stånd kan alternativt ett trygghets- eller lägenhetsboende uppföras. Med hänsyn taget till gällande krav på utemiljö, cykel- och bilparkering samt avfallshantering i ett lägenhetsprojekt reduceras antalet möjliga bostäder då till drygt 40 lägenheter.

För att förtydliga angöring och parkering i anslutning till Visby Fänriken 3 och inom Visby S:33, liksom för att reglera byggrätten inom fastigheten Visby Fänriken 2, ingår även dessa i detaljplanen.

I planområdet ingår även allmän platsmark för att kunna genomföra planbestämmelsen om utfartsförbud, det gäller del av Visby Artilleriet 1:33 och del av Visby Artilleriet 1:6.

Fastigheterna Visby Fänriken 1 och Visby Fänriken 2 är anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Den nya bostadsbebyggelsen kan anslutas till detta. Ledningsnätets och reningsverkets kapacitet att ta emot avloppsvatten är goda. Den allmänna dricksvattenförsörjningen har kapacitet att försörja området.

Detaljplanen har varit utställd för granskning under perioden 2024-02-26 till 2024-03-24. Totalt har fem yttranden inkommit. Sedan dess har synpunkterna från granskningen bemötts och förslaget bearbetats, vilket redovisas i ett granskningsutlåtande.

Ett antal revideringar har gjorts på både plankarta och i planbeskrivningen. Genomförda ändringar bedöms inte vara av sådan principiell karaktär eller av sådan art att ett förnyat granskningsförfarande erfordras. Ändringarna har främst inneburit att förtydliga, precisera och säkra upp det som redan angetts i granskningshandlingarna.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat ett förslag till detaljplan för Visby Fänriken 1 m fl. daterat 2024-01-26, rev 2024-04-16 och anser att utifrån de förändringar som skett av planförslaget efter granskningen, kan regionstyrelsen besluta om att godkänna planförslaget daterat 2024-01-26, rev 2024-04-16 och sända det till regionfullmäktige för antagande.

Planen hanteras enligt PBL 2010:900. Detaljplanen är av en sådan art att den ska hanteras med utökat förfarande. Förslaget har inte stöd i fördjupad översiktsplan för Visbyområdet 2025 – Hela Visby. Regionfullmäktige antar detaljplanen enligt reglemente för miljö- och byggnämnden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut om betydande miljöpåverkan 2024-02-05

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-10

Plankarta, 2024-01-26, rev 2024-04-16

Plan- och genomförandebeskrivning, 2024-01-26, rev 2024-04-16

Illustrationskarta, 2024-01-26, rev 2024-04-16

Granskningsutlåtande, 2024-04-16

Skickas till

Fjaugen Fastighetsbolag AB, Hans Göran Eklund, Box 2050, 621 26 VISBY

RS § 173 Exploateringsavtal gällande Visby Fänriken 1 m fl

Ärendenummer: RS 2024/1076

Regionstyrelsens beslut

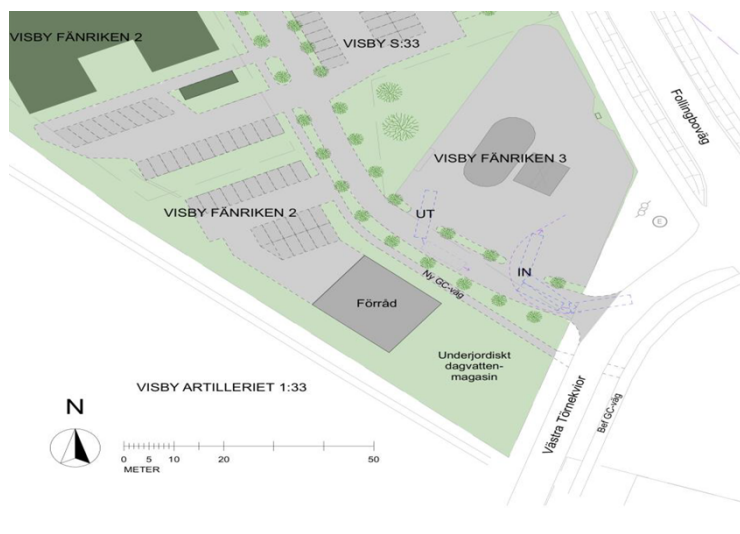
- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat exploateringsavtal för fastigheterna Visby Fänriken 1 och 2 samt Visby S:33 som tecknats med Fjaugen Fastighetsaktiebolag.

Sammanfattning

Ett detaljpläneförslag finns upprättat för fastigheterna Visby Fänriken 1, 2 och 3 samt Visby S:33. Planförslaget har varit på granskning och förslaget har justerats inför antagande som beräknas ske av regionfullmäktige under andra kvartalet 2024. Planen syftar till att ändra användningen på Visby Fänriken 1 från handel och kontor till boende med inriktning på vårdboende alternativt ett trygghets- eller lägenhetsboende. Vidare utökas byggrätten inom Visby Fänriken 2 (efter fastighetsbildning). Markanvändningen inom Fänriken 3 är fortsatt bilservice.

Detaljplanen omfattar fastigheterna Visby Fänriken 1 och 2 som ägs av Fjaugen Fastighetsaktiebolag och marksamfälligheten Visby S:33 var i Fänriken 1 och 2 har del, samt den regionägda fastigheten Visby Fänriken 3. Exploateringsavtalet reglerar även vilka markområden som ska överföras från regionen till exploatören, för att iordningställa en trafiksäker infart till området.

Syftet med tecknandet av nu aktuellt exploateringsavtal är att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen för området, samt att reglera exploatörens respektive Region Gotlands åtaganden och kostnadsansvar.

Exploateringsavtalet reglerar i huvudsak följande:

- Region Gotland kommer att genom lantmäteriförrättning avstå den del av Visby Fänriken 3 som utgör kvartersmark för kvartersgata enligt planförslaget, cirka 300 kvm, till den av Fjaugen Fastighetsaktiebolag ägda samfälligheten Visby S:33, marksamfälligheten ägs i sin helhet av fastigheterna Fänriken 1 och 2 som ägs av Fjaugen Fastighetsaktiebolag.
- Ersättningen för marken som överförs från regionens fastighet är 100 kr/kvm. Storleken på ersättningen har bestämts i enlighet med Region Gotlands riktlinjer.
- En gemensamhetsanläggning för kvartersgatan inom Visby S:33 ska bildas där Fastigheterna Fänriken 1, 2 samt 3 kommer att vara delägare.
- Exploateringsavtalet får inte överlåtas utan regionens skriftliga medgivande. Detta innefattar även närstående bolag till Fjaugen Fastighetsaktiebolag.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna exploateringsavtalet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsavtalet är upprättat i enlighet med gällande riktlinjer för exploatering och försäljning av fastigheter samt upplåtelse av servitut, tomträtt och arrende och i övrigt har stöd i aktuell lagstiftning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ersättningen som ska betalas för marken som överförs är marknadsmässig. Det är exploitören som ska bekosta anläggandet av lokalgatan inom detaljplanen. Sammanfattningsvis beräknas det ekonomiska nettot för genomförandet att bli positivt.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Exploateringsavtalet medför förtätning av Visby vilket är positivt ur klimat- och miljöperspektiv eftersom det gör att befintlig infrastruktur kan nyttjas på ett effektivt sätt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsavtal med bilagor 2024-04-22
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-22

Skickas till

Miljö- och byggnämnden
Tekniska nämnden

RS § 174 Ägardirektiv och bolagsordning Gotlands Filmfond

Ärendenummer: RS 2023/2405
Paragraf föregående instans: AU § 89

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Föreslagen revidering av bolagsordning för Gotlands Filmfond AB fastställs.
- Föreslaget ägardirektiv för Gotlands Filmfond AB (svb) fastställs.

Sammanfattning

Gotlands Filmfond ABs nuvarande ägardirektiv har passerat sin giltighetstid (2023-12-31). Med anledning av detta har förslag till ett nytt ägardirektiv för perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027 tagits fram.

I samband med arbetet med regionstyrelsens årliga beslut avseende uppsiktsplikt konstaterades att bolagets ändamål i bolagsordningen kan förtydligas. Med anledning av detta har ett förslag till reviderad bolagsordning tagits fram.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ägardirektiv Gotlands filmfond AB (svb)
Bolagsordning Gotlands filmfond AB (svb)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-15

Skickas till

Gotlands Filmfond AB (svb)

RS § 175 Planeringsstrategi för Region Gotlands översiktsplan

Ärendenummer: RS 2024/1245

Paragraf föregående instans: AU § 107

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Föreslagen Planeringsstrategi för Region Gotlands översiktsplan antas.

Sammanfattning

Plan- och bygglagen (2010:900), PBL, slår fast att varje kommun måste ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Sedan 2020 har nya regler i lagen införts som innebär att det som tidigare benämndes ”aktualitetsprövning” för översiktsplaner, har ersatts av begreppet ”planeringsstrategi”. Syftet med planeringsstrategin är att åstadkomma en kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Den gällande översiktsplanen blir automatiskt inaktuell om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom tidsperioden

För Gotlands del innebär de nya bestämmelserna att en ny planeringsstrategi måste vara antagen senast 11 september 2024, detta eftersom förslaget till ny översiktsplan inte kommer att kunna antas innan detta datum. Preliminärt planeras för ett antagande av den nya översiktsplanen i regionfullmäktige i december 2024.

I det förslag till planeringsstrategi som tagits fram, har följande ställningstaganden gjorts med utgångspunkt i förändrade förutsättningar applicerade på den nu gällande översiktsplan Bygg Gotland 2010 – 2025:

- Ställningstagande gällande ändrad lagstiftning sedan 2010,
- Ställningstagande gällande ändrade planeringsförutsättningar sedan 2010,
- Ställningstagande gällande översiktsplanens aktualitet och det fortsatta arbetet med översiktsplanering.

Med antagandet av föreliggande planeringsstrategi, blir nästa steg regionfullmäktiges hantering av det nya förslaget Översiktsplan 2040.

När den nya Översiktsplan 2040 antas av regionfullmäktige ersätter den översiktsplan Bygg Gotland 2010-2025 med dess fördjupningar, som gäller fram till dess i sin helhet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att förslaget till Planeringsstrategi för Region Gotlands översiktsplan, är väl genomarbetat och uppfyller de krav som plan- och bygglagen ställer på dokumentets

framtagandeprocess, form och innehåll. Det är av stor vikt att en planeringsstrategi kan antas och vinna laga kraft innan den 11 september 2024 så att strategin kan användas till att överbrygga det glapp som annars skulle uppstå om nuvarande översiktsplan upphör att gälla innan en ny översiktsplan antagits. Då rättsläget är otydligt gällande övergångsbestämmelserna bedöms nyttan av att anta en planeringsstrategi innan den 11 september 2024 som hög, för att därmed inte riskera att eventuellt stå utan en översiktsplan. Förvaltningen föreslår således att regionstyrelsen beslutar att godkänna föreliggande förslag till planeringsstrategi och att skicka densamma till regionfullmäktige för antagande.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att planeringsstrategins framtagande- och beslutsprocess, form och innehåll har stöd i gällande lagstiftning, i huvudsak plan- och bygglagens kapitel 3 § 23.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det är av vikt att en planeringsstrategi kan komma på plats och överbrygga det glapp som annars skulle kunna uppstå och som skulle få negativa konsekvenser när det gäller samhällsplanering, byggande och andra tillståndprocesser, vilket i sin tur kan ge oönskade ekonomiska konsekvenser.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att ett antagande av planeringsstrategin kan förhindra ett stopp i pågående och kommande samhällsplanering, vilken är till gagn för såväl utvecklingen på landsbygd som i tätorter.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Planeringsstrategi för Region Gotlands översiktsplan 2024-04-09
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-09

Skickas till

Miljö- och byggnämnden
Tekniska nämnden
Länsstyrelsen Gotlands län
Boverket

RS § 176 Förvaltningsrätten - laglighetsprövning enligt kommunallagen

Ärendenummer: RS 2024/1022

Paragraf föregående instans: AU § 108

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att bilagt förslag till remissyttrande godkänns och att det via ombudets försorg inges till förvaltningsrätten i Stockholm.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelsens beslut 2024-03-05, § 50 har överklagats till förvaltningsrätten i Stockholm av fyra privatpersoner boende på Gotland. Det överklagade beslutet avser Region Gotlands yttrande till mark- och miljödomstolen över Heidelberg Materials ansökningshandlingar för en fortsatt och utökad täktverksamhet i Slite. Det yttrande som lämnades avsåg Region Gotlands syn på i vilken omfattning ansökningshandlingarna behövde kompletteras av sökanden i något avseende innan kungörelse. Region Gotland yttrade sig utifrån sitt ansvar för kommunala vattentäkter och utifrån sina kunskaper inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Målet gäller laglighetsprövning enligt kommunallagen och förvaltningsrätten har förelagt Region Gotland att senast 23 april 2024 lämna ett skriftligt yttrande till domstolen. Regionstyrelseförvaltningen har till domstolen genom ombudet lämnat en begäran om anstånd till den 31 maj i syfte att kunna behandla ärendet vid regionstyrelsens sammanträde 30 maj. Domstolen väntas bevilja denna begäran om anstånd, men har i skrivande stund inte meddelat sitt beslut.

Region Gotlands ombud, Karin Hernvall vid Advokatfirman Åberg, har upprättat ett yttrande vilket föreslås inges till förvaltningsdomstolen. I det upprättade yttrandet yrkas i första hand på att förvaltningsdomstolen ska avvisa överklagandet då det enligt kommunallagen inte kan överklagas efter det är av rent förberedande eller rent verkställande art. I andra hand yrkas på att domstolen ska avslå överklagandet eftersom beslutet har tillkommit på lagligt sätt, beslutet rör något som är en angelägenhet för kommunen, regionstyrelsen som har fattat beslutet har haft rätt att göra det och beslutet strider annars inte mot lag eller annan författning.

Yttrandet tar också upp och bemöter de klagandes sakframställan. I sin inlaga till förvaltningsrätten menar de klagande bland annat att Region Gotland genom att använda hydrogeologen Helen Eklund (Sweco) skulle gynna

Heidelberg Materials i förhållande till övriga kommunmedborgare, vars intressen hotas av Heidelbergers verksamhet, och anger att konsultbolaget Sweco har anlåtats av Heidelberg Materials för att bolaget av mark- och miljödomstolen ska få sökt tillstånd. De klagande menar därför att det föreligger en jävssituation. Det upprättade yttrandet motsätter sig den beskrivning som de klagande för fram och argumenterar för att det inte föreligger något jäv. Region Gotland har heller inte gynnat Heidelberg Materials eller missgynnat några kommunmedborgare.

Regionstyrelseförvaltningen har med stöd av det juridiska ombudet och i enlighet med domstolens föreläggande tagit fram ett yttrande för bemötande av inkommen överklagan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att det yttrande som tagits fram är väl avvägt och att det på ett fullödigt och tydligt sätt bemöter och ger stöd för att avvisa inkommen överklagan.

Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar om att anta yttrandet för att inges till förvaltningsrätten. För att tidsmässigt klara given tidsram föreslås att regionstyrelsen samtidigt beslutar om omedelbar justering av beslutet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förvaltningsrätten i Stockholm, laglighetsprövning enligt kommunallagen, föreläggande om yttrande, 2024-04-02

Yttrande (utkast, daterat 2024-04-xx) till förvaltningsrätten med bilagor
Bilaga 1. Skrivelse den 5 januari 2024 från Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, till Region Gotland.

Bilaga 2. Region Gotlands yttrande den 6 mars 2024 i mål nr M 9227-23, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.

Bilaga 3. Dom den 13 december 2022, mål nr M 2724-22, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-19

RS § 177 Utökning av verksamhetsområdet för VA i Västergarn

Ärendenummer: RS 2023/2195
Paragraf föregående instans: AU § 90

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Utökning av verksamhetsområde för vatten och spillvatten för preliminärt 17 fastigheter enligt bilagd karta och förteckning fastställs.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har i beslut 2023-10-25, § 209 godkänt utökning av verksamhetsområde för vatten och spillvatten för preliminärt 17 fastigheter belägna inom del av Västergarn Ammor 1:42.

Aktuella fastigheter är under avstyckning och slutliga fastighetsbeteckningar anges därför inte. Området där fastigheterna är belägna är planlagt och enligt planbeskrivningen ska nytillkomna fastigheter ingå i verksamhetsområde för kommunalt vatten och spillvatten. Fastigheterna ska därför ingå i verksamhetsområde enligt Lag (2022:1249) om allmänna vattentjänster.

Övriga detaljer avseende föreslagen utökning av verksamhetsområde framgår av tekniska nämndens beslut, med tjänsteskrivelse och bilagor.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot föreslagen utökning av nämnda verksamhetsområde och föreslår att regionstyrelsen tillstyrker förslaget för vidare hantering och fastställelse i regionfullmäktige.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att föreslagen åtgärd sker i enlighet med tillämplig lagstiftning, främst Lag (2022:1249) om allmänna vattentjänster.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är åtgärden är positiv för VA-kollektivet såtillvida att den innebär möjligheter för nyanslutningar och därmed intäkter som ger täckning för gemensamma kostnader.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Utökade möjligheter för landsbygdsfastigheter att ansluta till kommunalt VA ger bättre förutsättningar för byggande och utveckling av fastigheter, vilket i förlängningen ger bättre villkor för att bo och verka inom de aktuella områdena.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Beslut tekniska nämnden 2023-10-25, § 209

Bilaga 2. Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2023-09-21

Bilaga 3. Karta fastigheter inom verksamhetsområde Västergarn Ammor 1:42.

Bilaga 4. Förteckning fastigheter inom aktuellt verksamhetsområde

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-27

Skickas till

Teknikförvaltningen

RS § 178 Ställningstagande av EU strukturfonder.

Ärendenummer: RS 2024/1408

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen ställer sig bakom SKR:s styrelses ställningstagande avseende EU:s sammanhållningspolitik efter 2027.

Sammanfattning

SKR har tagit ställning till EU:s sammanhållningspolitik efter 2027. Region Gotland instämmer i SKR:s ståndpunkter som ställningstagandet ger uttryck för.

Bedömning

Förhandlingar om EU:s framtida inriktning och budget kommer igång efter EU-parlamentsvalet i juni 2024 när ny kommission tillträder. Sammanhållningspolitiken utgör en betydande del av EU:s budget. Det är en gemensam europeisk politik som har en avgörande betydelse för Gotlands långsiktiga utvecklingskraft.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram ett ställningstagande (se bilaga) kring den framtida sammanhållningspolitiken. Ställningstagandet är ett inspel i debatten om utformningen av EU:s sammanhållningspolitik efter 2027 och de EU-fonder som möjliggör utvecklingsinsatser på regional och lokal nivå (Europeiska regionala utvecklingsfonden inkluderande Interreg, Europeiska Socialfonden+, Fonden för en rättvis omställning).

I ställningstagandet framgår det att SKR anser att EU:s sammanhållningspolitik efter 2027 bör präglas av ett tydligt regionalt och kommunalt inflytande och utgå från en platsbaserad ansats där aktörer på olika nivåer arbetar tillsammans för att bygga kapacitet underifrån och där politiken tar ett helhetsgrepp och skapar goda förutsättningar för hela territoriet.

Ståndpunkterna sammanfaller med de ståndpunkter som Region Gotland har förmedlat, dels i dialog med SKR, dels i dialog med andra regioner i Sverige och i Europa.

Region Gotland ställer sig därför bakom SKR:s ställningstagande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

SKR:s Ställningstagande EU:s sammanhållningspolitik efter 2027. 2024-04-19
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-20

RS § 179 Remiss. Delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18)

Ärendenummer: RS 2024/693
Paragraf föregående instans: AU § 97

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen finner bifogat remissvar som Region Gotlands svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Utredningen om nya regler för cybersäkerhet avser att ge förslag på lag för att Sverige ska efterleva kraven som ställs enligt NIS2-direktivet (EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen).

Region Gotland har erbjudits att inkomma med remissvar på det nya lagförslaget som kalla "Cybersäkerhetslagen". Remisstiden är mycket kort, vilket gjort att Region Gotland begärt anstånd med inlämning hos Försvarsdepartementet som beviljats. Detta medför att ärendet måste vara omedelbart justerat. Den korta beredningstiden har också gjort att remissen inte har varit i någon nämnd, utan beredningen har gjorts genom att enskilda handläggare har fått inkomma med förslag och synpunkter.

Region Gotland anser till skillnad från utredningens ståndpunkt att den föreslagna cybersäkerhetslagen kommer att bli kostnadsdrivande. I allmänhet ställs stora krav på utbildning och kunskap om cybersäkerhet, och det saknas en ekonomisk analys av konsekvenserna för detta. Vidare ställer sig region Gotland frågande till om lagstiftaren kan kravställa att folkvalda ska genomgå utbildning.

Enligt utredningen ska verksamheter kunna anmäla incidenter inom 24 timmar, och vid betydande incidenter inom 72 timmar, samt ange om incidenten kan ha gränsöverskridande effekter och om den kan ha orsakats uppsåtligt. Region Gotland tycker att snabb incidentanmälan är rimlig, men att kravet på att göra bedömningar överskrider vad som kan förväntas av till exempel en Tjänsteman i Beredskap.

I övrigt anser Region Gotland att tillsynen enligt cybersäkerhetslagen liknar den som gäller för säkerhetsskyddslagen, vilket välkomnas. Dock borde rapporteringen göras ännu enklare, exempelvis genom att regioner och kommuner redovisar till en myndighet som sedan skickar relevant information vidare till andra myndigheter.

Bedömning

Cybersäkerhetslagen föreslår att all verksamhet som ingår i kommuner och regioner ska omfattas av lagen. Idag är det endast de verksamheter som anses vara kritiska som omfattas av gällande reglering. Denna utökning kan till viss del förenkla då åtgärderna harmoniseras över organisationen, men kommer ändå bli kostnadskrävande. Dessutom kommer Region Gotland få flera nya tillsynsmyndigheter som ska kontrollera efterlevnaden utifrån sitt ansvarsområde. Detta riskerar att bli ytterligare en administrativ börda för regioner och kommuner.

I bifogat yttrande som föreslås som Region Gotlands svar på remissen, lyfts tre punkter. Sammanfattningsvis är yttrandet inriktat på att det saknas en analys för ekonomiska konsekvenser, då omfattningen av cybersäkerhetslagen kan bli mycket kostsam.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Försvarsdepartementet. Delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18) 2024-03-06
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-11

Skickas till

Regeringskansliet

RS § 180 Finansieringsstrategi - Anslag 1:1

Ärendenummer: RS 2021/450
Paragraf föregående instans: REGU § 26

Regionstyrelsens beslut

- Finansieringsplanen godkänns.

Sammanfattning

Under 2023 har regionstyrelseförvaltningen arbetat med att revidera den befintliga finansieringsplanen, som tidigare antogs av regionstyrelsen 2022-02-24, § 32.

Syftet med finansieringsplanen är att skapa en styrning och prioritering av tillgängliga utvecklingsmedel. Den beskriver hur Region Gotland arbetar med regionala utvecklingsåtgärder (anslag 1:1) och mot relevanta nationella och europeiska investeringsfonder. Målgruppen för finansieringsplanen är tjänstemän och politiker som arbetar med regional utveckling på Gotland.

Den reviderade finansieringsplanen har genomgått flera ändringar, varav den största rör dispositionen av kapitel. Dessutom har befintlig text ändrats med hänsyn till uppdaterade villkor i förordningar, reviderade urvalskriterier samt den indikativa fördelningen av anslaget.

Därutöver aviseras en ambitionshöjning avseende arbetet med uppföljning och utvärdering av projektportföljen i relation till måluppfyllelse i den regionala utvecklingsstrategin och dess genomförandeprogram.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den reviderade finansieringsplanen är aktuell och viktig för att skapa en ännu tydligare styrning och prioritering av tillgängliga utvecklingsmedel i riktning mot hållbar regional utveckling i enlighet med Vårt Gotland 2040, Genomförandeprogram 2021-2027 och regionfullmäktiges prioriteringar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Finansieringsplan 1.0. 2022-02-24, Finansieringsplan 2.0. 2024-05-30
Förteckning över ändringar. 2024-04-18
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-18

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning regional utveckling

RS § 181 **Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Forskningsamverkan för regional utveckling**

Ärendenummer: RS 2024/916

Paragraf föregående instans: REGU § 26

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Region Gotlands samverkansprojekt Forskningsamverkan för regional utveckling med högst 6 744 964 kronor, 50 % av projektets faktiska kostnader. Pengarna tas från anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder under perioden 2024-09-01 till 2027-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet syftar till att stärka näringslivets forskningsamverkan med Region Gotland och Uppsala universitet i en tredelad struktur. Projektets effekter på lång sikt förväntas bestå i en ökad kapacitet av forskning och utveckling i det gotländska näringslivet och i offentlig sektor samt ökad en forskningsamverkan kopplat till övergripande samhällsutmaningar i syfte att stärka den regionala utvecklingsstrategins genomförande med utgångspunkt i näringslivets hållbara utveckling.

Projektet pågår mellan perioden 2024-09-01 till 2027-12-31 och har en total budget om 13 489 917 kr. Region Gotland är projektägare. Projektet sker i samverkan med Uppsala Universitet Campus Gotland och Tillväxt Gotland.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 9 hållbar industri, innovation och infrastruktur och mål 12 hållbar konsumtion. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektets aktiviteter tar utgångspunkt i ovan nämnda mål.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Forskningsamverkan för regional utveckling överensstämmer med prioritering ”Stimulera innovation och förnyelse” med delmålen ”Stärk innovationsförmågan i det gotländska samhället” och ”Utveckla konkurrenskraften genom smart specialisering” i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande två mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: 1) Den regionala innovationskapaciteten är stärkt, och 2) Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella

aktörer. Regionstyrelseförvaltningens föreslår bifall för finansiering av projektet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Forskningssamverkan för regional utveckling – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ansökan inkom 2024-03-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

Skickas till

Region Gotland, Uppsala Universitet Campus Gotland och Tillväxt Gotland

RS § 182 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Uppföljning, utvärdering och lärande

Ärendenummer: RS 2024/920

Paragraf föregående instans: REGU § 29

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Region Gotlands projekt Uppföljning, utvärdering och lärande med 500 000 kronor, 100 % av projektets faktiska kostnader ur 2024 års anslag regionala utvecklingsåtgärder för perioden 2024-04-15 – 2024-10-31.

Sammanfattning

Region Gotland betalar ut ca 28,9 mnkr i regionala utvecklingsåtgärder anslag 1:1 årligen till projekt och företag inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget. Syftet med utvecklingsmedlen är att de används för att bidra till strukturförändring på Gotland och för att nå målen som är utpekade i Vårt Gotland 2040 och genomförandeprogram för 2022-2027. En viktig del i arbetet med utvecklingsmedlen är att inhämta, synliggöra och analysera resultat och effekter på kort och lång sikt med utgångspunkt i det regionala utvecklingsarbetet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Uppföljning, utvärdering och lärande är prioriterat eftersom det ligger i uppdraget om regionalt utvecklingsansvar att följa upp och utvärdera resultat och effekter av regionalt utvecklingsarbete och de medel som finns till förfogande för detta. Det är viktigt att utveckla arbetet för att Region Gotland ska kunna kvalitetssäkra att utvecklingsmedlen leder till den utveckling och måluppfyllelse för Gotland som är prioriterade i den Regionala utvecklingsstrategin.

Projektet hamnar inom det i finansieringsplanens utpekade RUA (Regionalt utvecklingsansvarig) som har en indikativ fördelning på 10 % av portföljen. Nuläget är att RUA har 4 % av portföljen. Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet bör prioriteras.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan inkom 2022-03-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

Skickas till

Enheten Hållbar Tillväxt, Region Gotland

RS § 183 Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder. Gotländsk mat och besöksnäring i transformation

Ärendenummer: RS 2024/897

Paragraf föregående instans: REGU § 32

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Gotland Grönt Centrums projekt Gotländsk mat och besöksnäring i transformation med högst 5 738 367 kronor, 50 % av projektets faktiska kostnader. Pengarna tas från anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder under perioden 2024-09 01—2027-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Jäv

Oscar Lindster (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Projektet Gotländsk mat och besöksnäring i transformation syftar till att stärka små och medelstora företag inom mat- och livsmedelssektorn samt besöksnäringen genom att främja regenerativt företagande. Målet är att accelerera hållbarhetsarbetet, stärka konkurrenskraften och öka innovationsgraden på ön.

Projektet organiseras av Gotland Grönt Centrum i samverkan med Gotlands Förenade Besöksnäring och Science Park Gotland. Det pågår från 2024-09-01 till 2027-12-31 och har en total budget om 11 476 735 kronor.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 9 hållbar industri, innovation och infrastruktur. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet primärt överensstämmer med prioritering ”Stimulera innovation och förnyelse” och sekundärt med ”Gå före i klimat och energiomställningen” i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Projektet bidrar även till två av Gotlands utpekade styrkeområden, dvs. mat och livsmedel och besöksnäringen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: Den regionala innovationskapaciteten är stärkt. I Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi bedömer Regionstyrelseförvaltningen att projektet bidrar till målet: Ett klimatneutralt Gotland. Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Gotländsk mat och besöksnäring i transformation bör prioriteras

Ärendets behandling under mötet

Oscar Lindster (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Gotländsk mat och besöksnäring i transformation – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ansökan inkom 2024-03-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

Skickas till

Gotland Grönt Centrum

RS § 184 Projektansökan Klimatstäder 2030

Ärendenummer: RS 2024/1251

Paragraf föregående instans: REGU § 34

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar enligt förslaget att inge projektansökan till Klimatneutrala städer 2030.
- Regiondirektören och regionstyrelsens ordförande ges i uppdrag att underteckna ansökan.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen ämnar söka projektfinansiering inom programmet Viable Cities tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen. Region Gotland är sedan ett par år tillbaka passiv medlem i Viable Cities. Ansökningen för Klimatneutrala städer 2030 - 3.0 är öppen till 5 juni 2024.

Viable Cities är ett av 17 strategiska innovationsprogram som Energimyndigheten, Vinnova och Formas fått i uppdrag av regeringen att stötta. 23 städer i Sverige ingår i innovationsprogrammet Viable Cities. Programmet startades 2017 och pågår till 2030 med missionen om klimatneutrala städer till 2030. Städer kan i programmet även läsas och tolkas som kommuner.

Den aktuella utlysningen Klimatneutrala städer 2030 – 3.0 beskriver Energimyndigheten enligt följande: “Utlysningen syftar till att bidra till en snabbare lokal omställningsresa och utveckling av en långsiktig strategisk process som ger ökad kraft i arbetet med klimatomställning. Utlysningen har fokus på innovationsinsatser som gör verklig skillnad och som skapar en rättvis och inkluderande omställning till klimatneutrala och hållbara städer och samtidigt bidrar till att hantera multipla kriser.” (<https://www.energimyndigheten.se/utlysningar/klimatneutrala-stader-2030---3.0/>, hämtat 20240418)

Utöver att regionen i ett första steg kan erhålla projektfinansiering för resurser som kan arbeta fram ett klimatkontrakt så öppnas möjlighet att söka pengar framåt till 2030 för olika typer av projekt. Ett sådant projekt skulle till exempel kunna vara att finansiera delar av utvecklingen av Slite som samhälle i symbios med andra planerade och pågående investeringar. Ett annat är utvecklingen av visualiseringsverktyget Climate view där resultatet förväntas bidra till en tydlig klimatinvesteringsplan.

Ansökan ska göras av en kommun tillsammans med universitet eller högskola, idéburen sektor och civilsamhälleorganisationer.

För en komplett ansökan krävs ett "Letter of intent" från Region Gotland. Letter of intent ska vara signerat av företrädare för den politiska ledningen samt firmatecknare för organisationen, det vill säga regionstyrelsens ordförande och regiondirektören.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-19

RS § 185 Avsiktsförklaring Elflyg Gotland

Ärendenummer: RS 2024/1119

Paragraf föregående instans: REGU § 35

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete med företagen Heart Aerospace och Elfly AS.

Sammanfattning

I genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 103, finns målet att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland. En grundförutsättning för tillskapande av en kommersiell elflygslinje på Visby Airport är att det ska finnas flygplan. Det finns dock ingen garanti för att de elflygplan som idag är under utveckling i Norden också kommer att flyga här. För att försöka påverka utfallet och säkra att det kommer att finnas plan också i Östersjöområdet kan Region Gotland välja att teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete med aktuella tillverkare.

Två företag som idag arbetar med att utveckla elflyg är svenska Heart Aerospace och norska Elfly AS. Både Elfly AS och Heart Aerospace har tecknat avsiktsförklaringar/samförståndsavtal med andra aktörer idag, exempelvis med kommuner och flygbolag.

Att teckna avsiktsförklaringar med elflygplanstillverkare i syfte att samverka för utvecklingen av hållbart flyg till och från Gotland bedöms rymmas inom den kommunala kompetensen. Avsiktsförklaringarna skulle inte förbinda Region Gotland till några ekonomiska transaktioner, nu eller framöver. Däremot skulle Region Gotland förbinda sig till ett fördjupat samarbete med respektive tillverkare. En uppskattning är att det För Region Gotlands del skulle kunna handla om cirka två möten per år med respektive tillverkare, som Region Gotland behöver kompetenssätta på rätt nivå i organisationen, ägna tid åt att förbereda och där Region Gotland i de fall det blir aktuellt behöver stå för sina egna resekostnader.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det vore i linje med Region Gotlands ambition att verka för en kommersiell elflygslinje att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS. De avsiktsförklaringar de tecknat med andra parter sedan tidigare kan ligga till grund för hur en avsiktsförklaring med Region Gotland skulle kunna se ut, men omarbetas till en gotländsk kontext.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen ska besluta om att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS, under

förutsättning att det inte finns förväntningar om några ekonomiska transaktioner mellan parterna nu eller i framtiden. Åtagandet i tid för Region Gotlands del ska genomföras inom ramen för befintlig organisation. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regiondirektören ska uppdras teckna avsiktsförklaringarna när utkast finns framtagna.

Bedömning

I genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 103, finns målet att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland. En kommersiell elflygslinje till och från Gotland kan i sin tur bidra till att uppnå följande mål i genomförandeprogram för klimat, miljö och energi respektive genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 102:

- Växthusgasutsläppen från transporter på Gotland har minskat med minst 70 % jämfört med 2010 års nivå.
- Gotlands attraktionskraft är stärkt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det vore i linje med Region Gotlands ambition att verka för en kommersiell elflygslinje att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS. Dessa tillverkare har sedan tidigare tecknat avsiktsförklaringar med andra regioner. Dessa sedan tidigare tecknade avsiktsförklaringar kan ligga till grund för hur en avsiktsförklaring med Region Gotland skulle kunna se ut, men omarbetas till en gotländsk kontext.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att Region Gotland vid ett eventuellt avtalstecknande är dedikerad och rustad att möta upp de långsiktiga åtagandena, som det är att teckna dessa avsiktsförklaringar. Uppskatningen att det för Region Gotlands räkning kan röra sig om cirka två möten per år och tillverkare, leder till att regionstyrelseförvaltningen bedömer att möten och förberedelser kan hanteras inom ordinarie verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer även att det ska framgå att det inte finns någon förväntan att Region Gotland ska gå in med ekonomiska transaktioner nu eller i framtiden.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen ska besluta om att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS, under förutsättning att det inte finns förväntningar om några ekonomiska transaktioner mellan parterna nu eller i framtiden. Åtagandet i tid för Region Gotlands del ska genomföras inom ramen för befintlig organisation. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regiondirektören ska uppdras teckna avsiktsförklaringarna när utkast finns framtagna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att teckna avsiktsförklaringar med elflygplanstillverkare i syfte att samverka för utvecklingen av hållbart flyg till och från Gotland skulle rymmas inom den kommunala kompetensen. Det finns inga juridiska hinder att teckna denna typ av avtal om Region Gotland gör det med alla aktörer som är intresserade.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete inte skulle förbinda Region Gotland till några ekonomiska transaktioner och att åtagandet i arbetstid skulle vara hanterbart inom ordinarie verksamhet.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det ur ett barnperspektiv är mycket viktigt att hitta nya vägar att arbeta för klimatvänliga transportlösningar. Arbetet för en hållbar tillgänglighet till och från Gotland är en viktig framtidsfråga.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att elflyg både skulle kunna bidra till att knyta ihop Gotland med fastlandet och till att knyta ihop Gotland som region.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att elflyget är en mycket intressant lösning ur ett klimatperspektiv för Gotland som är beroende av flyget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-16

RS § 186 Rapportering av erbjudande. Bredbandskoordinator

Ärendenummer: RS 2024/1065
Paragraf föregående instans: REGU § 36

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Sedan år 2010 har regeringen, via Post och Telestyrelsen (PTS), stöttat regionernas bredbandsutbyggnad genom ett bredbandsstöd till operatörer och fiberföreningar. Från år 2015 har även stöd lämnats till regionerna så att de har kunnat anställa bredbandskoordinatorer. Ett stöd som gäller till och med 2025.

Rollen som bredbandskoordinator inom Region Gotland har under åren funnits inom avdelningen för regional utveckling. Koordinatorns roll har varit att verka för samordning mellan operatörer, fiberföreningar, PTS och andra intressenter. Bredbandskoordinatör på Gotland var under de tidiga åren drivande och tillsammans med fiberföreningar, Telia och Skanova etablerades ”sockenmodellen” för att få fart i den lokala utbyggnaden av bredband utanför Visby.

Målet med den övergripande strategin som låg till grund för stödet var att uppnå en utbyggnad av bredband där man senast år 2020 skulle uppnå att 90 % av alla hushåll och företag i Sverige har tillgång till bredband med en kapacitet om minst 100 Mbit.

I Region Gotlands bredbandsstrategi (2010) fastslogs ett högre mål, att alla på Gotland skulle ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit, senast år 2015 och att på huvudorterna och i områden av särskilt intresse för nyetablering/inflyttning skulle bredband upp mot 1 Gbit/s kunna erbjudas.

Vid den senaste kartläggningen som genomfördes år 2023 kan det konstateras att 98,6 % av alla hushåll och företag i Sverige har tillgång till fiber eller annan teknik som medger hastigheter om 1 Gbit/s och därmed är ett delmål för bredbandsutbyggnaden uppnått. För Gotlands del är samma siffror 98,9 % för hushåll och 98,5 % för företag.

En robust och välutbyggd IT-infrastruktur är en förutsättning för att det moderna samhället ska fungera. Invånare, näringsliv, offentlig sektor och besökare är beroende av att nätet fungerar. När allt fler arbetar och studerar på distans måste bredbandet alltid vara tillgängligt både i tätorter och på landsbygden.

En sammanställning av bredbandsutbyggnaden och hur stödet från regeringen/PTS hanterats från att det infördes 2010 fram till idag finns beskrivet i bifogad rapport.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att en robust och välutbyggd digital infrastruktur är en förutsättning för att det moderna samhället ska fungera.

Det nationella erbjudandet om en regional bredbandskoordinator har varit och är en viktig resurs i det regionala arbetet med bredbandsutbyggnaden på Gotland och i förlängningen att uppnå regeringens bredbandsmål.

I det fortsatta arbetet med den nya nationella bredbandsstrategin kan arbetet fördjupas ytterligare kring säkerhet och tillgänglighet. Vilket kommer Gotland väl till pass.

Arbetet med en förstärkt digital infrastruktur är en central del i att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. För att Gotland framgångsrikt ska arbeta med energi- och klimatomställning, vara en tillväxtregion och erbjuda ett samhälle med livskvalitet för alla så är bredbandet en viktig komponent.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. Uppdrag regional bredbandskoordinator
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-15

RS § 187 Återrapportering av nationellt erbjudande. Digitaliseringskoordinator

Ärendenummer: RS 2024/880

Paragraf föregående instans: REGU § 37

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

År 2018 fick Sveriges regioner ett erbjudande från regeringen att inrätta och upprätthålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator under perioden 2018-2020, med en finansiering via Tillväxtverket om en miljon kronor årligen till respektive region. Detta utifrån att regeringen såg ett behov av att stärka digitaliseringsfrågornas position i det regionala strategiska utvecklingsarbetet. Region Gotland accepterade erbjudandet och 2020 förlängdes erbjudandet om finansiering till regionerna för att upprätthålla funktionen som digitaliseringskoordinator under perioden 2021-2025.

Under den inledande perioden, 2018-2021, valde Region Gotland att kombinera uppdraget som digitaliseringskoordinator med rollen som bredbandskoordinator. Dessa roller är nu skilda åt med separata uppdrag (rapport om bredbandskoordinator i ärende RS 2024/1065).

I Tillväxtverkets rapport (mars 2024) till regeringen angående regionernas uppdrag som digitaliseringskoordinator, framgår att 17 av 21 regioner har gjort en positiv förflyttning under uppdragsperioden, där fyra regioner har gjort en särskilt stor förflyttning det senaste året och under uppdragsperioden som helhet. Dessa regioner är Region Halland, Region Gotland, Region Gävleborg och Region Östergötland. Förflyttningen innebär att digitalisering är mer prioriterat och förankrat i regionerna och att regionerna arbetar mer strategiskt och integrerat med digitaliseringsfrågor än tidigare. Bland annat har regionerna genomfört insatser för att integrera digitalisering i regionala styrdokument och strategier, genomfört strategiska projektinitiativ och utökat samarbeten med relevanta aktörer. Förflyttningen innefattar också en stärkt samverkan och ökad kunskap om digitaliseringsfrågor internt i regionens organisation och bland regionala aktörer.

I bilagd rapport, *Digitaliseringskoordinator, rapportering av nationellt erbjudande*, framgår de insatser som genomförts utifrån uppdraget som digitaliseringskoordinator inom Region Gotland och insatsernas kopplingar till EUs vision om ett digitalt Europa och till nationella och regionala styrdokument och strategier.

Fram till och med 2025 kommer uppdraget som digitaliseringskoordinator att fokusera på fortsatt stärkt utvecklingskraft för Gotland, utifrån internationella, nationella och regionala ambitioner och direktiv. Det gotländska samhället behöver även framgent ta tillvara på möjligheterna med datadriven innovation och på att effektivt nyttja data. I och med Gotlands geopolitiskt känsliga läge är det även viktigt att ta tillvara på de möjligheter digital teknik medför inom området för samhällsskydd och beredskap, inte minst när det gäller prediktiv analys och förebyggande insatser.

Uppdraget som digitaliseringskoordinator inom Region Gotland upphör 31 december 2025. Därefter behöver arbetet med att tillvarata digitaliseringens möjligheter i linje med EU-direktiv och nationella och regionala strategier och inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret att hanteras. För att det gotländska samhället ska kunna fortsätta stärka sin digitala mognad och ha förmågan att bidra till utveckling och datadriven innovation, behövs ett bibehållet uppdrag kring digitalisering inom det regionala utvecklingsansvaret och en långsiktig lösning gällande digital kompetens är nödvändig.

Bedömning

Det nationella erbjudandet om att upprätthålla en regional digitaliseringskoordinator har medfört att det gotländska samhällets position och förmåga att nyttja digital teknik har flyttats fram på ett tydligt sätt. Region Gotland lyfts fram i Tillväxtverkets rapportering som en av fyra regioner som gjort en särskilt stor förflyttning inom arbetet med samhällets digitalisering. Detta är ett arbete som även fortsättningsvis behöver prioriteras för att kunna identifiera ytterligare förbättringsområden och än mer stärka det gotländska samhällets digitala utveckling.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att ett fortsatt strategiskt arbete inom digitalisering är av stor vikt för att stärka det gotländska samhällets nyttjande av datadriven innovation och utveckling. Digitalisering behöver även framgent vara ett naturligt verktyg inom arbetet med hållbar regional utveckling, för att nå både EUs målsättningar om ett digitalt Europa och utifrån den nationella ambitionen om att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är också att ett strategiskt digitaliseringsarbete är centralt utifrån Gotlands geopolitiskt känsliga läge.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. Digitaliseringskoordinator, rapportering av nationellt erbjudande Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-18

RS § 188

Återrapportering av uppdrag. Organisation och analys kring 30-årig brytning för Heidelberg Materials Cement Sverige AB utifrån samtliga mål i Regionala Utvecklingsstrategi.

Ärendenummer: RS 2023/1992

Paragraf föregående instans: REGU § 38

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att det givna uppdraget ska genomföras i enlighet med den beskrivning som förvaltningen tillhandhållit.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2023-09-27 att regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att det finns en organisation för samt tas fram analys kring vad 30-årig brytning kan innebära för Gotland utifrån samtliga mål i vår Regionala Utvecklingsstrategi.

Heidelberg Materials bedriver ett flertal processer med syfte att möjliggöra en fortsatt och utvecklad produktion av cement inom sin anläggning vid Slite. För Region Gotland är det angeläget att i så stor utsträckning som möjligt kunna förutse vilken påverkan en långsiktig och utbyggd verksamhet kan ha dels för de verksamheter som regionen ansvarar för, men även för den framtida samhällsutvecklingen lokalt inom området och för Gotland som helhet. För att undersöka på vilket sätt och i vilken omfattning en 30-årig verksamhet med kalkbrytning, cementtillverkning, koldioxidavskiljning, transporter och andra förknippade verksamheter, skulle kunna påverka samhällsutvecklingen, föreslår regionstyrelseförvaltningen ett tillvägagångssätt där olika scenarion prövas och där den regionala utvecklingsstrategin tillsammans med de tre genomförandeprogrammen och det regionala utvecklingsperspektivet får utgöra grunden för analysen.

Genomförandeprogrammen innehåller tillsammans ett 30-tal mål med måldatum 2027. Förvaltningen föreslår att utifrån ett angreppssätt där två olika scenarier ställs upp, dels ett läge med en tillståndsgiven och utbyggd kalkbrytning och cementtillverkning med tillhörande kringverksamheter och dels ett läge där all verksamhet med kalkbrytning och cementtillverkning av någon orsak inte getts förutsättningar att fortsätta och därmed helt upphört. Scenarierna föreslås utgå från år 2028, vilket är vid den tidpunkt då målen i genomförandeprogrammen ska utvärderas och även den tidpunkt då Heidelbergs nuvarande tillstånd för täktverksamhet har löpt ut. Som en del i arbetet ska en genomgång av samtliga mål i genomförandeprogrammen

utföras, med fokus på att identifiera de mål som bedöms få störst påverkan av uppställda scenarier.

Regionstyrelseförvaltningen har inga medel för att genomföra denna scenarioanalys med externa resurser, varför den kommer att ske uteslutande med stöd av egna resurser inom befintlig organisation.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget som regionstyrelsen formulerat, genomförs på det sätt som redovisas ovan och med förvaltningens egna personella resurser. I syfte att säkerställa ett genomförande som går i linje med regionstyrelsens vilja, ser förvaltningen dock gärna att regionstyrelsen bekräftar och förtydligar detta tillvägagångssätt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-18

RS § 189 Återrapportering av uppdrag. Beskrivning av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet

Ärendenummer: RS 2023/2255

Paragraf föregående instans: REGU § 39

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regiondirektören har fått i uppdrag att återkomma med en samlad beskrivning till regionstyrelsen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och vilken kapacitet Region Gotland har och eventuellt skulle behöva för att nå ut i detta arbete på individnivå. Information till beskrivningen har samlats in genom dialog med verksamheter inom Region Gotland och från olika samverkans-forum.

I ärendet ges en definition av brottsförebyggande arbete där en vanlig utgångspunkt för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är utifrån situationell och social prevention. Förebyggande arbete kan ske på tre olika nivåer: universell, selektiv och indikerad. Universell nivå är aktiviteter och insatser riktade till alla och det brottsförebyggande arbetet fokuserar i huvudsak på insatser på selektiv och indikerad nivå.

Vidare presenteras en samlad beskrivning av det brottsförebyggande arbetet och den nuvarande kapacitet som finns inom Region Gotland att arbeta med social brottsprevention på individnivå. En stor del av insatserna eller aktiviteter är sådant som sker på universell nivå och är därmed inte direkt utan indirekt brottsförebyggande. Insatserna och aktiviteterna presenteras utifrån förvaltningsområde och delas upp i ”universella insatser eller aktiviteter med påverkan på det brottsförebyggande arbetet” och ”brottsförebyggande insatser eller aktiviteter”.

Avslutningsvis presenteras ett antal områden där en kapacitetshöjning skulle ha inverkan på den universella nivån genom insatser i förskolorna, gymnasiet och ungdomsavdelningen. Dessutom nämns en önskan om en stärkt förvaltningsöverskridande samverkan i ett förebyggande syfte för små barn.

Som utvecklingsområde inom det brottsförebyggande arbetet nämns en önskan från socialförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen som tillsammans med polisen på Gotland konstaterat att det finns ett ökande behov av en strukturerad och systematisk samverkan gällande barn och ungdomar som begår brott. Representanter från dessa verksamheter har enats om att ett arbete i samverkan utifrån arbetssättet Sociala insatsgrupper (SIG),

skulle vara den arbetsmetod som till störst del ger önskad effekt för målgruppen. SIG är en beprövad samverkansform som vänder sig till ungdomar med en hög risknivå att begå brott samt för att lämna en kriminell livsstil.

Inom ramen för att ge stöd till unga och vuxna i kriminalitet ser socialförvaltningen en utökning av förfrågningar kring avhopparverksamhet. En omvärldsbevakning visar också att detta stöd ökar för att ge individer förutsättningar till en förändrad livsstil när individer har koppling till kriminella nätverk. Här ser socialförvaltningen att det kommer behövas kompetensutveckling inom området samtidigt som kostnader kommer att öka för att kunna verkställa stöd för avhopparverksamhet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ovanstående sammanställning svarar mot uppdraget att beskriva det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och vilken kapacitet Region Gotland har och eventuellt skulle behöva för att nå ut i arbetet på individnivå.

Region Gotland erbjuder många insatser på en universell nivå och det brottsförebyggande arbetet formas för tillfället i en ny struktur kopplat till den nya lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förutsättningarna för att arbeta vidare med riktade insatser inom den nya strukturen som goda. Eventuella budgetpåverkande åtgärder som identifieras i detta arbete kommer att gå in i ordinarie budgetprocess.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

RS § 190 Återrapportering av uppdrag. Regionalt evenemangsarbete

Ärendenummer: RS 2023/563

Paragraf föregående instans: REGU § 40

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att integrera uppdraget om evenemang och uppdraget om stärkt samordning mellan regionstyrelseförvaltningen och teknikförvaltningen med erfarenhet av sommarserviceuppdraget i uppdraget om ett utvecklat destinationsarbete till ett gemensamt mera helhetsmässigt uppdrag.
- Ärendena är genom ovan beslut därmed avslutade.
- Återrapportering av det sammanslagna uppdraget ska ske inom ramen för budgetberedningsprocessen inför verksamhetsår 2026 samt med en delrapportering i oktober 2024.

Sammanfattning

Evenemangsnäringen är efter pandemin återigen en växande marknad och tillskrivs allt större betydelse för regional utveckling. Allt fler regioner och kommuner har under de senaste åren sett potentialen i att arbeta fokuserat med evenemang och de arbetar strategiskt, samordnat och resurssatt. Region Gotland arbetar idag varken strategiskt eller samordnat med evenemangsfrågorna. Detta innebär utmaningar både för den egna verksamheten, men framförallt ur ett kundperspektiv är det mycket problematiskt. Region Gotland fångar med andra ord inte den potential som erbjuds genom att använda evenemang som verktyg för att driva plats- och regional utveckling. Med nuvarande arbetssätt går Gotland miste om intressanta förfrågningar vilket kan påverka Gotlands varumärke negativt och försämra förutsättningarna för företag inom bland annat besöksnäringen och de kulturella och kreativa branscherna. Region Gotlands nuvarande arbetssätt behöver således struktureras och samordnas bättre internt för att kunna skötas mer kundorienterat och effektivt.

Utifrån ovan beskriven lägesbild gav regionstyrelsen till regionstyrelseförvaltningen följande uppdrag regionstyrelsen 2023-04-26, § 110:

Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med förslag på hur Region Gotland, genom samordning internt och externt kan skapa en strukturerad, samordnad och strategisk struktur för arbetet med evenemang som ett verktyg för regional utveckling samt ge förslag på finansiering. (2023/563)

Sedan det ovanstående uppdraget gavs har nedanstående två uppdrag med koppling till uppdraget om evenemang lämnats till regionstyrelseförvaltningen. Det har till viss del förändrat förutsättningarna, arbetsgången,

samverkansbehoven och därmed också tidslinjen för återrapportering på ovan uppdrag.

Regionstyrelsen 2023-05-30, § 152

Regionstyrelseförvaltningen ska tillsammans med teknikförvaltningen ta om hand erfarenheter av Sommarserviceutredningen och göra gemensam plan kring hantering av det analys visar. (2023/1405)

Regionstyrelsen 2024-01-31, § 29

Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras för stärkt attraktionskraft, platsutveckling, kommunikation och samordning för att effektivt nå målen i besöksnäringstrategin samt ta oss mot målet att bli fler boende på Gotland. Återrapport ska göras till regionstyrelsen i september 2024. (2024/891)

Med det ekonomiska läget inom Region Gotland som utgångspunkt och för att åstadkomma en effektivare och ett mera koordinerat arbete mellan destinationsutveckling, evenemang samt ett utvecklat samarbete mellan regionstyrelseförvaltningen och teknikförvaltningen med erfarenheter från satsningen med stärkt sommarservice så föreslås dessa tre uppdrag samlas i ett gemensamt mera helhetsmässigt uppdrag. Evenemangsuppdraget RS 2023/563 och samverkans- och analysuppdrag utifrån sommarserviceutredningen RS 2023/1405 föreslås genom detta beslut att inkluderas i destinationsutvecklingsuppdrag RS 2024/891.

Uppdraget om hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras blir således ett övergripande uppdrag som inkluderar de två andra uppdragen. En samlad koordinering mellan dessa tre uppdrag kommer att innebära en mera strategisk, koordinerad och samordnat resurssatt organisering för framtidens destinations- och platsutvecklingsarbete där evenemang är ett viktigt verktyg för stärkt attraktionskraft. Destinationsutvecklingsuppdraget blir således ett paraplyuppdrag som skapar en helhet av flera olika delar som hänger ihop eller har tydliga beröringspunkter mellan uppdragen.

Bedömning

Evenemang är efter pandemin återigen en växande marknad och tillskrivs allt större betydelse för plats- och regionalutveckling. Strategiska och väl samordnade satsningar på evenemang kan bidra till att stärka Gotlands konkurrens- och attraktionskraft samt ge positiva turistekonomiska effekter som bland annat innebär fler arbetstillfällen och tillväxt i näringslivet. De skapar också kulturell attraktion, samhörighet och stolthet för såväl gotlänningar som besökare samt sätter Gotland på kartan medialt. Evenemang fungerar som skyltfönster och kan på olika sätt användas som hävstång för att skapa hållbarhet ur alla tre dimensioner samt driva samhällsutveckling.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotlands nuvarande arbetssätt för hantering av evenemang har stora utmaningar. Region Gotland behöver därför stärka evenemangsarbetet och arbeta mer strategiskt,

strukturerat och samordnat både med strategiska evenemangsfrågor och med kommunala infrastrukturfrågor avseende sommarsäsongen på Gotland. Evenemangsarbete bör således drivas som ett viktigt strategiskt verktyg för att stärka Gotlands attraktions- och konkurrenskraft och ses som en central del i det bredare destinations- och platsutvecklingsarbetet för Gotland.

Bedömningen är även att en sammanslagning av uppdrag enligt förslag ovan bidrar till ökad tydlighet och effektiv hantering av *samtliga* uppdrag. Uppdragen har de fakto beröringspunkter sinsemellan och kan, om de hanteras tillsammans, bidra till en tydligare helhet.

Vidare utveckling av arbetssätt och väl riktade satsningar på evenemang överensstämmer väl med prioriteringen *Utveckla attraktionskraften* i RUS genom insatser som syftar till att stärka Gotlands attraktivitetsskapande faktorer och på så sätt bidra till att Gotland är en attraktiv plats att bo, leva, besöka och verka på. Det bidrar även till att nå mål inom Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation och dess insatsområden *Stimulera innovation och förnyelse* samt *Utveckla attraktionskraften*.

Det är också ett viktigt led i arbetet med att utveckla turismen och besöksnäringen mot målet i den regionala besöksnäringstrategin att Gotland ska upplevas som Norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål 2027.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tjänsteskrivelse 2024-04-08

RS § 191 Avtal Blått Centrum Gotland

Ärendenummer: RS 2021/459

Paragraf föregående instans: REGU § 41

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar godkänna avtalet för 2024 kring samverkansprojektet ”Blått centrum Gotland.”

Sammanfattning

Regionfullmäktige fattade i juni 2021 (RF § 93) beslut kring en stadigvarande medverkan i samverkansprojektet ”Blått centrum Gotland” från och med 1 januari 2022. Projektets syfte är att stimulera regional utveckling genom forskningsanknutet utvecklingsarbete på vattenområdet. Senaste åiterrapporteringen till det regionala utvecklingsutskottet skedde i februari 2023 (REGU § 11).

I egenskap av projektägare har Uppsala universitet Campus Gotland formulerat ett avtal kring samverkansprojektet för 2024. Avtalet bifogas denna tjänsteskrivelse.

Bedömning

Jämfört med 2023 års avtal innehåller avtalet för 2024 ett par mindre förändringar.

- Styrgruppen har utökats med ytterligare en plats för Region Gotland, vikt för regionstyrelsens oppositionsråd i syfte att få bra kontinuitet i styrgruppsarbetet.
- En möjlighet för styrgruppens medlemmar att vid behov adjungera var sin tjänsteperson med personalansvar har också lagts till.
- Formuleringen kring att ”Blått centrum ska verka för att utveckla Forskningsstationen Ar” är också ny.

Med stöd av regionfullmäktiges beslut § 93/2021 gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att avtalet för 2024 års verksamhet i samverkansprojektet ”Blått centrum Gotland” kan godkännas av regionstyrelsen och undertecknas av dess ordförande.

Som framgår av avtalet avser Campus Gotland att senast under september 2024 fatta beslut om en fortsättning av verksamheten. I samband med detta kommer ett nytt avtalsförslag att presenteras, som regionstyrelseförvaltningen avser att återkomma till regionstyrelsen med.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2021-06-21, § 93

Regionalt utvecklingsutskott 2023-02-01, §11

Avtal om samverkansprojektet "Blått centrum" för 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen/regional utveckling

RS § 192 Information. Hansedagarna i Visby 2025

Ärendenummer: RS 2022/388
Paragraf föregående instans: REGU § 42

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med planering och genomförande av Hansedagarna har stabiliserats under de senaste månaderna. Två rekryteringar har gjorts: en ny huvudprojektledare och en marknadsförare. Huvudprojektledarens främsta prioriteringar är att leda projektet, säkra ekonomisk förstärkning genom partnerskap samt främja affärer och relationer för det gotländska näringslivet. Marknadsförarens främsta prioritering är att forma och initiera marknadsföringsinsatser för projektet. Projektteamet är även förstärkt med en tillfällig medarbetarresurs från annan verksamhet fram tills att projektverksamheten är ikapp med tidplanen.

En uppdaterad projektplan presenteras för styrgruppen vid nästkommande möte.

Detaljerna för Hansedagsveckan, som arrangeras vecka 47 2024, har börjat ta form. Veckan har som syfte att stärka kunskapen om hansen hos gotlänningarna. Region Gotland kommer att ha en samordnande roll medan olika aktörer såsom skolor, bibliotek, Gotlands museum och Fenomenalen kommer att bidra med innehållet i form av aktiviteter, utbildning och evenemang.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att organisationen i allmänhet och projektteamet i synnerhet har tagit ett betydande ansvar genom att prioritera och navigera projektet in i rätt fas kapacitets- och produktionsmässigt. Det kvarstår fortfarande viktiga prioriteringar och arbete som behöver accelereras, men nu är projektet under kontroll med stöd av ett team som är redo att driva projektet framåt. Nödvändiga resurser har tillförts för att planera, förbereda och genomföra bra Hansedagar 2025 enligt direktiv såväl från politiken som från Hanseförbundet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-01

Skickas till

Projektledare Hanseprojektet, enheten för hållbar tillväxt
Tillväxtchef, enheten för hållbar tillväxt

RS § 193 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967
Paragraf föregående instans: REGU § 43

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapport:
- CPMR Political Bureau, den 21-22 mars 2024, Patras, Grekland.
- SKR:s internationella dag 13 mars 2024, Stockholm.
- Planerade nätverksmöten med deltagande från Region Gotland.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken.
- Regionråd Filip Reinhag och CPMR i Europaparlamentet.
- Kandidatur till ordförandeposten i CPMR BSC och till executive committee.
- Kandidatur till CPMR Political Bureau.
- Region Gotlands ansökan om tekniskt stöd för FRO om kompetensförsörjning godkänd av EU-kommissionen.
- Rapport från Gammalsvenskby mars 2024.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga Nomineringar CPMR 2024 (RS 2024/1026)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-03

RS § 194 OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283
Paragraf föregående instans: REGU § 44

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Projektet ”Öars ekonomi och reformdesign” befinner sig i analysfasen. Under perioden den 15-19 april 2024 genomför OECD ett studiebesök i Sverige på tre platser, däribland Gotland.

Bedömning

Den 15-19 april 2024 genomför OECD ett studiebesök i Sverige. Se bilaga för beskrivning av syfte och omfattning av studiebesök.

Besöket i Sverige omfattar 3 destinationer: Öckerö, Gotland och Stockholm.

Övergripande tema på Öckerö är:

- Hållbar verksamhet över tid: hinder och möjligheter med vattenbarriärer, digitalisering, klimatanpassning, elektrifiering och energi, civil beredskap och samverkan.
- Demografisk utveckling: hinder och möjligheter utifrån kommunens exploateringsplaner och regional samverkan, förandet av ett blått kluster.

Övergripande teman på Gotland är:

- Ö-säkra hållbar verksamhet över tid med avseende på hållbara transporter, snabbare energiomställning, energisäkerhet och kapacitet, digitalisering, kompetensförsörjning, tillhandahållandet av välfärd och service till gotlänningarna och mandat, roller och behov av samverkan och samplanering med andra nivåer.
- Samhällets beredskap och Gotlands handlingsberedskap: Sammanhållen planering för en tid i osäkerhet, med en kontinuitetshantering och mandat, roller och behov av samverkan och samplanering med andra nivåer.

Övergripande tema i Stockholm är:

- Nationella strategier, samverkan och Stockholmsregionens skärgårdsutveckling.
- Summering av studiebesöket.

OECD kommer genomföra motsvarande studiebesöket i Grekland och i Kroatien under det första halvåret 2024.

Den svenska projektgruppen bedömer att projektet, trots en initial försening motsvarande en dryg månad, fortlöper enligt den tidslinje som parterna överenskommit om.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tjänsteskrivelse 2024-04-03
Bilaga 240326 OECD Study Visits note

RS § 195 Almi företagspartner – ny struktur

Ärendenummer: RS 2024/1328
Paragraf föregående instans: REGU § 48

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Almi moderbolag AB (Almi) och Region Gotland äger tillsammans dotterbolaget Almi Företagspartner AB med andelarna 51 % respektive 49 %, vilket bedriver finansierings- och rådgivningsverksamhet i regionen. Verksamheten finansieras genom årliga verksamhetsbidrag i samma proportion. Utöver detta bedriver även Almi verksamhet inom riskkapitalområdet i regionen genom det helägda dotterbolaget Almi Invest Småland och öarna AB, vilket Region Gotland har varit med också finansierat upp.

Almi bedömer att dagens koncernstruktur inte längre är ändamålsenlig givet de utmaningar bolaget står inför. Befintlig struktur i kombination med bolagets ekonomiska situation och de brister bolaget har inom regelefterlevnad bedöms leda till att Almis regionala affärskraft utmanas och urholkas.

Almi har därför initierat en översyn med syftet att ta fram förslag på en mer ändamålsenlig koncernstruktur som ska ge förutsättningar för att nå en acceptabel grad av regelefterlevnad och möjliggör en omfördelning av strukturkostnader mot affärskraft.

I arbetet med översynen menar Almi att det inte finns något syfte med att sträva mot en centralisering av affärsverksamheten, då det skulle underminera bolagets relationer med kunderna och försämra förmågan att leverera bolagets tjänster. Regional närvaro är särskilt viktigt för leverans av Almis tjänster som kräver en personlig interaktion och förståelse för regionala förhållanden.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Almis förslag, om det genomförs, kommer att minska Region Gotlands rådighet över Almis verksamhet i regionen och då avses främst den verksamhet som idag bedrivs genom dotterbolaget Almi Företagspartner AB. I ett samägt bolag mellan Almi och regionerna i NUTS II-området Småland och öarna kommer det vara möjligt för Region Gotland att bibehålla styrelsrepresentation, men det är fler parter att komma överens med avseende inriktningen för bolagets verksamhet, etc.

Fördelar i en förändrad struktur skulle kunna vara att en bredare kompetenspool för rådgivning och finansiering, med en högre grad av specialisering, blir tillgänglig för Gotland. Det skulle också kunna finnas fördelar en enklare samordning kopplat till Almis engagemang inom områdena strukturfondsfinansiering och smart specialisering, som ur ett EU-perspektiv båda är kopplade till NUTS II-området Småland och öarna.

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att det befintliga bolaget Almi Företagsparter Gotland AB bedöms göra ett bra jobb och att de under flera år har byggt upp processer, relationer, företagskultur och inte minst förståelse för de gotländska företagens förutsättningar som har varit framgångsrik för de gotländska företagens utveckling. Det visar även de mätningar som görs inom Almikoncernen, där bolaget ligger väl till i mätningar.

Regionstyrelseförvaltningen gör därför bedömningen att ett samgående mellan regionerna i Småland och öarna riskerar att påverka de goda resultat som bolaget för närvarande gör i negativ riktning.

Regionstyrelseförvaltningen understryker vikten dialog mellan parterna, såväl Almi centralt och dess ägare (finansdepartementet) som övriga regioner inför ett beslut i frågan. Utöver detta behöver det också klargöras vad alternativet är, det vill säga vad som sker om en eller flera regioner skulle välja att inte gå med på en förändrad struktur.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

PM Almi – ny struktur

FAQ Almi – ny struktur

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-30

RS § 196 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som av sagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Som ny ledamot i kultur- och fritidsberedningen efter Michael Stenberg (--) utses Per Vretling (SD). 2024-04-29 RS 2024/1350.
- Som ny ersättare i Almedalsrådet efter Michael Stenberg (--) utses Peter Oliveskog (SD). 2024-04-29 RS 2024/1351.
- Som ny ledamot i pensionärsrådet efter Margareta Persson (M) utses Jari Karivainio (M).

Att inträda enligt gällande turordning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Skickas till

Berörda nämnder
Berörda partiexpeditioner
politikerarvoden@gotland.se

RS § 197 **Anmälan av delegationsbeslut**

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

- Delegationsbeslut, ansökan om ändrat stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten enligt alkohollagen (2010:1622), 2024-05-13.
- Delegationsbeslut, Serveringstillstånd 2024-04-10 – 2024-05-16.
- Delegationsbeslut, personalärenden regionstyrelseförvaltningen 2024-04-17 –2024-05-23.
- Delegationsbeslut - Serveringstillstånd perioden 2024-04-10 – 2024-05-16.

RS § 198 **Information. Vissa inkomna handlingar**

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Patientnämndens rapport 2022.
- Miljö- och byggnämnden beslut Namngivningspolicy - Region Gotland, 2024-04-16.
- Namngivningspolicy - Region Gotland.
- Pressmeddelande Medeltidsveckan.
- Brev angående regionstyrelsens beslut om SMS-livräddare.
- Minnesanteckningar Samråd enligt Mål och riktlinjer för nationella minoriteter 2024-04-17.
- Minnesnoteringar extra ägarmöte Wisby Strand Event & Congress 2024-05-21.

RS § 199 Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen kommer följas upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status kommer redovisas utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan, gult att ny tidplan behöver tas fram/alternativt annan åtgärd och rött betyder att tidplanen är överskriden.

Några av uppdragen saknar tidplan, men ambitionen är att alla uppdrag ska ha en uppdaterad tidplan vid nästa redovisningstillfälle.

Initialt har regionstyrelseförvaltningen valt att redovisa de uppdrag som regionstyrelsen beslutat om. Redovisning kommer framåt även omfatta motioner, medborgarförslag och uppdrag från regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-20

Uppdragslista 2024-05-22

RS § 200 **Regiondirektörens information**

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Kommunikation kring Gotlands ö-läge.
- Förslag till ny bolagsstruktur, ALMI.
- Möte med Uppsala Universitet .
- Möte med Trafikverket.
- Organisationsfrågor.
- Beredskapsveckan.
- Regionernas nationella samordning, planering och ledning av sjukvården vid höjd beredskap och krig (NSPL).